

Prispevek za dedka Mraza

Upravni odbor kmetijskega gozdarskega posestva Kočevje je na zadnji seji sklenil, da bo posestvo namenilo za obdaritev otrok 2 milijona starih din. Od te vsote bo dobila 120.000 starih din Zveza prijateljev mladine Kočevje, 50.000 S din Zveza prijateljev mladine Ribnica, 30.000 S din Društvo prijateljev mladine Velike Lašče, medtem ko bodo porabili 1,8 milijona S din za obdaritev 1500 otrok članov svojega kolektiva.

Predsedniki občin o modernizaciji cest

Na Otočcu je bilo preteklo sredo posvetovanje predsednikov skupščin iz občin Brežice, Črnomelj, Krško, Metlika, Nova mesto, Sevnica, Trebnje o nadaljnji modernizaciji cest na Dolenjskem. Predstavniki občin so razpravljali o tem vprašanju z odgovornimi ljudmi iz Cestnega podjetja Novo mesto.

Ravnatelj viniške osemletke Anton Troha je po proslavi, posvečeni izidu knjige »Poslušajte nas«, razkazal gostom šolo. — Na fotografiji: tovarišica Vida Tomšič in Franec Kimovec-Ziga si ogledujejo izdelke tehničnega krožka. (Foto: Ria Bačar)

Požar v »KRKI«

9. decembra popoldne je v sušni ločenskega obrata antibiotikov v tovarni zdravil KRKA izbruhnil požar in povzročil za okoli 3 milijone starih dinarjev škode. Nevarnost eksplozije so pravočasno odstranili.

Brucovanje bo v Metliki

Klub belokranjskih študentov priredi 16. decembra v metliškem hotelu Bela krajina »brucovanje«, ki je postalo že tradicionalna prireditev. Organizatorji obetajo, da zabave in smehe ne bo manjkalo.

OD 14. DO 24. DECEMBRA

Sredi decembra otoplitev s padavinami, nato okrog 17. in 18. decembra suho vreme. Okrog 20. decembra padavine z ohladitvijo, sneg do nižin. Od 21. decembra dalje daljše razdobje suhega in hladnega vremena.
Dr. V. M.

„POSLUŠAJTE NAS“ — pretresljive besede otrok

Vinica je v nedeljo, 10. decembra, sprejela vrsto uglednih gostov — Tudi tovarišica Vida Tomšič je prisostvovala proslavi ob dnevu človekovih pravic in ob izidu knjige »Poslušajte nas«

Lani začeta akcija miru viniških pionirjev je bila v nedeljo svečano zaključena. Na tisoče protestnih pism v slovenščini, srbohrvaščini in makedonščini, ki so prihajala na Vinico iz mest in vasi vseh naših republik, je pisateljica Mira Miheličeva urenila. Najbolj pretresljive in v srce segajoče besede otrok so ob dnevu človekovih pravic izdali v posebni knjigi »Poslušajte nas«, katero so v nedeljo predstavili na viniški proslavi. Knjigo bodo poslali vsem vplivnim državnikom sveta, posebna delegacija viniške šole pa jo bo osebno izročila našemu maršalu Titu.

Nabito polna dvorana šolarjev in domačinov je pri srčno pozdravila goste, ki so ob tej priložnosti obiskali Vinico: tovarišico Vido Tomšič, predsednico zbora naro-

šič, predsednico zbora narodov SFRJ; Franca Kimovca — Zigo, podpredsednika republiške konference SZDL; dr. Slavka Zoreta, predsednika Zveze društev za Združene narode Jugoslavije; Jožeta Hartmana, predsednika zveznega centra klubov OZN; Ignaca Črniča, predsednika republiškega centra klubov OZN; Staneta Reparja, predsednika društev prijateljev mladine Slovenije, belokranjske poslance, predstavnike domače občinske skupščine, prestavnike občinskih družbeno-političnih organizacij in druge.

Sledil je program. Proslavo je začel predsednik šolskega kluba OZN, nato pa je govoril Ignac Črnič — predsednik republiškega centra klubov OZN. Poudaril je, da ima akcija viniških pionirjev veliko vlogo pri utrjevanju bratstva in enotnosti jugoslovanske mladine in da je knjiga »Poslušajte nas« enoten dokument prizadevanj za svet, kakršnega si želimo. Za

dobro izpeljano akcijo miru je dal viniškim pionirjem vse priznanje, prav tako pa

mentorju akcije, ravnatelju Antonu Trohi.

V kulturnem programu je sodeloval pevski zbor gimnazije Črnomelj, odlomke iz knjige »Poslušajte nas« pa so brale učence domače osemletke. Kot gostje so v pro-

gramu nastopili še »Beli črnici« iz Maribora. Zapeli so več duhovnih pesmi afriških narodov.

Po proslavi so si gostje ogledali prostore viniške šole in se zanimali za delo te izobraževalne ustanove. R. B.

Kakšno veselje! Topla obleka in obutev, v rokah prave igrarice — ne take iz papirja in cunj — so Petruku, Anici in Pavletu zvalili prisrčen otroški nasmeh. Dedek Mraz je bil pri Korenetovih že 9. decembra! — (Več o tem na 6. strani)

TAKEGA POSVETA O »DOLENJSKEM LISTU« ŠE NI BILO

Ocena prehojene poti Dolenjskega lista

Vseh 9 občin bo imelo tudi v 1968 enak obseg komunskih strani kakor letos — Priznanje kolektivu uredništva in uprave našega lista za doslej opravljeno delo, ki pa ga bo treba kadrovsko še okrepiti — Ugodna ocena za uspešno sodelovanje z drugimi pokrajinskimi tedniki v Sloveniji

V sredo, 6. decembra, je bilo na Otočcu posvetovanje o trenutno najvažnejših vprašanjih sedanjega in nadaljnjega razvoja Dolenjskega lista. Razen odgovornih predstavnikov iz vseh devetih občin, lastnic in izdajateljic našega pokrajinskega časnika (med njimi je bilo šest predsednikov občinskih skupščin), so se ga udeležili tudi ljudski poslanci dr. Jože Bričelj, podpredsednik skupščine SRS, dr. France Hočevar, podpredsednik izvršnega sveta SRS in Stane Kranjc, član izvršnega komiteja CK ZKS. Posvetovanje je vodil predsednik izdajateljskega sveta pri Dolenjskem listu Slavko Dokl, v razpravi pa so sodelovali vsi navzoči in dali tehtne ocene kot dragocene nasvete za nadaljnje delo našega lista.

Po preglednem uvodnem poročilu o položaju in delu v uredništvu in upravi lista, ki ga je podal glavni urednik tednika Tone Gošnik, se je razvila živahna in plodna razprava, v kateri so navzoči predstavniki občinskih skupščin, občinskih konferenc SZDL in nekaterih občinskih komitejev ZKS kritično analizirali dosedanje delo domačega glasila SZDL, hkrati pa dajali zelo določene na-

svete, kaj bi kazalo še narediti. Razveseljive so bile zlasti njihove ocene, da je postal Dolenjski list v zadnjih letih nepogrešljiv, sestavni del politične dejavnosti v vseh občinah. Ta ugotovitev velja tudi za njegov delež pri ustvarjanju javnega mnenja in pri širokem, vsesplošnem obveščanju, ki se je v zadnjem letu še stopnjevalo. Aktualna vsebina domačega tednika pa je hkrati tudi eden

izmed glavnih vzrokov za njegov visoko naklado; zdaj izhaja vsak četrtek že 29.000 izvodov.

Predstavniki skupščin in občinskih konferenc SZDL so med drugim ugotovili, da je v vsaki izmed naših občin še nekaj možnosti, da povečamo število naročnikov. Zlasti velja to za občine Ribnica, Brežice, Kočevje in Sevnica. S tem v zvezi so predstavniki pozdravili prizadevanja delavcev pri Dolenjskem listu, ki so pravkar pripravili novo akcijo za nadaljnjo razširitev tednika. Pomembno so med drugim poudarili, da se je stopnja obveščenosti močno razširila in da Dolenjskega lista ne bi mogli več pogrešati. Kot obveščevalec in osveščevalec list dobro opravlja svoj nalog, čeprav bi bila pomoč občinskih činiteljev za še boljše vsebino tednika lahko večja, kot je zdaj.

»Tudi o slabih stvareh pišite svobodno, pogumno in odgovorno!«

Na posvetovanju so med drugim opozorili, da naj list piše še bolj kritično kakor doslej. Izredno malo je stvari, o katerih ne bi kazalo javno spregovoriti. Novinar naj piše svobodno in odgovorno, pri čemer pomeni odgovornost seveda predvsem potrebo, da se vsaka stvar že takoj v začetku dosledno preveri. Predstavniki občin so pohvalili prizadevanje Dolenjskega lista, ki je dal prve pobude za sodelovanje pokrajinskih tednikov v Sloveniji in ki je eden izmed ustanoviteljev novega poslovnega združenja pokrajinskih glasil SZDL.

Čeprav v vsebini lista ni dosti spodbujajev, je za njegov ugled potrebno, da bi bilo v njem čim manj napak. Ze vrsto let so novinarji Dolenjskega lista stalno preobremenjeni z delom; zato so lastniki lista svetovali, da je treba redakcijo kadrovsko okrepiti. Na vsebino lista pa lahko vplivajo tudi delavci v občinskih vodstvih s tem, da stalno seznanjajo novinarje na svojem področju z vsem, kar mora v javnost, kakor tudi s tem, kar je potrebno za osebno informiranost delavcev pri tisku in drugih sredstvih obveščanja.

Po zadnji podražitvi le malenkosten osip naročnikov

Ko so predstavniki občin ocenjevali prizadevanja Dolenjskega lista, so med drugim ugodno ocenili zlasti tisto dejavnost domačega lista, ki je bila vsa leta usmerjena v združevanje vseh na-

(Nadaljevanje na 1 str.)

Pogled na del omizja z udeleženci posvetovanja o odprtih vprašanjih nadaljnjega razvoja Dolenjskega lista, ki je bilo prejšnjo sredo v prostorih nove restavracije na Otočcu. Sklepi posvetovanja bodo ugodno vplivali na lažje uresničevanje novih nalog, ki so zdaj pred domačim pokrajinskim tednikom sredi izvajanja gospodarske in družbene reforme. (Foto: Mirko Vesel)

tedenski mozaik

Israelci so besni na de Gaulle, ker jim neče prodati reaktivskih letal Mirage, čeprav so jih bili naročili 50. Američani so besni na Francoze, ker ti prodajajo Mirage latinskoameriškim državam, hkrati pa tipljejo za tržiščem v arabskem svetu. Na posled bodo dobili Mirage i Arabci i Israelci i Latinska Amerika (če jim to ne bo preprečil Washington) in ravnotežje bo spet vzpostavljeno na nov spodaj... Ameriški poveljniki v tujini so čedalje bolj vznemirjeni zaradi dezertirjev, ki jim ne diši, da bi se preganjali po vietnamskih džunglah in tam pustili kožo. Pri dezertiranju jim pomagajo razne prostovoljne organizacije. Toda nevarnost ni tako zelo velika: pol milijona vojakov v Vietnamu le nima kam dezertirati... Ameriški politik McCarthy je sklenil, da bo spodenel predsednika Johnsona kot demokratskega kandidata za predsednika ZDA na novembrskih volitvah prihodnje leto. Trdi, da je kandidat miru. Tudi Johnson je trdil, da je kandidat miru, ko se je boril proti senatorju Goldwaterju. Vsaj dobrih namenov jim ne manjka...

V Capetownu v Južni Africi so 56-letnemu možu presadili srce 25-letnega dekleta, ki se je smrtno ponesrečila pri avtomobilski nesreči. Kdo ve, morda bodo čez petdeset let znali presajati že cele možgane z očeta na sina. Toda dvomljivo je, če bodo sinovi kaj dosti bolj pametni, kakor so bili prej... Ameriški vojniki v Vietnamu se lahko vrnejo iz Vietnama šest mesecev pred iztekom roka, če se zavežejo, da bodo takoj po vrnitvi v ZDA stopili v vrste washingtonske policije za dva meseca. Se pa policije v glavnem mestu ZDA nima dovolj policajev, da bi bili sko čedaje hujšim demonstracijam proti vojni v Vietnamu...

Zaradi zelo hude epidemije parkljevke in svinke so v Britaniji začasno prepovedali konjske dirke. Država je ob velikanske vsote denarja, prišle konjskih stav pa ob veselje. Zato stavijo na francoske konjske dirke. Če teh ne bi bilo, bi vsi stavili na hrte. Če bi se ti zboleli, bi stavili na kaj drugega, morda celo na to, kdo bo prvi zagledal leteti kročnik...

Razširitev zadružne dejavnosti

Kmetje si bodo poskušali pomagati z novimi zadrugami, če sedanje kmetijske organizacije ne bodo upoštevale njihovih potreb

Kmetijski programi se z leti spreminjajo. Podružbljanje kmetijskih zemljišč z odkupni se je skoraj povsem ustavilo. Kmetijske organizacije potrebujejo sredstva za dograjevanje svojih obratov, zato jim jih primanjkuje za kooperacijo s kmeti. Kmetje pa želijo na svojih posestvih pridelati več kot pred leti, a vsak zase brez pomoči kmetijske organizacije prepočasno uspevajo. Manjka jim strokovnega znanja in sredstev, včasih pa tudi pridelkov ne morejo prodati. Potrebujejo organizacijo, ki bi jim pomagala v vseh težavah — ali še bolje, organizacijo, v kateri bi sami odločali, kako naj si pomagajo.

Po združevanju kmetijskih zadrug in njihovem spreminjanju iz zadružnih v navadne gospodarske organizacije so kmetje vse manj zadovoljni z zadružno dejavnostjo. Sicer se sprostajo nekatere dejavnosti, ki so jih pred leti smele opravljati le zadruge. Lahko si kupijo kmetijske

stroje in nekatere pridelke prodajo mimo zadrug. Ob takem sproščanju pa mnoge težave razdrobljeno gospodarjenje. Vsak kmet si ne more kupiti vseh potrebnih strojev in vsak posameznik ne more prodajati svojega blaga na oddaljenih trgih. V sedanjih razmerah si lahko pomagajo le redki kmetje, drugi pa vse bolj čutijo, da so jim potrebne podobne organizacije, kot so bile nekdaj kmetijske zadruge.

Kmetijske organizacije bi morale še imeti stroje za storitve takim kmetom, ki si jih ne morejo kupiti sami, in poskušati kupce za svo blagovno proizvodnjo. Njihovi strokovnjaki bi morali svetovati kmetom, kaj naj pridelujejo in kako živino redijo, da bodo lahko prodali, in kako naj delajo, da bodo z manjšimi stroški več pridelali. Pridelovanje na kmečkih posestvih in prodaja bi morali biti bolj organizirani, kot sta zdaj, sicer tudi družba ne more zagotoviti trajnih in trdnih cen za vse kmetijske pridelke in živino, kar kmetje želijo. Če sedanje kmetijske organizacije ne morejo poskrbeti za to, bi po mnenju nekaterih kmetov bilo treba ustanoviti nove.

Svet za kmetijstvo pri gospodarski zbornici Slovenije je o tem že razpravljal in priporočil kmetijskim organizacijam, naj ustrezno željam kmetov. To bo več koristilo vsemu našemu kmetijstvu, kot če bodo kmetje ustanavljali nove organizacije. Vsaka kmetijska organizacija potrebuje sredstva za svoje poslovanje. Nova organizacija jih mora zbrati za začetek poslovanja še več, kot bi jih bilo potrebno sedanjim za ustrezno razširitev zadružnih dejavnosti. Če kmetje imajo sredstva, jih lahko združujejo tudi pri sedanjih kmetijskih organizacijah in z njimi skupno gospodarijo. Kooperantom — zadružnikom je treba dati le več pristojnosti v obdobjih za kooperacijo, da bodo odločali o gospodarjenju in ne kritizirali le od zmag.

J. PETEK

TELEGRAMI

BOMBAY — V zahodni Indiji je bil pred nekaj dnevi hud potres s središčem nedaleč od Bombaja. Mesto Kolna je popolnoma razrušeno in število mrtvih je preseglo sto. Potres so zaznali tudi na Svedskem. Njegova jakost je bila med 6 in 7 po mednarodni Richterjevi lestvici.

OTTAWA — Kanadski minister za trgovino je dejal, da vlada razmišlja o tem, da bi LR Kitajska dovolila odpredaj trgovinsko predstavništvo v Ottawi. Kanada in LR Kitajska nimata diplomatskih odnosov.

WASHINGTON — Z napovedanim odhodom dosedanjega ameriškega ministra za obrambo McNamare se čedalje bolj krepi pritisk tistih krogov, ki zahtevajo znostritev v Vietnamu in novo stopnjevanje vojne. Nekateri opozovalci se celo boje, da bi ameriško vodstvo utegnilo razširiti kopensko vojno na Severni Vietnam in Kambodžo.

NEW YORK — Južnoafriški delegat v OZN je zavrnil resolucijo 53 članice OZN, v kateri zahtevajo prekinitev procesa proti skupini članov nacionalne organizacije za svobodo na Južnoafriško Afriko. Delegat je izjavil, da je resolucija »nezakonita, ker se Južna Afrika ne more odreči dolžnosti, da bi ščitila prebivalstvo jugozahodne Afrike«.

To je ostalo od nekdanjega mesta Koynanagar v Zahodni Indiji po silovitem potresu v ponedeljek. Računajo, da je bilo najmanj 100 ljudi ubitih in 1300 ranjenih. Telefoto: UPI

S popoldanskim delom ne bomo zaostajali?

Vse kaže, da bodo zaposleni v republiški upravi in drugih javnih službah tudi v Sloveniji začeli najbrž že kmalu po novem letu delati tudi popoldne. Na posvetu, ki ga je sklical pretekli teden republ. sekretariat za pravosodje in občo upravo v Ljubljani, pa so med drugim opozorili zlasti na odgovornost, da je treba razširiti sedanje ustanove za otroško varstvo in urediti pošolsko varstvo otrok na šolah.

»Vinskordeči stotak« bo veljal samo še do 31. januarja

Po sporočilih Narodne banke Jugoslavije bodo do 31. januarja 1968 umaknili iz prometa bankovce za 100 starih dinarjev, zamenjali pa jih bodo kovanci. 1. februarja prihodnje leto stari »vinskordeči« stotak ne bo več plačilno sredstvo, vsak pa ga bo lahko zamenjal za novi 1-dinarski kovanec še do 30. aprila 1968.

Le priznajmo: ta denar je postal že tako oguljen, sčfran in skratka »izmučen«, da ga je res treba potegniti iz obtoka. Navaditi se bo treba tudi računanja z novimi dinarji.

tedenski zunanjepolitični pregled

Medtem ko se je z odhodom britanskih čet iz Južne Arabije adenska drama polegla in je bila rojena ljudska republika Južni Jemen, se drama v pravem Jemenu — nekoliko severneje — z odhodom zadnjega egiptovskega vojaka nadaljuje. Jemenu spet grozi kaos.

Rojalistične čete, zveste pred leti odstavljenemu imamu el Badru, so izkoristile šibkost republikanskega režima — odstavev predstavnika Salala, odhod egiptovskih čet — in prodre do glavnega mesta Sane, kjer divjajo boji. Po poročilih iz rojalističnih virov je Sana obkoljena, po izjavah predstavnikov republikanskega režima pa Sana ni obkoljena. Kakršna koli je že resnica, položaj je zmeden in negotov. Poročila tudi govorijo o velikem številu ranjencev in padlih in o plemenih, ki so se pridružila el Badru.

Prav ta okoliščina je zanimiva in kaže, kaj vse tiči za sedanjo ofenzivo rojalističnih čet. Pri plemenih, ki so stopili na stran rojalistov, so v zadnjih dneh opazili večje količine zlata, tega splošnega plačilnega sredstva. In če je kaj v Jemenu dragocenejšega od puške, je to zlato. Nobene dvoma ni, da so bila ta plemena podkupljena.

Od kod to zlato? Ker je dobro znano, da je Saudska Arabija vsa leta nazaj od odstavitve el Badra podpirala rojaliste — včasih bolj, včasih manj — je tudi to pot gotovo, da je zlato prišlo iz Saudske Arabije ali je vsaj šlo skozi njo, če je prišlo od kod drugega.

Očitno je, da se saudski kralj Fejsal ne namerava držati dogovora, ki ga je bil sklenil na sestanku arabskih poglavarjev v Kartumu po junijski vojni z Izraelom. Na tem sestanku je bil dosežen sporazum med Riadom in Kairom o mirni ureditvi jemenskega vprašanja. V skladu s tem sporazumom so se čete ZAR že do zadnjega moža umaknile. Saudska Arabija bi zdaj morala podpirati pomiritev v deželi in držati na uzi rojaliste na čelu z el Badrom ali jih vsaj nehati podpirati. V resnici pa se dogaja prav nasprotno.

BRUSELJ — V Bruslju je bilo zasedanje ministrskega sveta Atlantiskega pakta. Ameriški zunanji minister Rusk je po prihodu v Belgijo dejal, da članice NATO ne bodo dovolile, da bi Francija razdirala njihovo enotnost.

ADEN — Predsednik mlade republike Južni Jemen, nekdanji Aden, al Saabi je podpisal dekret o zaplenbi posesti sultanov in bivših vladarjev v tej državi.

ALŽIR — Predsedstvo revolucionarnega sveta Alžirije je razpustilo izvršni sekretariat stranke FLN in napovedalo spremembe v vladi in državni upravi. Politika Alžirije ostane socialistična in ant imperialistična.

Zato ni naključje, da je Saudska Arabija zahtevala, da bi odložili napovedani bližnji sestanek voditeljev arabskih držav v Rabatu, v Maroku. Očitno skuša kralj Fejsal s to zahtevo dati jemenskim rojalistom več časa, da bi si utrdili položaj za morebitna poznejša pogajanja, ker se ne drži sporazuma iz Kartuma.

Sovjetska zveza je v soboto izročila veleposlanikom ZDA, Velike Britanije in Francije note, v kateri nadvse ostro obsoja politiko bonške vlade.

Po ostrini sedanja nota presegla vse, kar je imela Moskva doslej povedati o Bonnu, celo noto z dne 28. januarja letos. Glavna obtožba se glasi: zvezna vlada aktivno in pasivno podpira krepitev neonacističnih sil v državi. Ta očitek velja razraščanju neonacistične stranke — nacionalne stranke Nemčije (NPD) pod vodstvom von Thadena. Moskva zahteva od Bonna: enakopravno pritegnitev DR Nemčije k reševanju vse nemških in evropskih vprašanj, priznanje sedanjih meja v Evropi, odpoved vlogi, da samo Bonn zastopa vse Nemce, in odpoved atomskega orožju, uraden in dokončen preključitev javnosti predvojnega münchenskega sporazuma itd.

Te zahteve so bile znane že prej, toda ostrina note je nekaj novega. Ali je hotela Moskva pritisniti na Bonn in ga nekoliko »omehčati« ali je — v pričakovanju, da bo Bonn nejevoljen s tako noto in da bo vodil bolj togo politiko — hotela preprečiti nadaljnje zblíževanje med Bonn in socialističnimi deželami v zahodni Evropi. Morda je to posredno opozorilo LR Romuniji, ki je že vzpostavila diplomatske odnose z DR Nemčijo in z njo izmenjala veleposlanike.

Vsekakor ne Ulbricht ne sovjetski voditelji niso bili zadovoljni z zblížanjem med Bonn in Bukarešto in so že prej jasno povedali in nakazali, da se mora Bonn pogovarjati z vsem socialističnim svetom v Evropi kot celoto, ne se pa lotevati posameznih socialističnih držav in tako morda »minirati« enotno fronto proti sebi. Najnovejša sovjetska nota vsekakor napoveduje poostreno politiko evropskega vzhoda do Zvezne republike Nemčije.

Jemenske zdrahe

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

● V RAZPRAVI OSNUTKI ZAKONOV O SPLOŠNI OBRAMBI. — V zvezi skupščini že nekaj časa poteka razprava o osnutkih zakonov o splošni obrambi. Razpravo so prenesli tudi v družbenopolitične organizacije. Prav bi bilo, da bi o konceptu vseljudske obrambe razpravljali sleherni kolektiv v naši državi in da bi prišel v zavest zadnjega občana. Ob razpravi o teh osnutkih naj se krepki tudi splošna obrambna sposobnost naše države. O osnutkih zakonov sta te dni razpravljala tudi predsedstvo republiške konference SZDL in republiški odbor ZZB, ki sta se zavzela za novo zakonodajo o vseljudske obrambi, ker dosedanja nepopolna odraža koncept splošne obrambe, ki ne vključuje le JLA, temveč tudi vse kolektive, organizacije in posameznike. Na seji so menili, da še nismo izkoristili vseh možnosti v organizaciji in pripravi predvsem civilnih organov, organizacij in državljanov za obrambo dežele. Prav tako nismo izkoristili vseh izkušenj narodnoosvobodilnega boja.

● ZVESTOBA IN PREDANOST DELAVSKEMU RAZREDU IN PARTIJI. Ob 70-letnici Franca Leskoka Luke, predsednika republiškega odbora ZZB NOV, je bila v petek v prostorih skupščine SRS intimna slovesnost. Ob tej priložnosti je Edvard Kardelj, član predsedstva CK ZKJ in član sveta republike, izročil slavljenцу visoko odlikovanje

— Red jugoslovanske zastave z leno, s katerim ga je odlikoval predsednik Tito. V svojem govoru je Edvard Kardelj med drugim dejal: »Tvoja doslednost v tej dolgi borbi je temeljila na dveh zelo čvrstih stebrih. Prvega predstavlja tvoja zvestoba delavskemu razredu, kateremu si pripadal in ki te je dal

Koncept vseljudske obrambe

slovenskemu narodu, drugega pa tvoja čvrsta povezanost s partijo, ki si ji bil dosledno zvest, kakor partija tebi v boju za pravice delavskega razreda.«

● SNEG PO VSEJ DRŽAVI. — V Bosni in Hercegovini je več cest neprevoznih. Ovira so tudi po dva metra visoki zameti. Zabljak v Sretni gorji je povsem odrezal od sveta. Zaradi poledice in snega je prišlo na cestah do številnih nesreč, tudi smrtnih. Najbolj je prizadet Debar, kjer je nekaj dni uničujoče

deževalo. Mnogi zidovi, so, kolikor jih ni do temeljev stresel potres, popokali od vlage. Ljudje še zmeraj nimajo varne strehe nad glavo. Pomoč prihaja z vseh strani, tudi iz drugih držav.

● LETOSNJE NAGRADE AVNOJ so dobili: pisatelj Ivo Andrić, profesor Milan Bartoš, prof. dr. Vladimir Cavka, slikar Božidar Jakac, pisatelj Mihailo Lalić, slikar Nikola Martinovski, kipar Vanja Radauš, dr. Čedomir Simić, dr. Siniša Stanković, Josip Vidmar in inštitut za vodno gospodarstvo »Jaroslav Černik«.

● POTNIŠKI VLAK IZTIRIL. — Pred postajo Laško je v petek zjutraj iz neznanih vzrokov, ki jih še raziskujejo, iztiril potniški vlak. — Trije vagoni so se odtrgali in drveli naprej. Ranjeni so bili strojevodja, kurjač in trije potniki. V vlaku je bilo 50 potnikov. Požrtvalno delo reševalcev zasluži vse priznanje.

● KOMUNISTI V ELEKTRO GOSPODARSTVU ZA INTEGRACIJO. Na konferenci komunistov, zaposlenih v elektro gospodarstvu SRS, so se zavzeli za integracijo, vendar tako, ki bo ekonomska in ki ne bo le bilančni seštevek. Komunisti so zavrnili očitke na račun visokih osebnih odtokov v elektro gospodarstvu. Menili so, da kritike ne upoštevajo posebnosti kvalifikacijske strukture zaposlenih v tej panogi gospodarstva.

Še vedno 2 stara milijona

Vse kaže, da se tudi letos ne bo povečala osnova od osebnega dohodka, ki je potrebna, da občan plačuje prispevek v skupnega dohodka državljanov. Zvezni sekretariat za finance je namreč predlagal in dosegel, da bi tudi letos plačevali davek od osebnega dohodka po lastnih merilih. Davčna osnova bo torej ostala nespremenjena.

Vsak, ki letos ni dosegel v rednem delovnem razmerju iz avtorskih pravic, od intelektualnih storitev, samostojnega opravljanja obrtniških in drugih gospodarskih dejavnosti, od patentov in tehničnih izboljšav ali od zgradb, premoženja in premoženskih pravic vsaj 20.000 novih dinarjev (2 milijona starih din), takega davka ne bo plačal.

Davek pa bodo plačali po dosedanjih lestvicah vsi, ki so letos dosegli iz vsakega dejavnosti več kot 20.000 Ndin.

VIŠJI OSEBNI DOHODKI LE Z VEČ- JO PROIZVODNJO!

Zvezni izvršni svet je pretekli četrtek razpravljal o osnovnih stališčih našega razvoja v 1968, ki predvidevajo:

■ Industrijska proizvodnja naj bi se povečala za 3 do 4 odst., kmetijska pa (v druž. sektorju) za 1 do 2 odst.;

■ Izvoz naj bi se povečal za 6 do 7 odst., izvoz samo industrijskega blaga za 8 odstotkov. Izvoz kmetijskih pridelkov bi bil tak kot letos;

■ investicije naj bi narasle malo hitreje kot družbeni proizvod, pospešiti bi bilo treba naložbe v osnovna sredstva v gospodarstvu, kakor tudi v stanovanjski gradnji;

■ osebni dohodki naj bi se povečevali izključno samo v najtesnejši povezavi s proizvodnjo in z dviganjem delovne storilnosti. Tako upajo, da bi se tudi splošna potrošnja umirila in vskladila z realnimi možnostmi.

■ Nikakor pa ne bi smeli povečati v prihodnjem letu bremen za gospodarsko, ki so že takoj dovolj visoka.

**DEKORATIVNI
LAMINATI
MELAPAN**
za obloge sten, stropov,
sobnega in kuhinjskega
pohištva, vrat in polic
MELAMIN, Kočevje

LETO PREIZKUŠNJE V TURIZMU

Cedalje bolj občutimo močno konkurenco drugih turističnih dežel, ki pa se bo v 1968 še zaostila - Izola, Postojna in Otočec pri Novem mestu že drugo leto zaporedoma povečujejo promet - So naša zdravilišča prebolela krizo?

Turistična sezona je za nami. Po vsej verjetnosti bomo letos, v mednarodnem turističnem letu, zabeležili v Sloveniji nekoliko manjši turistični promet kakor lani. Podatki, ki so nam na razpolago za prvih devet oziroma deset mesecev se verjetno ne bodo do konca leta bistveno spremenili.

Nočitve gostov iz tujine so se kljub večjim pričakovanjem povečale le za 6 %, domači gostje so dali za 14 % manj nočitev, celotni rezultat pa je po obsegu prometa za 6 % slabši kakor lani. Sprito višjih cen finančni rezultat ne bo mnogo boljši kakor lani, čeprav moramo upoštevati, da se je precej razvil izletniški turizem brez prenočevanja.

Zaradi gospodarske recesije v Zahodni Evropi in vojnih dogodkov na Srednjem vzhodu so zlasti v juniju in juliju izostali mnogi gostje iz inozemstva. Občutili smo tudi močno konkurenco drugih turističnih dežel, ki se bo verjetno prihodnje leto še zaostila, kar velja zlasti za konkurenco Španije, ki je v novembru po devalvaciji funta devalvirala svojo domačo valuto za 16,6 %.

Zato se velika hotelska podjetja v Jugoslaviji dogovarjajo, da bi za prihodnje leto nekoliko znižala cene, ki so jih sprva določila na lanski ravni. Visoke cene gostinskih storitev so precej presegale raven, ki bi ustrezala splošni ravni cen po stabilizaciji. Teh visokih cen večina domačih turistov ne prenese, kar velja zlasti za večje turistične kraje, kjer so cene prilagodili kupni moči gostov iz tujine. Zato so letos domači gostje raje preživeli dopust v manjših turističnih ali neturističnih krajih. Tam, kjer so se usmerili predvsem na inozemske goste na škodo domačih, so imeli po večini manjši promet.

Portorož, ki je med vsemi turističnimi kraji v Sloveniji na prvem mestu, je s 474.000 nočitvami lahko še nadomestil izpadek domačih gostov z večjim prometom inozemcev, ki so dali več kot tri četrte celotnega prometa. Sosedni Piran pa je imel manj tujih kakor tudi domačih gostov. Kopru je uspelo privabiti nekaj več domačih turistov, tako da je celo povečal celotni promet. Sorazmerno najboljše uspehe pa je od obmorskih letovišč zabeležila Izola ob naglem naraščanju prometa inozemskih gostov.

Bled, ki zavzema drugo mesto med slovenskimi letovišči,

se je moral s 334.000 nočitvami zadovoljiti z manjšim prometom tako domačih kakor tudi tujih gostov. Tudi Bohinj je slabše odrezal, četudi mu je v zadnjih dveh letih uspelo privabiti rastoče število inozemcev, zato pa se je promet domačih gostov zmanjšal za 40 %. V Kranjski gori je ob skromnem nazadovanju uspelo zadržati razmerje med domačimi in tujimi gosti, medtem ko je moral Gozd Martuljek svoje sicer dveletno uspešno prizadevanje za večji promet tujih gostov plačati s tem, da so skoraj izostali domači gostje, skupni promet pa je padel za dve tretjini. Podobno so Rateče izgubile v dveh letih skoraj polovico domačega turistične

Kako je bilo v novembru?

Pretekli mesec so proizvedli več kot v letošnjem oktobru v Sloveniji le elektrarne, enako proizvodnjo pa so zabeležili v barvisti metalurgiji, v gumarski, tobačni in nekovinski industriji. V drugih panogah je bila proizvodnja manjša - manj pa je bilo v novembru tudi delovnih dni zaradi praznikov. Proizvodnja v novembru je bila kljub temu za 1,6 odst. višja kot novembra 1966.

Splošno potrošnje uskladiti z možnostmi

Iz razprave v zvezni skupščini: dohodki in izdatki proračuna morajo biti uravnovešeni!

V zvezni skupščini že nekaj časa poteka razprava o osnutku proračuna za leto 1968. Novost v tej razpravi so delovni načrti upraviteljev oziroma porabnikov proračuna. To naj bi postala stalna praksa. Vsak, ki terjata sredstva proračuna, naj tudi pove, kaj bo delal in kako bo izpolnjeval naloge družbe. Skupščina bo tako lahko presojala, ali se posamezni zvezni organi lotevajo zares najbolj aktualnih nalog. Kasneje bo preverjala, kako zvezna administracija uresničuje delovni načrt, za katerega je dobila denar iz proračuna.

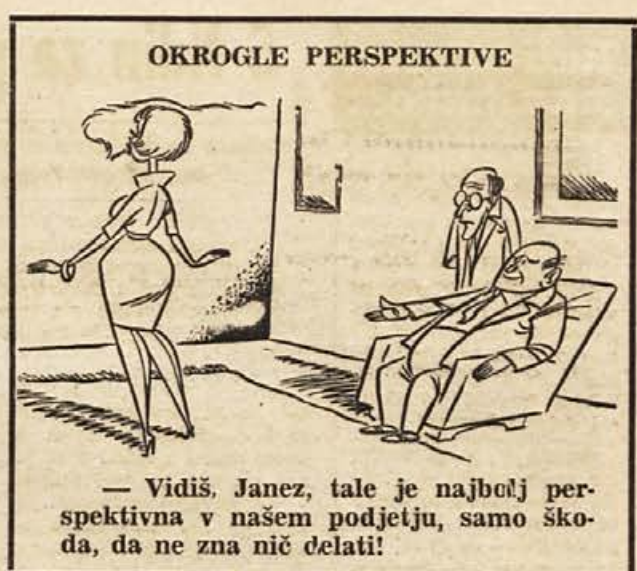
Proračun za leto 1968 naj bi znašal 1.066 milijard starih dinarjev ali 8,7 odstotka več od letošnjega. To se pravi, da bo ta del splošne potroš-

nje že nekoliko presejal naše možnosti, saj predvidevamo, da se bo obseg proizvodnje povečal največ za 4 odstotke. Pozitivno pa je to, da proračun ne predvideva nobenega primanjkljaja, čeprav ga srednjeročni plan razvoja Jugoslavije nakazuje. Dohodki in izdatki proračuna bodo uravnovešeni.

Največji delež sredstev proračuna odpade na Jugoslovansko ljudsko armado, ki bo dobila za svoje potrebe 503 milijarde Sdin. Njen zahtevek je bil sicer večji, vendar je upoštevala, da večjega izdatka gospodarstvo ne bi zmoglo. Še bolj okrniti vojaški proračun bi lahko bila usodna napaka, ki si je v času zapletenih mednarodnih odnosov ne smemo privoščiti.

so bili referati in posamezne seje izredno dolge.

Dresden je bil v celoti porušen proti koncu zadnje vojne. Pravi, da so bili letalski napadi med drugo vojno tako hudi, da je bilo v eni noči na desetisoče žrtev in da je goril asfalt po mestnih ulicah. Še danes so posamezne mestne četrti nepozidane, vidi se še mnogo ruševin. Nekatera značilna poslopja so ponovno sezidali po starih načrtih. Tako tudi znameniti Zwinger, v katerem je zopet galerija slik, ki jih je vrnila Sovjetska zveza tej galeriji. Ulice v tem polmilijskem mestu so sicer zelo široke, a avtomobilskega prometa je malo. Zvečer so nas povabili v razprodano Opero, kjer smo gledali Straussovega »Kavalirja z rožarom«. Stanovali smo v novem hotelu, ki je v napisih v raznih jezikih pozdravljaj svoje goste. Kljub temu in kljub dejstvu, da smo bili uradni zastopniki tujih držav, povabljenih od

Zagreb-Split: v 3 urah!

V Zagrebu so pred dnevi sklenili, da se bodo čimprej lotili velikega in za vso državo pomembnega dela: zgraditi bodo prvo pravo avtomobilsko cesto v Jugoslaviji. Od Zagreba do Splita naj bi steklo 290 km moderne štiripasovne avtomobilske ceste, ki bo imela največje vzpone komaj do 4 odst., povsod pa tudi blage ovinkine. Pri tem je zlasti pomembno dejstvo, da to ne bo navadna javna cesta, temveč nekaj gospodarski objekt: stal bo približno 200 milijard starih dinarjev, cesto pa bi zgradili in vzdrževali iz dohodkov, ki jih bodo morali plačevati uporabniki (tako delajo tudi marsikje na zapadu).

Za Slovenijo je posebnega

pomena dejstvo, da bo kasneje podaljšek te ceste velika tekel skozi Ptuj in Maribor. Vse to bo ogromno povečalo avtomobilski promet iz srednje in vzhodne Evrope proti Jadranskemu morju. S tem v zvezi bi morali v Sloveniji bolj odločno zastaviti nalogo: zgraditi podobno in hitro avtomobilsko cesto od avstrijske meje pri Sentilju prek Ljubljane do Gorice. Sosedje na severu in zapadu nas čedalje bolj obkrožajo z najmodnejšimi velikimi cestami in zares se je treba bati, da v prihodnjih letih val avtomobilskega prometa ne bi obšel Slovenije in najkrajših dostopov do severnega ali srednjega Jadrana.

račun ne bo bolj kot letos pritiskal na potrošnje in s tem na stabilnost gospodarstva.

Pritisk na splošno potrošnje je še zmerom zelo velik. Nemalo je organov in ustanov, ki mislijo, da je proračun čarobni studenec, ki nikoli ne usahne. Vsi samo zahtevajo, a malo je tistih, ki pomislijo, da se lahko stegnemo samo toliko, kolikor je dolga odeja. Če se proizvodnja povečuje počasneje, kakor smo predvidevali s srednjeročnim planom, potem se morajo tudi družbene službe, javna uprava in drugi potrošniki sprijazniti z edino upravičeno in z reformo usklaje no logiko: splošna potrošnja se ne sme povečevati hitreje, kot se večja narodni dohodek. Reforma mora privedi do diferenciacije tudi na področju splošne potrošnje, kjer je ob majhni skledi morda preveč žlic.

FRANC SETING

LUDVIK REBEUŠEK:

Naravna zdravilišča in zdraviliško zdravljenje v socialističnih državah

Zapis s konference v Vzhodni Nemčiji

Zadnji dan se je konferenca nadaljevala v sanatoriju Gottleuba blizu Dresdenu. Tu je bil v poznih nočnih urah podpisani protokol sklepov letošnje konference.

Šele na letošnji konferenci so se sporazumeli za dva uradna konferenčna jezika. To bosta odslej ruski in nemški jezik. Članom ruske delegacije je ves čas prevajal neki zdravnik, ki sem ga glede na njegovo izgovorjanje imel za pravega Prusa. Izkazalo pa se je, da je to bil Bolgar, zdravnik, ki že nad

5 let dela v Vzhodni Nemčiji. Sploh je v Vzhodni Nemčiji mnogo tujih zdravnikov, zlasti iz Čehoslovaške. Tudi naš stalni spremljevalec je bil Slovák. Povedali so, da so se pred nekaj leti selile kompletne zdravstvene ekipe iz posameznih sanatorijev v Zahodno Nemčijo in da je ostala tolikšna praznina, da je vlada Nemške demokratične republike zaprosila ostale socialistične države za nujno pomoč.

V zvezi z določitvijo uradnih jezikov je zanimiva pri-

merjava z ureditvijo v mednarodni zdraviliški organizaciji FITEC. Tudi tu sta dva uradna jezika: francoski in nemški. Vsi referati so napisani v obeh jezikih in delegatom pravčasno na razpolago. Na konferenci socialističnih držav pa je bilo glede referatov vse bolj skrivnostno. Nihče ni poznal vsebine referata, ker ga je referent na konferenci šele prebral. Tak referat se je na konferenci šele sproti in ustno predstavljati. Tak nesodoben način je seveda povzročal, da

Tudi na cesti smo ljudje...

V petek zvečer sem se peljal iz Ljubljane v Novo mesto. Za dolgim ovinkom pri Korentki sem zagledal staj žarometov nekega avtomobila, ki mi je prihajal naproti. Ob taki priložnosti vedno razmišljam, koliko človeka je v vozniku vozila, ki ga srečujem: na kakšni razdalji bo skrajšal dolge žaromete?

Tovariš v petek zvečer me je presenetil — skrajšal je še preden so njegove luči pokukale iz ovinka. Prijetno je tako srečanje in najraje bi ustavil ter se zahvalil vozniku v volkswagen LJ 475-36!

Tisoč in desetisoč je vsak večer srečanj na naših cestah: če bi bilo v teh bežnih trenutkih več medsebojnega spoštovanja in tovarištva, bi se z manj strahu podajali na pot...

N. N.

5 Ndin za prvi obisk?

Pričela se je javna razprava o prispevkih k stroškom zdravstvenih storitev v letu 1968

Izvršilni odbor skupščine komunalne skupnosti socialnega zavarovanja delavcev v Novem mestu je dal te dni zavarovancem v razpravo predlog o obveznem prispevku zavarovanih oseb k stroškom nekaterih zdravstvenih storitev v letu 1968 in predlog za nekatere skupščinske akte, ki naj bi jih sprejeli že letos.

Izvršilni odbor je predlagal, da bi zavarovani bolniki za prvi zdravniški obisk na domu plačali 5 Ndin, prav toliko pa tudi za prvi pregled v specialistični ambulanti. Za prvih 5 dni zdravljenja za zastupitvijo z alkoholom naj bi zavarovane plačali 50 odst. stroškov. Za odrejeni prevoz z reševalnim avtom bi zavarovani bolniki plačali 20 Ndin. Za zdravniško posredovanje ob prekinitvi nosčnosti bi veljal prispevek 80 Ndin. Za zdravlila bi plačevali v vsej Sloveniji enotne prispevke po 3 Ndin. Obvezni prispevki za ortopedske in druge pripomočke naj bi bili taki, kakrš-

ne je letos določila republiška skupščina socialnega zavarovanja. Obvezni prispevek za zobne storitve naj bi bil 25 odst. cene storitve, kar pa ne bi veljalo za ortopedska dela in zdravljenje zob.

Izvršilni odbor je predlagal, naj bi bile denarne dajatve zavarovancev teke kot letos, v predlogu pa je nakazana tudi pomembna sprememba pravilnika o uveljavljanju zdravstvenega varstva. Skupščina in izvršilni odbor sta menila, da sedanji pravilnik ni v skladu z načelom o prosti izbiri zdravnika. Predvidene spremembe so dali v javno razpravo zavarovancem.

Predsedniki svetov zavarovancev so predlog izvršilnega odbora podprli na posvetu v prvi polovici tega tedna, posvetu pa je prisostvoval tudi predsednik skupščine Ciril Jarnovič. Včeraj in danes pa je predlog pred svetom zavarovancev. Dokončno besedo o prispevkih bo izrekla skupščina komunalne skupnosti socialnega zavarovanja delavcev.

CE BI IMELI TOLIKO DRV, VAS NAJBREŽ NE BI BIL STRAH ZIME! Tale gora lesa pa ni namenjena za kurjavo, ampak za predelavo v krški tovarni papirja in celuloze, ki je že nekaj zim nazaj imela skoraj prazno skladišče celuloznega lesa. V tem skladišču teče delo noč in dan, transportnim delavcem pa najbolj nagajata mrz in sneg, ki jeklenemu robotu na naši sliki ne moreta do živga, saj ga ne »zebe v prste!« (Posnetek smo ta teden izbrali za FOTOGRAFIJO TEDNA, Tone Zalokar iz Krškega pa je zanj »dobil 10.000 Sdin nagrade; posneto v soboto, film ORWO NP 20, petindvajsetinka, zaslonka 8)

Sestal se bo klub poslancev

V ponedeljek se bo dopoldne sestal v Kostanjevici klub poslancev sekcije za Dolenjsko. Na dnevnem redu so nekatera izredno važna vprašanja.

Vida: »Televizor me združuje s svetom!«

Se pred dnevom republike nam je Vida Zupancič, srečna lastnica TV sprejemnika, vsa vesela pisala:

»...in povedati vam moram in se pohvaliti, da novi TV sprejemnik zelo lepo dela. Prejšnjo soboto mi ga je tovarna Strnada prosila za račun, mi je dejal: »Toliko so vam drugi pomagali, pa naj bom tudi jaz med njimi!« — Tak je bil račun!

Se enkrat vam v uredništvu in vsem, ki so meni in bratcu pomagali do tako dragocenega darila: hvala, prisrčno hvala za razumevanje in vso dobroto!

Lepo vas pozdravlja vsa naša družina!

Vida

(OPOMBA UREDNIŠTVA: ko smo že zaključili zbirko za Vido in Rafaela, smo po banki dobili še 20.000 S din, ki jih je poslal otrokoma Joe Bratkovič iz Kanade. Lepa hvala!)

Zakaj prazen avtobus?

87 delavcev, uslužbencev, solarjev in drugih občanov je v ponedeljek, 11. decembra, zjutraj na križišču v Vavti vasi zaman ustavljalo prazen avtobus, ki se je vračal v Novo mesto iz Straže, kamor je kot navadno peljal Novolesove delavce. Redni avtobus, ki vozi iz Dolenjskih Toplic v Novo mesto, je imel zaradi zapadlega snega in težje vožnje skoraj enournu zamudo. Ljudem se je mudilo v službo, v šolo in po opravkih, zato so upravičeno negotovali, ko se šofer praznega avtobusa — naj omenimo, da se vozijo Novolesovi delavci z avtobusom podjetja GORJANCI — ni zmenil za njihove proš-

nje. Ne glede na to, ali je imel ta šofer navodila, naj ne ustavlja mahajočim ali ne, ni ravnal tako, kot bi bil moral. Naposled tudi ni imel kaj izgubiti, saj bi potniki prav tako plačali, kot plačajo za redni avtobus.

PRIZADETI

Prvih 16 izžrebanih!

Že zadnjič smo vas obvestili, da bomo iz vrst novih naročnikov vsak teden izžrebali 5—10 srečnejšev in jim poslali lepa knjižna darila.

Prvih 10 smo izžrebali iz obsežnega kupa 335 novih imen, ki smo jih dobili od 22. novembra do 5. decembra. Te dni bodo dobili knjižna darila naslednji novi naročniki:

Stanislav Bačnik, Salka vas 28, p. Kočevje; Marija Marjetič, Mahovnik 30, p. Kočevje; Marija Meglen, Breg 28, p. Stara cerkev pri Kočevju; Jožefa Vesel, Sodražica 136; Antonija Mohar, Hrib 14, p. Loški potok; Polonca Kobal, Gabrijela, p. Krmelj; Marija Rožič, Dragatuš 9; Marija Durini, Glavni trg 15, Novo mesto; Anton Suštarič, Priložje 6, p. Gradac v Beli krajini; Jernej Kovač, Ribnica na Dol. št. 25.

Ta teden pa smo izžrebali 6 novih naročnikov, katerim smo danes prav tako poslali knjižna darila. Dobili jih bodo:

Terezija Malkovič, Gor. Lokvica 49, p. Metlika; Franc Lesar, Slatnik 14, Ribnica na Dol.; Fani Uhan, Kuriska pot 11, Novo mesto; Ivan Mustar, Gorica 10, p. Leskovec pri Krškem; Jožefa Knez, Ledina 40, Sevnica; Janez Kie, Korita 5, p. Dobrič.

■ Prihodnjič se morda lahko sreča nasmehne tudi naročniku, ki ga namerate pridobiti vi, dragi bralci. Pošljite nam njegov naslov!

UREDNIŠTVO

Ceste do Mokronoga ni na seznamu

Na seznamu cest, ki jih bodo modernizirali prihodnje leto, ni ceste Slovenska vas—Mokronog. Tako je odločil upravni odbor republiškega cestnega sklada na zadnji seji. Na kasnejšem sestanku s predsedniki občin pa je bila nakazana možnost, da bi novomeško cestno podjetje najelo posojilo za modernizacijo ostalega dela ceste, cestni sklad pa bi ta znesek v naslednjih letih povrnil.

Sejmišča

Na novomeškem sejmu

11. decembra je bil v Novem mestu bolj slab promet na sejmišču, ker je sneg čez noč zamedel marsikatero pot. Napredaj je bilo 352 pujskov, od tega je bilo 146 prodanih. Za manjše so zahtevali 10.000 do 16.000 S din, za večje pa 16.000 do 25.000 S din.

Dobra prodaja

Na tedenski sejmi je bilo 9. decembra pripeljanih v Brežice 750 prašičev starih do 3 mesece in 35 nad 3 mesece. Do 3 mesece starih prašičev je bilo prodanih 420 po 600 Sdin kilogram, nad 3 mesece pa 20 po 550 Sdin kilogram.

SUPERAVTOMATIC PRALNI STROJ

CASTOR SpA TORINO
RADE KONČAR ZAGREB

- nakup hiter in enostaven
- brez lastne udeležbe
- brez porokov
- na 12-mesečno odplačevanje

Prodaja:

ELEKTROTEHNA

Ljubljana in poslovalnici:

KRŠKO ulica krških žrtev 42

NOVO MESTO Glavni trg 26

SERVISNA SLUŽBA

in trajna preskrba z rezervnimi deli sta zagotovljeni!

INSTALATERSTVO

za vodovod, kanalizacijo in plinske naprave

BOJOVIĆ JELENKO

BEOGRAD — Treća Nova 31 — Jajinci

Opravljamo dela pri gradnji novih greznic (septičnih jam) iz specialnega materiala. Naše storitve so za 30 odst. cenejše od klasične gradnje.

Z garancijo in z minimalnimi materialnimi stroški popravljamo greznice (septične jame).

Z vrtanjem mehaničnih vodnjakov (arteški vodnjaki itd.) vam najdemo in zagotovimo zdravo ali industrijsko vodo ter zajamčimo zahtevano količino!

V PRVIH TREH DNEVIH

73 NOVIH!

V četrtek smo napovedali novo akcijo »Za 30.000 IZVODOV NAKLADE« domačega pokrajinskega lista, do ponedeljka opoldne pa smo že zapisali med naše naročnike trideset novih prijateljev Dolenjskega lista. Pregled po posameznih občinah:

BREŽICE:	11
CRNOMELJ:	2
KOČEVJE:	2
KRŠKO:	6
METLIKA:	4
NOVO MESTO:	10
RIBNICA:	1
SEVNICA:	6
TREBNJE:	7
Razne pošte:	19
Inozemstvo:	5

Dolenjski trojčki so že toplo oblečeni!

V snežnem metežu do Korenetovih v Segonje — S prispevki, ki so jih poslali dobrosrčni bralci našega lista, smo nakupili za trojčke toplo obleko in obutev za zimo, za vsakega eno igračo in nekaj sladkarij — Rabzeljev stric je z vozom pripeljal pakete do hiše

Ni mogoče z besedami povedati, kakšno veselje je bilo v soboto pri Korenetovih, ko jih je obiskala delegacija našega lista. Do Škocjana smo se s paketi prebili v »dekavejev« našega Julija Schmidta, tam pa smo morali blago preložiti na voz. Franc Rabzelj iz Škocjana je po kolo-vozu peljal pakete, mi pa smo jo, čeprav po celem snegu, ubrali po bližnjici.

Zaradi slabega vremena nas pri Korenetovih niso pričakovali doma, posebno neker nam je do Škocjana prišla naproti Jožeta Korene.

Gospodarju je bilo prav nerodno, ko smo ga zalotili pri ribanju sobe. Golleva teta so na zapečku pestovali Angelco, trojčki so bili bosi na peči, ata pa je ribal tla.

Petintrideset let sem bila poročena, ranjkega moža pa nisem nikdar spravila na kolen, da bi mi ribal pod! je dejala stara Golleva teta, sosed, ki pomaga varovati otroke.

Začeli smo odvijati pakete...

Kmalu zatem je pred hišo obstal Rabzeljev voz. Pakete smo znosili v hišo, na posteljo, potem smo jih začeli odvijati. Za vsakega smo imeli 2 srajčki, 2 majici, dvoje spodnjih hlačk, dvoje žabice, dolge pralne hlače, dva para toplih volnenih nogavic, elastične hlače, volneno jopo in bundico, tople copatke in prave tople čevlje. Tudi na kapico in rokavičke nismo pozabili.

— Joj, joj! — so ocvili vsi trije od veselja in sproti prijemali oblačila v roke. Anica je hotela vse naenkrat oble-

či, a ji mama ni pustila. Potolaženi so bili, ko jim je obljubila, da bodo zdaj, ko imajo kaj toplega obleči, lahko šli v Škocjan. To je zanje obljubljena dežela...

Kakšna radost pa je bila šele, ko smo odvijali paket z igračami: Anica je dobila punčko, Pavlek mucka, Peter srnjačka, Angelca pa ropotuljico. Za nameček je bil zraven še miniaturni »fickor«, ki pa je fantoma pomenil največje veselje. Dobili so še

2 kg pomaranč, vsak eno čokolado in zavitek keksov.

Otroci niso dali miru. Takoj smo jih morali obleči in obuti. Nevarni copat s podplat, so hodili po sobi trdo kot majhni roboti, še huje pa je bilo, ko so šli prvič v pravih čevljih na sneg.

Vesolja ni bilo ne konca ne kraja! Otroci so nenehno vzdihovali in se čudili toliko dobrotam, Korenetova pa sta se kar preveč zahvaljevala: »Le kako bomo ljudem vse

to povrnil!« sta ponavljala s solznimi očmi. Pa tudi naše niso ostale suhe, ko smo videli, kako malo je treba pripraviti narediti, da je lahko človek neizmerno srečen.

Zaradi snega zdaj ne bo mogoče graditi

Naše načrte glede popravila Korenetove domačije je prehitel sneg. V takem vremenu ni mogoče graditi. Korenetovi bodo ob topli obleki skušali vzdržati še to zimo v podrtiji, upamo pa, da bomo lahko spomladi s pomočjo nadaljnjih prispevkov dobrih ljudi in s pomočjo podjetja PIONIR pripomogli, da bo hiša popravljena.

R Bačer

Presrečni otroci, hvaležna družina

Prispevki za trojčke v zadnjem tednu

Do ponedeljka popoldne so za trojčke na blagajni našega lista vplačali:

Boris Rastresen, Jankovič 12, p. Adlešiči, 2000 Sdin; K. B. iz Novega mesta 1000 Sdin; Milka Viršek iz Novega mesta (v spomin na g. Somrak iz Mirne peči) 2000 Sdin in Franc Irt, Podreber pri Semiču 1000 Sdin. — SKUPAJ V GOTOVINI: 6000 Sdin.

Po banki pa so poslali za trojčke od 6. do 11. 12. 1967:

Franc Znidaršič, PTT Novo mesto, 3000 Sdin; kolektiv obrata avtopark, KGP Kočevje, 12.000 Sdin; Nada Zupančič, Marija Brečko in Jože Jazbec iz Kočevja 2.500 Sdin; Ančka Jelič, Sarhova 8, Ljubljana, 2000 Sdin, in sindikalna podružnica »Iskre«, obrat »Upor« iz Sentjerneja, 20.000 Sdin.

— SKUPAJ PO BANKI: 39.500 Sdin.

SKUPAJ ZBRANO DO 11. DECEMBRA: 751.671 Sdin.

Vsem darovalcem iskrena hvala!

DOLENJSKI LIST

Ocena prehojene poti Dolenjskega lista

(Nadaljevanje s 1. str.)

porov in činiteljev v pokrajini za nadaljnji razvoj našin občin. »Dolenjski lista« je že v krvi našega človeka, ki svoj domači list zares potrebuje! je dejal eden izmed udeležencev razprave.

Zanimivo je, kako malo od povišanih list doživeli po zadnji nujni podražitvi v septembru: v istem času pa se jih je brez kakršnekoli akcije 500 na novo prijavilo. »Izguba« bi znašala 200 naročnikov, vendar je praktično ni, ker se je od 14. novembra do 11. decembra naročilo na list še 540 novih naročnikov. Naklada lista resnično raste iz tedna v teden in vse kaže, da bo pokrajinski časnik Dolenjske praznoval 20. obletnico svoje ustanovitve z naklado več kot 30.000 izvodov.

Lastniki lista so potrdili predlog uprave, da bo začela tiskati list na bolj šem papirju, kar bo sicer zahtevalo malenkostno podražitev, bo pa zato kvaliteta tiska in fotografij veliko boljša, kot je bila doslej. Razlike za letošnje leto uprava lista ne bo terjala; Dolenjski lista je glede na svoj zares obširen obseg še naprej najcenejši pokrajinski tednik.

V vsebini lista leži njegov uspeh

Poslanec dr. France Hočev var je med drugim ugotovil, da so naklada lista, njegova razširjenost in njegova prilagojenost zahtevam ljudi in organizacij na področju 9 občin brez dvoma velik uspeh. Preko lokalnega lista približujemo ljudem splošno družbeno problemati-

ko, skrbimo za njihovo obveščenost in za njihovo ustvarjalno sodelovanje v politiki. Dolenjski lista je pri tem našel ustrezno vsebino in se je znal z njo uveljaviti.

■ Imeti v rokah tako orožje, kot je Dolenjski lista, s tako veliko naklado in afirmiranostjo med prebivalstvom je velika stvar« je med drugim dejal dr. France Hočev var, ki je navzočim svetoval, da bi morali v listu še bolj kot doslej tudi sami sodelovati. Pri spreminjanju gospodarske in družbene podobe naše pokrajine ima lahko lokalni lista skupaj z drugimi sredstvi javnega obveščanja veliko vlogo. Pri tem je Dolenjski lista doslej že dokazal, da se mnoga vprašanja lahko ugodno rešujejo na čimširši regionalni podlagi.

Še več o občanu in njegovi občini!

Poslanec dr. Jože Brilej je na posvetu najprej povedal:

■ »Dejstvo, da so se danes zbrali na povabilo Dolenjskega lista najvišji predstavniki 9 občin, je pač najboljše priznanje, da razpravljamo o nadaljnjem razvoju lista. To pa je hkrati tudi največje priznanje listu za njegov pomen in njegovo dosedanje delo.«

Tov. Brilej je zatem opozoril na izreden pomen vsestranske obveščenosti delovnih ljudi, ki uresničujejo gospodarsko in družbeno reformo.

Uredništvo mora stalno slediti osnovnim tokovom druž-

benega razvoja, videti družbene procese, pa tudi kritično pisati! Zlasti je opozoril na odprta vprašanja naših občin, krajevnih skupnosti, na potrebo aktivnega sodelovanja celotne javnosti. Pri tem ima velik pomen dobra novica v časniku, ni pa treba zanemariti tudi selektivnosti v oglašni službi. Konfliktom se ni treba umikati; če neki problem postane tak, da ljudje o njem govorijo, je treba o njem pisati, seveda pa pisati objektivno. V lokalnem merilu pa bo prav, da tudi domači odgovorni činitelji v takih primerih najdejo čas in prostor za odgovor in sodelovanje v listu.

Po razširjenosti tiska smo predzadnji v Evropi

Stane Kranjc, član izvršnega komiteja CK ZK Slovenije, je ocenil Dolenjski lista v zadnjem razdobju in pritom omenil, da je napredek lista odraz razumevanja za vlogo pisane besede s strani vseh činiteljev v občini.

■ Možnosti za nadaljnjo rast kvalitete in razširjenosti lista pa seveda še niso izčrpane. O tem govorijo med drugim podatki, da smo glede razširjenosti tiska predzadnji v Evropi.

Zato ima pokrajinski tisk s svojim specifičnim področjem še veliko prostora za nadaljnji razvoj. Seveda mora ujeti utrip in neposreden interes občana, ki potrebuje svoje sredstvo obveščanja. Tov. Kranjc je prav tako opozoril na pomen javnosti v vsem našem delu. V

zavest družbenih in političnih delavcev pa mora globlje prodreti spoznanje o velikem učinku kvalitetno napisane besede.

Dolenjski lista, ki je glede regionalne povezave že doslej opravil izredno važno funkcijo, je nadaljeval tov. Kranjc, lahko s stališčem napredka in bodočega sodelovanja uspešno premaguje razne težave in funkcionalne povezave dolgoročne kot kratkoročne interese svojega področja. Vse to pa mora seveda povezati v širšo nacionalno integracijo in v spoznanje, da je napredek te regije odvisen od skupnega napredka našega naroda.

Brez obveščanja ne bo dobrega upravljanja

■ Posvetovanje na Otočcu smo sklenili z ugotovitvijo, da iz dneva v dan narašča pomen informiranja naših občanov. Dobro informiranje je postalo bistveni element političnega dela v razvoju samoupravljanja.

Brez obveščanja ostaja tudi vse politične postavke mrtve, kot je med drugim poudaril dr. Jože Brilej. Prizadevanja za ureditev materialno-finančnih vprašanj in izvršite baze za uspešno delo Dolenjskega lista (kakor tudi drugih sredstev obveščanja) so zato hkrati izrazito politične akcije. S tem pa so tudi odgovorna sliha vseh političnih činiteljev in delavcev v občinah. Vse kaže in potrjuje, da zasluži Dolenjski lista spričo že opravljenega dela in glede na naloge, ki so zdaj pred njim, vso podporo in sodelovanje

POZOR! — ZA FOTOGRAFIJO TEDNA! Poziv DOLENJSKEGA LISTA je spet razvel domače fotografe. »Zadnje štiri dni sem jih srečal, kako iščejo dobre motive,« nam piše Darko Pavlin. »Takole sem presenetil Janeza, ko je za »fotografijo tedna« lovil svojo »žatev«! (ORWO NP 18, tridesetinka, 8)

Prve fotografije so tu!

Ceprav je bilo samo štiri dni časa, so najbolj prizadevni fotoamaterji že pohiteli na teren. In trud ni bil zaman! Štiri fotografije, ki jih danes objavljamo, so dobile takele nagrade:

10 000 Sdin

Tone Zalokar iz Vrtnice ulice 4 iz Krškega za »Fotografijo tedna: »CE BI IMELI TAK KUP DRV...« (objavljamo jo na 4. strani),

drugo nagrado

5 000 Sdin

Darko Pavlin iz Novega mesta za fotografijo »V UPANJU«

tretjo nagrado

3 000 Sdin

pa si delita tudi dva avtorja za posnetka »ZA FOTOGRAFIJO TEDNA« (Darko Pavlin) in »NA KRETNICAH JE NAJBOLJ NEVARNO« (Tone Zalokar)

Druge fotografije, ki smo jih dobili do ponedeljka popoldne, niso ustrezale našemu razpisu, vendar upamo, da njihovi avtorji ne bodo izgubili korajžje, saj so med njimi tudi taki, ki so lani pobrali precej nagrad!

Za vse tiste, ki prejšnji teden niso prebrali našega razpisa, ponavljamo, kakšne naj bodo poslane fotografije, če hočete, da bodo prišle v poštev za naslov »Fotografija tedna«. Predvsem morajo biti trenutno zanimive (aktualne), se pravi, da morajo pokazati nekaj, kar se je pri nas zgodilo pretekli teden. Da morajo biti izvirne in tehnično zadovoljive, menda ni treba ponavljati, saj že med našimi lanskimi tekmovalci zaradi tega (razen redkih izjem) ni bilo težav.

Fotografije morajo biti narejene vsaj na formatu 13 krat 18 cm (ali 230 kv. centimetrov površine za druge formate), lahko so pa tudi večje. V izboru za tekočo številko DL bodo upoštevane, če bodo prišle v naše uredništvo do popoldne v ponedeljek pred izidom četrtkovne številke. Pošiljke, ki bodo zamudile ta rok, bomo upoštevali v izboru za prihodnji teden. S fotografijo je treba poslati primeren podpis (saj veste, da duhovito besedilo lahko tudi pri slabši fotografiji precej prispeva k vrednosti in vsebini) ter podatke:

■ kdaj je bila posneta,
■ kje je bila posneta,
■ kdo ali kaj je na sliki,
■ kako je bila posneta: film (Ferrania P 30, ORWO NP 18 ipd.); osvetlitveni čas (stotinka, minuta ipd.); zaslonka (8, 11, 1, 1/ ipd.)

Nagrade pa so:

za fotografijo tedna 10.000 Sdin
drugemu najboljšemu avtorju 5.000 Sdin
tretjemu avtorju 3.000 Sdin.

V tej nagradi je upoštevan tudi honorar za objavo; vse druge fotografije, ki jih bomo objavili, pa bomo honorirali kot običajno. Za nagradni razpis poslanih fotografij ne bomo vračali!

Do ponedeljka, 18. decembra, je naslednji rok! Vaši posnetki morajo biti v uredništvu Dolenjskega lista ta dan do 12. ure. Mnogo sreče, iznajdljivosti in ostro oko vam žel!

UREDNIŠTVO DOLENJSKEGA LISTA

FOTOGRAFIJA TEDNA

IZ NIČ SO USTVARILI TRDNO PODJETJE

Pred dvajsetimi leti so začeli z golimi rokami, danes pa je »Zidar« eno najboljših in največjih podjetij v občini — Zgradili so nad 340 objektov, ki so vredni 16 milijard Sdin — »Zidar« je med najboljšimi slovenskimi gradbenimi podjetji — Odlikoval ga je tudi predsednik Tito

Pred 20 leti je bilo v Kočevju ustanovljeno okrajno gradbeno podjetje »Ograda«, ki se je po štirih letih obstoja preimenovalo v Splošno gradbeno podjetje Zidar. Kolektiv podjetja je začel delati skoraj iz nič, razen tega pa tudi brez gradbeniških tradicij, saj prej v Kočevju ni bilo nobenega gradbenega podjetja. Svoj jubilej bo delovni kolektiv »Zidarja« proslavil 20. decembra.

ZA ZAČETEK — UDARNIŠKO

»Ograda« oziroma današnji »Zidar« je bil ustanovljen predvsem zato, da bi obnovil Kočevsko, ki je bila po končani vojni skoraj popolnoma porušena. Začetek je bil skromen, saj je bila usoda por-

se hkrati s podjetjem. Centralni obrati so se postopoma močno okrepili, se nato odcepili od »Zidarja« in postali samostojno podjetje, ki se je najprej imenovalo »Doma«, danes pa je pod firmo ITAS znano ne le po vsej Jugoslaviji, ampak tudi po mnogih drugih državah.

Med 66 slovenskimi gradbenimi podjetji je bil »Zidar« konec preteklega leta:

- na 8. mestu po produktivnosti na moža in
 - na 7. mestu po stopnji mehanične opremljenosti.
- Razen tega je letos (po podatkih do 30. septembra)
- na 5. mestu po poprečnih izračunih čistih osebnih dohodkov za redni delovni čas (poprečje pri »Zidarju« je 853,00 Ndin, za slovensko gradbeništvo pa 796,64 Ndin).

Na Zaloški cesti v Ljubljani gradi »Zidar« dve stolpnici

Restavracijo »Preluka« na Reki je Zidar zgradil lani

jetja v pridnih rokah članov kolektiva, ki ni imel ne gradbenih izkušenj ne gradbene mehanizacije, ampak le delovni zanos, ki je temeljil na zavesti, da je revolucija zmagala in da delajo zase. Vzporodno z rastjo porušene Kočevske je raslo tudi podjetje »Zidar«.

Franc Cebin, ki dela v centralnem skladišču v Kočevju že 20 let, je primerjal takratno in današnje delo tako: »Zdaj krepko delamo, pred dvajsetimi leti pa smo delali še bolj, saj smo začeli iz nič. Tovarne so vsaj nekaj podedovale, mi pa nič. Po rednem delu smo delali še udarniško. Pred dvajsetimi leti smo porabili pri našem podjetju 100 do 200 ton cimenta na leto, letos pa smo ga samo na našem gradbišču nad 1600 ton.«

PRVE IZKUŠNJE IN PRVI MEŠALNIK BETONA

V prvih letih obstoja je podjetju povzročalo največ težav pomanjkanje tradicij in poslovnih izkušenj, da ne omenjamo tistih, ki so bili posledica nihanj investicijske politike. Kolektiv pa je znal vse težave premagati in je izšel iz njih še bolj prekaljen. Z delom in leti so si člani kolektiva pridobili izkušnje. Nenehna skrb za vzgojo kadrov in vlaganja v osnovna sredstva so rodila sadove. Leta 1953 so kupili tudi prvi betonski mešalnik.

PRVA GRADBIŠČA

Samo Kočevje z bližnjo okolico je kmalu postalo za »Zidarja« prevažno gradbeno tržišče. V letih 1955 in 1956 je razen v Kočevju in Ribnici gradil še na Fivki, Velikih Blokah, v Loškem Potoku, Delnicah in Ljubljani. Gradbeni dejavnosti, ki je bila vedno osnova, so bili v veliko pomoč centralni obrati s pomožnimi dejavnostmi in strojno proizvodnim parkom. Nastajali in krepili so

današnja vrednost znaša od ustanovitve do danes zgrajenih objektov in opravljenih del več kot 16 milijard S din.

V 20 LETIH ZGRADILI NAD 340 OBJEKTOV

Podjetje je v začetku le obnavljalo stavbe, kasneje jih je začelo graditi, nato pa začelo prevzemati gradnje vse zahtevnejših objektov. Od svojega obstoja do danes je zgradilo na raznih gradbiščih nad 340 objektov, razen tega pa opravilo še precej adaptacij in rekonstrukcij.

Med drugim je »Zidar« zgradil: 107 stanovanjskih objektov (Ljubljana, Kočevje, Reka, Delnice, Ribnica, Velike Bloke) s 1846 družinskimi stanovanji, 4 samske domove (Ljubljana, Kočevje) za 242 ležišč, 4 šole (Ljubljana, Kočevje) z 62 učilnicami, 5 gostinskih objektov (hoteli, restavracije), 2 otroški ustanovi; več gospodarskih objektov in tovarn, npr.: kompleks objektov »Inkopa« Kočevje, objekte podjetja »Kovinar« Kočevje, kompleks objektov »ITAS« Kočevje, separacijo rudnika Kočevje, tiskarno »Urška« Kočevje, kemično tovarno Kočevje, kompleks objektov KGP Kočevje, skladišča »Trgoprometa« Kočevje, objekt »Mina« Kočevje, objekt »LiKa« Kočevje, Opekarno Ribnica, 14 skladišč za razne investitorje, objekte »Petrola« v Kočevju, razdelilno trafo postajo Elektro Kočevje, večje število kabelskih transformatorskih postaj, železniško postajo s skladišči v Kočevju, obrate »Avta« Kočevje, mlekarno »KGP« Kočevje, 2 družna domova, pokopališče v Kočevju, več turističnih in

lovskih domov na območju Kočevske, vodne rezervoarje za Kočevje, več trgovskih lokalov (nove gradnje ali ureditve) za »Trgoprometa« Kočevje in na Reki, zdravstveni dom v Kočevju, Dom telesne kulture v Kočevju, stadion v Kočevju in več manjših objektov.

Nadalje je »Zidar« zgradil: 41.000 kvadratnih metrov ulic in ploščadi, 12.400 m mestne

FRANC CEBIN

kanalizacije raznih profilov, 36 km daljnovoda (gradbena dela) Kočevje—Novo mesto, več upravno-poslovnih objektov na področju Kočevja in Reke.

Zavedajoč se pomembnosti vloge in vpliva strokovnih kadrov na sodoben način gradnje ter na ekonomičnost in rentabilnost poslovanja, je podjetje stalno skrbelo za njihovo strokovno vzgojo. Lepe uspehe je doseglo z različnimi oblikami izobraževanja na

delovnih mestih in pri vzgoji vajencev. Strokovne kadre z visoko, višjo in srednjo strokovno izobrazbo si je podjetje pridobilo tako, da je dijake in študente štipendiralo. V podjetju je zaposlenih 446 delavcev, od tega 7 inženirjev in arhitektov, 19 tehnikov, 16 delovodij, 32 ostalih strokovnjakov, 123 zidarjev in betonarjev, 46 tesarjev, 17 železokrivcev, 21 strojnikov, 27 mehanikov, ključavničarjev, voznikov motornih vozil, minnerjev, električarjev in drugih kovinskih poklicev, 19 vajencev in 119 ostalih.

STANOVANJA TUDI ZASE

Vendar pa niso pozabili niti na skrb za boljši standard članov kolektiva. Najboljše uspehe so dosegli na področju gradnje stanovanj za svoje člane. Tako so zgradili zase 82 družinskih stanovanj in samski dom v Kočevju, v prihodnjih dveh letih pa bodo zgradili še samska domova za delavce na gradbiščih v Ljubljani in na Reki. Razen tega dajejo že tri leta članom kolektiva tudi posojila za gradnjo zasebnih hiš.

OD KRAMPOV DO STROJEV

Omenili smo že, da je kolektiv ustvaril trdno podjetje skoraj iz nič. Začeli so s krampi in lopatami ter prostovoljnimi delom. Šele leta 1953 so si lahko privoščili nakup prvega mešalnika betona. Danes pa ima »Zidar« že zadovoljivo mehanizacijo: stolpne žerjave, dvigala, kompresorje, drobilce, kompletne be-

tonarne, mešalnike za pripravo betona in malte, valjarje, stroje za obdelavo lesa, stroje za pripravo armature, vibro nabijače, stroje za vgrajeva-

Franc Bojc, sedanji direktor »Zidarja«, je tudi med tistimi redkimi člani kolektiva, ki so pri podjetju že 20 let

nje betona, tovarne avtomobile itd. Vrednost osnovnih sredstev »Zidarja« znaša danes 5,2 milijona N din, obratnih sredstev pa 4,1 milijona N din.

PREDSEDNIK TITO ODLIKOVAL »ZIDARJA«

Danes je splošno gradbeno podjetje »Zidar«, ki se po slovenskih gradbenih merilih uvršča med srednje velika gradbena podjetja, trdna delovna organizacija. Gradi za na vseh treh gradbiščih (Kočevju, Ljubljani in na Reki). S svojim dobrim delom, urejenimi notranjimi odnosi in uspešno poslovno politiko se je uvrstilo med najuspešnejša podjetja v občini Kočevje.

Za svoje delo so dobili »Zidar« in posamezni člani kolektiva že več priznanj in odlikovanj. Najbolj so ponosni na red bratstva in enotnosti s srebrnim vencem, s katerim je odlikoval podjetje za uspešno in požrtvovalno delo pri obnovi od potresa porušenega Skopja predsednik Tito.

Veliko število dobro in strokovno zgrajenih objektov v raznih krajih naše domovine, dosedanje zaupanje investitorjev in poslovnih partnerjev, redna kadrovska in materialna osnova so dokaz, da je podjetje sposobno zgraditi tudi najzahtevnejše objekte. Hkrati pa so doslej doseženi uspehi jamstvo, da si bo znal delovni kolektiv »Zidarja« zagotoviti tudi boljši jutrišnji dan.

Sola s telovadnico v Novih Jaršah pri Ljubljani, ki jo je zgradil Zidar leta 1964

Kako je sveti Anton kaznoval prelomljeno obljubo

Ižanci so navihano se-me; pod Krimom onkraj barja se jim razprostirajo bahata njihova gnojšča, verjeti jim pa ne smeš vselej vraga, kar govore.

Torej tam na Igu pripovedujejo o Ribničanu, ki je po svetu vozil suho ro-bo in je prišel s svojim ko-njičkom do strmega klan-ca. Je bil ta Ribničan tako bister, da je navkreber voz zavrl, namesto bi ga od-vrli; konjičku pa je rekel: »Konjiček, le korajžo, vrh

klanca ti kupim za cel groš krūha!«

Konjiček se je res uprl in speljal, na vrhu klanca je bila gostilna in je kupil Ribničan konjičku za groš kruha, sebi pa za dva po-lič vina.

Onostran klanca je cesta hudo visela navzdol. Pa je bistri Ribničan voz odvrli,

namesto, da bi ga pustil za-vrtega. Seveda, voz je tiščal navzdol, vrli konjiček ga je sicer držal nazaj, ali je bila sila voza močnejša: konjičku je odtrgalo gla-vo.

Ribničan je gledal ko-njička brez glave in je de-jal: »Preteto ne bodi! Zda-j ze tovor bi bil še dober in ze pod sjadlo, ze vožnjo pa vajm, de nikdar nikoli več, ko glave najma.« —

Tako pripovedujejo na Igu in je dogodba nemara resnična. Le da se ni pri-merila Ribničanu, ampak Ižancu...

x x x

Kar se je dogodilo Rib-ničanu Matevžu, je bilo vse drugače in takole:

Da ni mogel preko str-mega klanca, je res. Pod klancem je stala lična ka-

Odlomek iz »Stiže robe«, ki jo je 1920 uredil Franc Milčinski, ilustriral pa Hinko Smrekar

pelica svetega Antona, pa se mu je priporočil pobožni Matevž: »Preljubi sveti Anton, daj in pomagaj, ne bo ti v zgubo, pol tovara dobiš vbogajme!«

Glej čudo: Matevž iz-pregovori obljubo, že li-sec srečno spelja voz.

Pa reče sin Matijec očetu Matevžu: »Oče! Slišite! Vi ste netimni, preveč ste obljubili!«

»Sema,« odgovori oče, saj je dosti, de sem obljubi-l, če dam kaj ali nič!«

Pa je bilo pregrešno ta-ko govorjenje, ni se pri-zaneslo ne očetu, ne sinu.

Voziček je drdral po klancu navzdol, poleti je bilo suho in vozček in konj, Matevž in Matijec, vse je bilo odeto v oblak prahu.

Pod klancem pa je čaka-la tisti dan in tisto uro zbrana vesoljna vas na presvitega gospoda škofa, ki so se bili obljubili k birmi.

Pa ko so zbrani vaščanje čuli drdranje voza in vi-deli prah, so vzkliknili:

»Ze gredo!« Počili so mož-narji, zapeli zvonovi, otro-čki so poklekli, pevke so zapele in župan je roč-no pozabil naučeni lepi po-zdrav od prve besede do zadnje.

Vozček se je ustavil. Utihnile so pevke, župan se je odkašljal in še en-krat in še enkrat, vsa sr-ca so burno drhtela. Tedaj se je oglasilo iz oblaka prahu: »Kupite lonce, la-bore, latvice! Kupite lon-ce, labore, latvice!« In ta glas ni bil mili glas ljub-ljenega višjega pastirja, želno pričakovanega, am-pak ribniškega lončarja Matevža glas.

Prelepi, visokemu gospo-du namenjeni pozdrav je bil župan pozabil od prve do zadnje besede. Ni bil pa kar nič v zadregi, ka-ko zahvaliti in plačati Rib-ničana, da mu je bila za norca vesoljna vas. Krepke in jedrnate so bile besede, ki so se mu usipale iz ogorčenih ust, uspešno so

jih podpirale žive kretnje njegovih rok, zbrana vas pa je svojemu glavarju enodušno pritrjevala »Ta-ko je! Le po njem!«

Pol tovara je bil obljubi-l lončar Matevž svetemu Antonu za poprošeno in doseženo pomoč; in glej, res se je bil iznebil dobre-ga pol tovara svojega bla-ga, loncev, labor in latvic! In ko se je četrť ure za njim pripeljal pričakovani visoki gospod, se je zelo čudil nenavadni šegi on-dotnega vernega ljudstva, da ob slavnostnih spre-jemih tal ne potresa s cvet-jem, ampak s črepinjami lončene posode...

x x x

Enako kakor oče Matevž tudi sin Matijec ni ušel za-sluzeni kazni, da je zavidal svetemu Antonu obljublje-no lončeno robo in je lon-čar Matevž sam pripovedo-val reč takole:

»Na Veliki petek je bi-lu, mrz pa tak, da je vse škripalu. V cerkvi so imaj-

li pred altarjem položeno bridko martro, pa sem de-jal fantu: »Preljubi moj lajpi sin, pajdi, poljubi Bo-ga.«

Je šel sin — fant rad uboga — je taku storil: ampak je kruota poljubil Boga z mokrimi ušmi, ga je pa mrzlu želajzu zgrabi-lu in ga ni izpustilu dru-gače, kakor de se je odku-pil s koncem kože.«

»Lej,« sem dejal, »ljubi moj lajpi sin, z ušmi si storil greh, z ušmi si daj-lal pokoro! Sveti Anton je dober pomočnik. Se bolj-ši kakor sveti Brcek. Pra-vijo, ko je bila huda tura, je bil sveti Brcek od kraja čistu gluh za žive prošnje in molitve, šele potlej de je ustavil točo, ko so ga premknili pred duři, de je še njega ošvrkala. Sve-ti Anton pa gleda na svoje ljudi, ki se mu priporočijo. Ampak gleda ne svoje pra-vice, tudi, ne odneha, kar si mu obljubil, — de boš vajdel za drugikrat.«

V BLATO IN KRI POTEPTANE ČLOVEKOVE PRAVICE

V nedeljo je ves kulturni svet praznoval »dan človekovih pravic«. V Slovenjem Gradcu so slovesno zaprli razstavo »Mir, humanost in prijateljstvo med narodi«, mladina Ljubljane in drugih naših mest je v soboto v mirovnih sprevodih nastopila proti vojnim nasiljem imperialistov, velika bogata »svobodna Amerika« pa je tudi ta dan — kot že dolge mesece na-zaj — brezobzirno sejala smrt po miroljubnih mestih in vaseh severnega Vietnama...

»Nemoralna in nepotrebná vojna je spre-mnila severni Vietnam v mrtvašnico...« je dva dni pred »dnevom človekovih pravic« dejal na seji kongresa predsednik zunanje-političnega odbora ameriškega senata William Fulbright. Poudaril je, da so ZDA zaradi vietnamske po-litike izgubile zaupanje po vsem svetu. Ta po-litika je po njegovem zgrešena, kajti »ZDA so v Vietnamu pokazale samo moč in voljo, da uporabijo svoje bombnike B-52, svoje napalm bombe in vse drugo orožje...«

Na sliki prizor iz vietnamske vasi: de-kletce v preprostem čolnu na eni izmed vod-nih poti te azijske države. Najbogatejša drža-va sveta, »svobodna Amerika«, ki se koplje v izobilju (pa tudi v rasnih nemirih in skraj-ni revščini svojih črnih četrti), hoče izrav-nati severni Vietnam z zemljo. To je »ameri-ški boj za svobodo zapadnega sveta...«

vzame pod streho. Cesar ali kralj ne vem če plačuje tako kakor on vse, kar se mu da; bogastvo pušča po-vsoč za sabo.

»To je,« seže mu Sónnik, ki mu je to besedovanje že predolgo trpelo, v besedo, »ta človek denar dela.«

»Ne tako glasno, saj ni treba, da bi vsak slišal, kar govoriva. Tako je, kakor praviš, Sónnik; bankov-ce dela.«

»In kaj to meni pripoveduješ?« reče Sónnik ter vstane nemiren.

»Ostani, nu, ostani, kam se ti tako mudi? Ravno tebi to pripovedujem in upam, da mi boš še kdaj hvaležen, da sem prišel ravno k tebi.«

»Kaj hočeš od mene?«

»Ne bodi kakor vihar, če hočeš, da se pogovoriva. Miren bodi in poslušaj, potem stori, kar se ti zdi.«

»Meni se zdi, da sem te že predolgo poslušal.«

»Kako? Saj ti nisem še povedal, po kaj sem prišel pravzaprav k tebi. Lahko si misliš, da tak človek ne more predolgo prebiti pod eno streho, ako noče, da ga zaslede. Zda-j se mora zopet preseliti in jaz sem ga pregovoril, da pride — k tebi.«

»Zakaj ravno k meni?« reče Sónnik kakor pre-strašen.

Nato Nónan nekoliko časa molči, kakor da bi prav ne vedel, kaj bi rekel; ali se pa morebiti ni upal po-vedati vsega, kar je mislil, da bi Sónnika ne oplašil. Reče mu torej:

»Zato, ker je ta kraj najbolj pripraven; pri Sónni-ku ga ne bo nihče iskal. Veš, tam v tvojem smrečju, tista koliba je kakor nalašč pripravljena za to. Tam ga naselimo, tja mu bomo nosili jedi in pijače in če-sar mu bo še treba. Ti samo molči in se delaj, kakor da bi nič ne vedel; za drugo bom že jaz skrbel.«

Zda-j je Sónnik molčal; na obrazu se mu je vi-delo, da se mu je vnel v prsih hud boj. Čez nekaj časa mu reče z resnim glasom:

»Nosan, ali veš, kaj mi svetuješ? Star si, menim, dovolj; tebi ni treba praviti, da je to veliko hudodel-stvo in ostro prepovedano.«

»Ostro prepovedano je res, in to tudi mora biti; kaj bi bilo, ko bi vsak smel kaj takega? Ali je pa to tudi hudodelstvo, pregreha, krivica, to je drugo vprašanje. Ako greš v hudi vročini lačen in žejen in spe-han mimo velikega vinograda, kjer visi tisoč in tisoč lepih, zrelih grozdov; sline se ti cede, ako se ti niso že popolnoma posušile; žive duše ni videti blizu; pre-povedano je res, ali če sežeš po grozdu, če ga odtr-gaš in pozoblješ, da si dušo privežeš — prepovedano je res, kakor pravim, ostro prepovedano; mož s pu-ško v roki hodi po vinogradu — vendar te vprašam: Ali si storil kaj hudega? Ali se bo možu, ki ima toli-ko grozdja, kaj poznalo? In tebi je vendar pomagano. Država, lepa reč, ali pa država tudi skrbi zate? V drža-vi ima vsak človek pravico, mirno, da ga nihče ne moti, umreti od glada! Koliko si storil ti zanj, do-kler si mogel! Koliko si ji plačal davkov! Kaj je ona storila zate? Ali bi ne bila njena dolžnost poma-gati ti zdaj, ko si oslabeel; in če tega noče, kakor je dolžna, ali nimaš pravice vzeti si sam, kar je tako re-koč tvoje po božji in človeški pravici? Če si prisvo-jiš toliko, da si pomagáš zopet na noge, vprašam te, koliko boš storil krivico? Ali bo to tvojega soseda bo-lelo? Vem, kaj mi hočeš na to odvrniti: Kaj bi pa bilo, ko bi vsak to storil? Prijatelj, da se to ne zgodi, zato je že poskrbljeno, nič se ne boj. Vsak tega ne more; kdor pa more, ta je neumen, ako tega ne stori.

Franček Saje: ODMEVI OKTOBRске REVOLUCIJE

»Ravno slučaj Loče kaže, da se ljudstvo orožništva sploh nič več ne boji in če je cela vas proti njemu, sploh ničesar opraviti ne more. V Mihalovcu in sosednjih občinah sem zaprl za 14 dni vse gostilne. Uspeh je bil pa le ta, da so fantje šli popivat v bližnje hrvaške gostilne ali pa na Kranjsko ali pa v občine, v katerih ta preprosta ni bila razglašena. Vračaje se domov so pa vinjeni po Dobovi razgrajali kakor prej. Ker je pa v Dobovi železniška postaja in so gostilničarji tožili, da so brez zaslužka, sem odredil, da morajo biti gostilne ob delavnikih vsak dan ob šesti uri zaprte, ob nedeljah pa že ob treh popoldne. Tudi od te odredbe ne pričakujem nobenih uspehov. Ljudem se mora enkrat za vselej z energičnimi sredstvi pokazati, da morajo spoštovati zakon in oblastvene odredbe.«

»Ravnokar sem zvedel od župana v Globokem, da so si zadnjo nedeljo ustanovili boljševiki v Kapelah svojo organizacijo. Ustanovili so jo seveda boljševiki iz Mihalovca. Zadevo bom zasledoval in o eventualnih uspehih naknadno poročal. Doseči se pa bode dalo le tedaj kaj pozitivnega, ako se izpolni oni predlog, katerega sem stavil s svojim poročilom z dne 29. marca 1919, da pošljejo vojaško pomoč. »Zboljšanje prehrane na te ljudi ne bo vplivalo«, ker si sami toliko pridelajo, da se lahko prežive.

V svoji oceni uporniškega gibanja, ki se je razmahnilo v južnem delu brežiškega okraja, se okrajni glavar ni motil. Kljub okrepljenim orožniškim postajam se je na tem področju razvijalo spontano revolucionarno gibanje.

Sele 5. junija 1919 je žandarmeriji s pomočjo bataljona srbske vojske, ki so ga 3. junija poslali za zadušitev širokega upora v brežiškem in krškem okraju, uspelo poliviti precej vojaških ubežnikov in po dolgem času obnoviti red in mir.

Ko so orožniki vodili iz Brežic v Celje 10 vojnih beguncev, jim je Anton Kramar, ki je bil oblečen kot četovodja, na postaji Videm delil cigarete. Nekdo je orožnike opozoril na Kramarja kot voditelja upora. Zato so ga orožniki aretirali v vlak in ga odvedli v celjske zapore.

Razprava pred celjskim okrožnim sodiščem

Anton Kramar, Anton Vučanj, Franc Polovič, Franc Deržić in France Cvetkovič, vsi iz Velikega Obrežja, so se morali dne 11. oktobra zagovarjati pred okrožnim sodiščem v Celju, do tedaj pa so sedeli v preiskovalnem zaporu. Obtožili so jih, da so nosili orožje, javno razobesili rdečo zastavo, za katero so prispevali po 10 kron, in se pri tem zavezali, da ne pojdejo k vojakom. S tem so »javno dražili na nepokornost zoper zakone«, kar so celo »javno opravičevali in hvallili«.

Sodišče je sicer ugotovilo, da so bili maja in junija 1919 v brežiškem okraju in tudi v Velikem Obrežju »nemiri v velikem obsegu«. Vendar je moralo večino obtoženih oprostiti zaradi pomanjkanja dokazov, ker orožnikom ni uspelo zbrati priča za svoje trditve. Obtoženi pa so v glavnem vse zanikali ali pa se izgovarjali, da v razobešanju rdeče zastave na mlaju ni bilo »ničesar upornega«.

Polovič je bil obsojen na dva meseca ječe, ker je ponaredil »čakalno dovoljenje« in imel orožje, Vučanj pa na tri dni zapore, ker je nosil orožje.

Orožniki so 20. junija zaprli tudi Andreja Zupančiča iz Loč, ki je na shodu 9. maja pozval vpoklicance k odporu. Mesec dni je predsedal v preiskovalnem zaporu v Celju, nato so ga pa spustili.

Po očiščevalnem pohodu srbskega bataljona v brežiškem okraju je vojna policija 7. junija poročala o vzrokih nezadovoljstva in pobune seljakov. V svojih poizvedovanih je ugotovila, da je ljudstvo »splošno nezauzpano in skoro sovražno napram Srboma«. Tudi orožja je še povsod dosti skritega. Zato naj bi v vaseh Veliki Obrež, Loče in Mihalovec »vsaj še par tednov ostal oddelek srbskih vojakov, ki bi štel 30 do 35 mož«.

Na ta predlog je komanda dravske divizijske oblasti odgovorila deželni vladi, da ne more poslati srbskih vojakov, ker jih nima dovolj.

Sredi junija je brežiški okrajni glavar menil, da se razmere v okraju urejajo, »odkar so srbski vojaki odgnali še zadnje vojne obvezance, ki so bili največji hujskači«. Čudno pa se mu je zdelo, da so mnoge, ki so bili več mesecev ubežniki, spoznali za nesposobne in jih niso kaznovali, temveč odpustili, da so bili naslednji dan že doma. Ti »sedaj hujskajo vlasti

proti orožnikom, češ da je bil poziv oziroma odtiranje samo šikana, in jim groze«.

»Ljudstvo je z nekakim nezadovoljnim duhom prepojeno...«

Tudi delavci v kopitarni v Sevnici »varijo še vedno napreje«. Brežiški glavar je opozoril, da ne bo miru, dokler glavni hujskači »ne bodo izginili s površja«.

Sele 24. septembra 1919 je orožniška postaja v Dobovi poročala, da uporniško razpoloženje ponehava, ker se ljudje prilagajajo razmeram. Težko pa je reči, ali je to iz srca ali le na videz.

Revolucionarno razpoloženje je že dolgo valovalo tudi v krškem okraju, in sicer predvsem na Krškem polju, v okolici Podbočja in Kostanjevice. Orožniška postaja v Kostanjevici je na to opozorila orožniško poveljstvo v Ljubljani, ki mu je 3. maja 1919 poročala:

»Kakor povsod, tako je tudi pri nas ljudstvo z nekakšnim nezadovoljnim duhom prepojeno, katerega so največ z Ruskega vračajoči se vojaki prinesli.

Povod k vsemu temu so jim pa tudi različne sedanje razmere v notranjosti in sicer: pomanjkanje različnih stvari in vedno naraščajoča draginja... Razen vsega tega pa je menda ono na teh različnih shodih nahujskano, ker vsepovsod se sliši sedaj glas, da dohodninskega davka se sploh ne plača.

Kakor se pa povzame, je kmet skupno pripravljen v slučaju izterjave s silo dohodninskega davka tudi s skupno dejanjsko se silo temu upreti.

V nevarnost pridejo seveda v konkretnih slučajih okrajna glavarstva, davčni uradi in slednjič tista oborožena sila, ki je poklicana za vzdrževanje javnega reda in miru, ako bi bila nezadostna...

Seveda se stvar ne more s pričami dognati, ker somišljeniki tega ne izpovedo,

niso zaenkrat vojaški protiukrepi potrebni«.

Kljub opozorilu kostanjeviških orožnikov in pritrditvi krškega okrajnega orožniškega poveljstva ter odporu vpoklicancev na novo delno mobilizacijo je okrajni glavar v Krškem 15. maja 1919 s pretiranim optimizmom poročal deželni vladi, da je boljševiško gibanje prenehalo«.

V resnici pa je med ljudmi tedaj najbolj vrelo in v kratkem je uporniško gibanje silovito izbruhnilo.

Do prvega uporniškega izbruha je prišlo že 25. maja na seji občinskega odbora v Kostanjevici. Med razpravo o dohodninskem davku je v sejni sobi nastal nemir. Odborniki so začeli kričati, da ne bodo plačevali nikakih novih davkov in da ne priznavajo srbskega kralja, ki ga ni nihče izvolil. Svoje republikansko razpoloženje so pokazali tudi s tem, da so s stene sneli sliko prestolonaslednika Aleksandra.

Tudi v okolici Kostanjevice je bilo precej vojnih ubežnikov, ki se niso hoteli odzvati pozivu na orožne vaje. Združili so se v več skupin, ki so bile delno oborožene in so se izmikale orožnikom. Upornežem so pomagali vsi ljudje, ki so menili, naj vojsko služijo le prostovoljci. Zavoljo tega je bilo »proti orožništvu vse razburjeno, nasprotuje se mu pri pogonu z vsemi sredstvi«.

Sest kostanjeviških orožnikov je 27. maja navsezgodaj prišlo v Ošterc, kjer so iskali Ivana Zuliča in druge ubežnike. V temi so obkolili neko poslopje izven vasi in v njem zasledili šest spečih fantov. Brž so jih vklebili, zaplenili karabinko in aretirance odvedli skozi vas.

Napad na orožnike v Oštrcu in Kostanjevici

Prvi napad so orožniki doživeli že v Oštrcu. Ko so jih ljudje opazili, so prihiteli iz hiš in začeli nanje metati kame-

strani brzojavili: »Postaja tukaj z orožjem napadena, prosimo pomoč. Orožništvo Kostanjevice.«

Na ta poziv je takoj prihitelo več orožnikov iz Sentjerneja, Krške vasi in Krškega, kasneje pa še iz drugih krajev. Tako se je zbralo v Kostanjevici kar 33 orožnikov, ki so bili v stalni pripravljenosti. Zastržili so oba mosta, čolne ob Krki pa so potegnili na mestno stran, da so se zavarovali pred ponovnim napadom.

Aretirane vojne ubežnike so naslednji dan odvedli na Videm in od tam v Celje.

Orožniško poveljstvo je sklenilo, da bo koncentracija orožnikov ostala v Kostanjevici, dokler bo potrebno, in da bodo takoj začeli iskati upornike. Vendar pa kasnejša poročila ne omenjajo nikakega zasledovanja upornikov, ki so kar cel teden gospodarili po vaseh pod Gorjanci.

Upor na Krškem polju se razraste

Medtem je prišlo do novega upora na Krškem polju. Orožniški stražmojster Fortunat je šel 2. junija zgodaj zjutraj z dvema orožnikoma iz Krške vasi po Mihaela Ivanca iz Gorice št. 5, ki se ni odzval že na prvi poziv na orožne vaje. Ko je orožniška patrulja prišla v Gorico, je zaslišala v bližnjem kozolcu repetiranje puške. Dva orožnika sta skočila proti kozolcu. Tedaj sta opazila, da je Ivančev brat nameril puško na orožnike, ki so ustrelili proti Ivanču.

»Ti strelj so alarmirali celo vas Gorico in pri tej priliki so padli posamezni strelj iz sosednjih hiš na te tri orožnike. Ko so orožniki spoznali, da stojijo pred premočjo oboroženih vaških fantov, so pustili Ivana in zapustili vas Gorico,« je čez nekaj dni poročal orožniški kapetan Josip Mlnkar.

Kakih osem upornikov iz Gorice je sledilo orožnikom in za njimi streljalo. Pred njimi se je patrulja umikala v Veliki Podlog in se tam zatekla v šolo.

Kmalu se je zbralo okoli šole kakih 15 oboroženih upornikov in »prav toliko gledalcev in hujskačev« iz sosednjih vasi. Na šolo so le enkrat ustrelili. Grozili so orožnikom, da bodo začeli metati granate, če jim ne izroče pušk. Od učitelja, ki je zaklenil šolska vrata, pa so zahtevali, naj jim preda orožnike. Učitelj je v strahu prosil orožnike, naj se vdajo.

Ker je orožnikom zmanjkalo streliva in se niso mogli nadejati pomoči, so se začeli pogajati z uporniki za vdajo. Pristali so na izročitev orožja in zahtevali le, da jim zagotove prost odhod, kar so uporniki privolili.

Po izročitvi treh pušk in pištole je orožniška patrulja odšla v Krško in poročala o novem uporu. Orožniško poveljstvo v Krškem je na vse orožniške postaje v okraju takoj razposlalo brzojavke za pomoč, ki naj bi se zbrala v Krški vasi.

Kot Gubčeva puntarska vojska...

Po zmagi v Velikem Podlogu so uporniki krenili na pohod po Krškem polju. Spetoma se jim je pridružil še kakih 30 upornikov, ki so bili oboroženi delno z orožjem, delno pa kar z vilami in koli kot Gubčeva vojska. Med potjo so na nekaj mestih pretrgali brzojavne žice med Kostanjevico in Brežicami.

V Krški vasi je uporniška skupina štela že do 80 mož. Tam so napadli orožniško postajo, v kateri pa ni bilo orožnikov. Po lestvi so splezali skozi odprto okno, razbili omaro in iz nje vzeli eno puško in 300 nabojev. Vse drugo, tudi blagajno, pa so pustili nedotaknjeno. Sicer pa uporniki na vsem pohodu niso storili nikakega nasilstva niti niso ropali, kot je ugotovila kasnejša orožniška preiskava.

Ko so bili uporniki še v Cerkljah, so v Brežicah zvedeli, da »razsajajo po Cerkljah oborožene boljševiške tolpe 150 do 200 mož«. Ko so pol ure kasneje zvedeli, da so uporniki že v Krški vasi in tudi že slišali streljanje, je v Brežicah nastal preplah. Ta je bil še toliko večji, ker so bili vsi orožniki zunaj v službi. Zato sta okrajni glavar Koropec in orožniški poročnik Bernhard v naglici zbrala šest Brežičanov, jih oborožila in poslala v zasado na most čez Savo.

Zatem so v Brežicah zvedeli, da so se uporniki obrnili proti Krškem. Brežiški oblastniki so mislili, da hočejo le z druge strani napasti Brežice, ki jih od tam ne bi mogli braniti z nekaj ljudmi. Zvedeli so tudi, da se je orožniška četa iz Krškega »po precejšnjem boju morala zopet pred izgredniki umakniti«.

Miroslav Kugler: DOBOVSKO POLJE (1963)

nasprotnikom pa zadeva natanko znana ni.

Stvar je danes resna, in postane tudi lahko nevarna. Ljudstvo rabi namreč izraze, da pojde najprvo na glavarstvo in potem na davkarje in pomoče vse ven.

Izvrševanje orožniške službe je jako oteženo in sicer ravno pri pogonu vojaških obvezancev k vojakom, ko posamezni orožništvu prebacivajo, ali ne hodite nič k shodom, tam so že naznanili, da kmečki fantje naj doma delajo, k vojakom pa naj gredo drugi, kdor je srbskega kralja izvolil, naj ga tudi — služi«.

Orožniško poveljstvo v Krškem je dne 6. maja 1919 temu sporočilo dodalo, da je »ljudstvu občine Sv. Križ in Kostanjevice najbolj nestrpno in nezadovoljno cellega političnega okraja krškega in sicer takoj od začetka državnega preobrata«. Toda je menilo, da v splošnem ne bo prišlo do upora, »seve posamezni primeri niso izključeni«.

Napačne ocene orožnikov in glavarstva

Na orožniškem poveljstvu v Novem mestu je poročnik Tomšič 8. maja 1919 na to poročilo napisal pripombo, da so vojaški vpoklici in davki vzroki nezadovoljstva in da »po mnenju podpisanega

nje. Sele s strelom so orožniki razpršili vaščane in odhiteli v Kostanjevico.

Na orožniški postaji so enega aretiranca spustili, ko so ugotovili, da ni vojni obveznik, druge pa so zadržali.

Medtem se je po okoliških vaseh razvedelo o dogodku na Oštrcu. V kratkem času se je iz Vrbe, Orneče vasi, Ošterca, Karle, Orehovca in iz drugih vasi zbralo 40 do 50 mož. Oboroženi so bili s petimi vojaškimi in 20 lovskimi puškami, nekateri pa so imeli le vile, sekire in kladiva.

Okoli devete ure so uporniki prišli pred kostanjeviško sodnijo. Zahtevali so ključce od zaporov, ker so mislili, da so aretirani fantje tam zaprti. Ko jim je sodni sluga zatrdel, da nima teh zapornikov, so mu verjeli. Odšli so proti mestu in spotoma oddali nekaj streliv.

Ob 9.30 so uporniki napadli orožniško postajo sredi mesta. Orožniki so hitro uklenili aretirane vojaške begunce, zgrabili za puške in začeli streljati na napadalce, ki so se najprej umaknili v bližnjo ulico in nato čez most prek Krke. Ob tem so uporniki vpili: »Nazaj jih hočemo imeti, drugače bomo vse razbili!« Hkrati so grozili, da bodo še prišli.

Pri spopadu je bila ranjena Uršula Sinčič iz Vrtač.

Po napadu so iz Kostanjevice na razne

Pisateljica Katka Zupančič, roj. Vrtačič

8. septembra letos je v mestu Los Gatos v Kaliforniji umrla znana izseljenska pisateljica, pesnica in učiteljica Katka Zupančič.

Katka Zupančičeva se je aktivno udeleževala v naprednih vrstah ameriških Slovencev. Pisala je zanimive črtice iz življenja naših izseljencev, članke in pesmi za Mladinski list, Ameriški družinski koledar, Majski glas, Cankarjev glasnik, Proletarec in Prosveto. Zlasti neustrašno je delala med mladino. Napisala je vrsto mladinskih iger, ki so večinoma izšle v Mladinskem listu Slovenske narodne podporne jednote, kjer je izšlo tudi mnogo njenih pesmi in povesti.

Katka Zupančič je tudi nadarjena slikarka in je svoja dela često sama ilustrirala. Več let je vodila Slovensko mladinsko šolo v Chicagu, kjer je tudi poučevala. Zelo živo se je pisateljica udeleževala v dramskih zborskih ameriških Slovencev, bila je režiserka, suflerka ter je čestokrat spremljala dramske ansamble iz Chicaga v bližnje in daljne slovenske naselbine. Vedno je znala zbuditi zanimanje za lepote slovenske besede in si neustrašno prizadevala, da ostane še dolga leta živa v ameriški Sloveniji.

Rodila se je 17. septembra 1889 v Kraljih pri Crnomlju v Beli krajini. Po končani osnovni šoli na Mavrlenu in meščanski šoli v Smihelu pri Novem mestu se je vpisala na učiteljsko v Gorici, kjer je z odliko opravila zrelostni tečaj. Nato je poučevala v Crnomlju, na Mavrlenu (kamor je sama hodila v šolo kot majhen otrok), v Podzemlju, v Čepeljah in na Talčjem vrhu (kjer je bil njen najbližji sosed Jakob Zupančič). Vsega skupaj je učila v Beli krajini nad deset let in gotovo je tam okrog še na stotine njenih nekdanih učencev, ki se je še dobro spominjajo.

V Ameriko je prišla 1923, in sicer v Chicago, kjer se je že prej naselil njen mož Jakob Zupančič, ki je bil prvi urednik Mladinskega lista.

Od svojcev je zapustila poleg moža Jakoba hčerko Elco in brata Mateta Vrtačiča, ki živi s svojo družino v Mengšu, ter nečaka Mateta in Jožeta Fortun iz Damlja v Beli krajini.

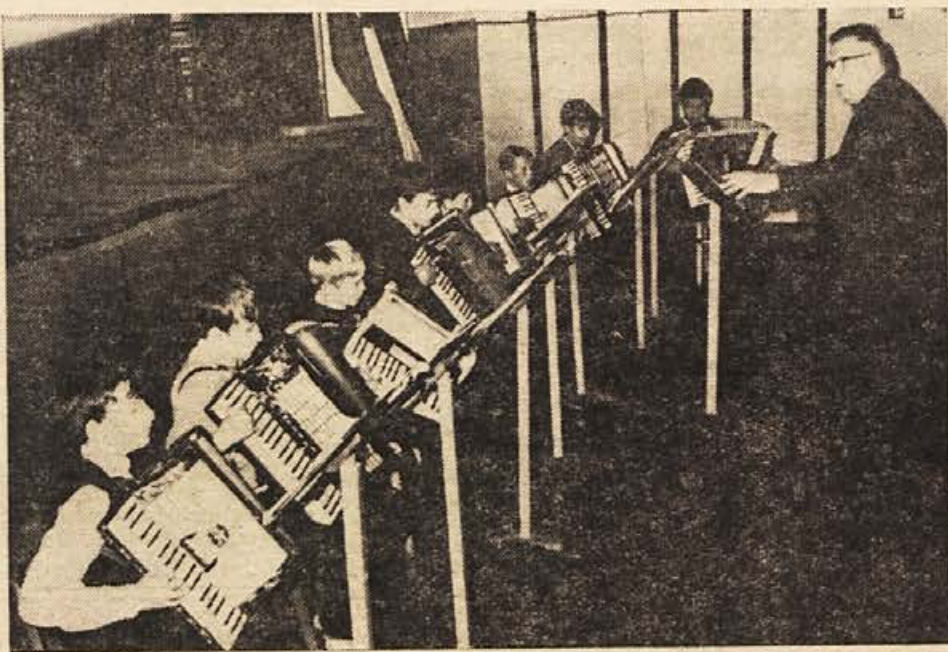
Ameriški Slovenci so izgubili s Katko Zupančičevo marljivo in aktivno društveno delavko, pisateljico in pesnico, ki je znana tudi v Sloveniji.

Obvestilo Dolenjskega muzeja

Dolenjski muzej v Novem mestu obvešča, da je razstava Jožeta Gorjupa podaljšana do konca januarja 1968.

Razstava skladatelja Marjana Kozine bo zaključena v sredo, 20. decembra 1967.

V četrtek, 14. decembra, bo v Dolenjski galeriji ob 20. uri koncert komornega orkestra Slovenske filharmonije s solistom Mitjom Gregorčičem.

V glasbeni šoli se precejšnje število učencev uči igranja na harmoniko. Koliko so se naučili, pa pokažejo na nastopih. Tudi gornja fotografija kaže enega takih nastopov mladih harmonikarjev. (Foto: Drago Mohar)

Veliko javnih nastopov in priznanj

87 učencev glasbene šole v Ribnici priča, da Gallusova tradicija še živi - Glasbene točke mladih učencev popestrijo spored mnogih javnih prireditev

Niška glasbena šola v Ribnici gre že v peto leto svojega delovanja. V tem, razmeroma kratkem času si je pridobila velik ugled med prebivalstvom. Razveseljivo je, da iz leta v leto zaznamujejo pri vpisu vse več učencev iz vrst delavskih in kmečkih družin. Pa tudi teritorialno se je delovanje glasbene šole že na daleč raztegnilo, saj imajo učence in učenke od Velikih Lašč pa do Grčaric. Šola obiskuje 87 učencev in učenk, od tega 49 fantov

in 38 deklet. Šolski pouk je razdeljen na pet oddelkov. V I. oddelku poučujejo klavir, v II. godala (violine), v III. harmoniko, v IV. pihala (flavte in klarinet), v V. oddelku pa trobila. Ze od vsega začetka je doseženo sorazmerje med instrumenti, zato imajo na šoli na primer 32 harmonikarjev, 24 pianistov itd.

Glasbeni pouk ima na skrbi pet predavateljev, ki so vsi zelo poštvovalni. Njihovo delo se nabolj kaže v raz-

meroma zelo lepim uspehih glasbene šole, ki jih dosega učenci. O tem pričajo tudi številni javni nastopi, tako samostojni, kakor nastopi na proslavah in akademijah za državne praznike in pomembne kulturne ter druge obletnice.

Glasbena šola je imela v preteklem šolskem letu 17, letos pa že 8 nastopov. Omeniti moramo tudi samostojni nastop učencev pri snemanju za RTV Ljubljana. Ob koncu preteklega šolskega leta pa so sodelovali pri nastopu s priznanimi solisti ljubljanske Opere v domu Partizana v Ribnici. V šoli imajo izreden talent v učenki Hedviki Petje, ki je v radijski oddaji »Pokaži, kaj znaša« osvojila prvo mesto. 13. decembra je Hedvika sodelovala na republiški reviji solistov in ansamblov, ki jo je organiziralo Društvo glasbenih pedagogov Slovenije.

Naj še povemo, da je šolnina sorazmerno nizka, saj znaša za pouk harmonike 2000 Sdin za učenca, za pihala, trobila, godala in klavir pa 1500 Sdin. V primeru, da iz ene družine obišče več učencev, se šolnina znižuje za drugega učenca za polovico.

Za uspeh šole gre zahvala tudi občinski skupščini Ribnica, ki kaže za delovanje šole veliko razumevanje.

K. ORAZEM

Novoletno darilo za izseljence

Slovenska izseljenska matica v Ljubljani je te dni izdala Slovenski izseljenski koledar za leto 1968. Obsežna, bogato ilustrirana knjiga prinaša na 329 straneh veliko gradiva v zvezi s staro in novo domovino.

Pred dobrimi petnajstimi leti je bila na željo slovenskih izseljencev ustanovljena v Ljubljani Slovenska izseljenska matica. Danes je močna in znana po vsem svetu ter priljubljena tudi med potomci naših izseljencev. Letošnji koledar je torej petnajsti po vrsti in je jubilejen. To pa se kaže tudi v njegovi vsebini in notranji ureditvi. Vsebinsko je bogata, tehnična ureditev in sama zunanost knjige — zanjo je poskrbel Dušan Osredkar — pa sta zelo privlačni. Koledar sta uredili Zima Vrščaj in Mila Senk.

Ob petnajsti obletnici Slovenskega izseljenskega koledarja je napisala članek urednica Zima Vrščaj. Sledi nekaj zapisov z obiskov in srečanj slovenskih izseljencev v tem letu, pri čemer slikovna reportaža, ki predstavlja glavna mesta jugoslovanskih republik, in zapisi o novem v Sloveniji. Koledar prinaša tudi informacije o delu mlajših slovenskih umetnikov ter

nekaj proze in pesmi. Skratka, bogata knjiga, taka, da lahko naš izseljenec v njej odkriva podobo svoje matične domovine v letu 1967. Precejšen poudarek je bil dan tudi kulturno-zgodovinskim zanimivostim. Hkrati lahko iz koledarja spoznavamo življenje slovenskih izseljencev širom po svetu.

Ce boste hoteli svoje bližnje v tujini presenetiti z res lepim darilom, jim ne boste bolje ustregli kot s tem koledarjem. Naročite ga lahko pri Slovenski izseljenski matici, Ljubljana, Cankarjeva 1, II. nadstropje.

Mladina osnovnih šol tekmuje za značko Otona Župančiča

Pred šestimi leti so prosvetni delavci na naši severni meji začeli na osnovnih šolah (Ravne, Radlje, Slovenj Gradec in Dravograd) po československem zgledu uvajati med mladino tekmovanje za bralno značko. Otroci, ki prebere predpisano število mladinskih del in pred izpraševalci v sproščnem pogovoru dokaže ne samo, da je knjige v resnici prebral, ampak da se zna o njih tudi pogovarjati, dobi za nagrado značko, na kateri je upodobljen veliki pisatelj in revolucionar Prežihov Voranc. Podoben značek opravljajo na posebno slovesen način.

Tekmovanje se je brž razširilo na številne druge šole, zadnje čase tudi na srednje. Tako tekmuje slovenska mladina že za celo vrsto značk: za Bevkovo, Prešernovo, Cankarjevo, Seliskarjevo itd. Pokazalo se je, da je ta plemenita akcija zelo ujemna posebnosti spričo čedalje huje poplave manjvredne literatu-

re in slabih filmov, ki negativno vplivajo na mladega človeka.

Pri tekmovanju za bralno značko gre za neprisljano obliko literarne vzgoje, ki naj mlade bralce vodi tako, da bodo za trajno vzljubili dobro knjigo in da jim bo rabila pri osebnostni rasti. (P. Dobrila) Tekmovanje pa se tudi zelo ujemata s smotri pouka slovenskega jezika in tako šolo podpira v njenem prizadevanju harmonično oblikovati mlade rodove.

ŽUPANČICEVA BRALNA ZNAČKA

Ker je tekmovanje v nekaj letih doživelo tako presenetljiv uspeh — samo lani je prejelo značke nad 6000 mladih ljudi, kar pomeni vsaj 40.000 prebranih dobrih knjig! — in ker so pri nas nekatere šole same začele uvajati tekmovanje, je strokovni aktiv osnovnošolskih učiteljev slovenskega jezika, ki deluje v

Prešernov koledar 1968

Prešernova družba je že izdala svoj tradicionalni koledar. Knjiga za leto 1968 prinaša v koledarskem delu, kjer so poleg dni navedeni tudi spominski datumi, reprodukcije del slovenskih umetnikov Jakopiča, Pavlovca, Mihele, Jame, Šubica in drugih. Uvodni takst daje koledarju obeležje: Spomnimo se nekaterih dogodkov ob njihovi petindvajsetletnici je prispevek Miroslava Luška. Avtor piše o zgodovinskih dnevih med NOB, Jože Zupančič pa v prispevku Oktobrska revolucija predstavlja dogodke ob veliki ruski revoluciji. V koledarju sledijo prispevki: Padec in kapitulacija Italije pred 25. leti (Tone Ferenc), Slovenci v Furlaniji (Albert Rejec), Po stopinjah kulturne revolucije (Egon Tomc). Novinar Drago Kralj je prispeval potne vtise s poti po Kosmetu, dr. Vlado Benko pa informacijo Mednarodne organizacije v sodob. mednarodni skupnosti. Sledi še vrsta prispevkov, med njimi Potrčeva proza Spomin na rdeče jabolko in žametno breskvo, črtica Zapeljivec, delo Alberta Moravice, Cvenklove Medvedje zgodbe iz naših krajev in tehnič. kotiček s fantastično zgodbo Ljudje z Zemlje. Kotiček za razvedrilo prinaša nekaj praktičnih napotkov ter nalog. Ovitke Prešernovega koledarja prinaša barvni reprodukciji slik iz sprejemne pisarne Skupščine SRS v Ljubljani (delo Antona Kosa).

Prešernov koledar za leto 1968 je kot vsako leto tudi letos zanimivo branje. Priljubljen je koledarjem, ki jih izdajajo Slovenska izseljenska matica, Kmečka knjiga in še nekatere ustanove. Loči se od drugih koledarjev po skrbni za estetsko plat in zanimivost. Koledar za leto 1968 sta uredila in opremila T. Fajfar in I. Spolar, natisnila pa ga je tiskarna Ljudske pravice v Ljubljani.

Božidar Jakac — nagrajenec AVNOJ

Predsednik zvezne skupščine Milentije Popović je 6. decembra na slavnostni seji odbora za nagrado AVNOJ izročil 10 uglednim umetnikom in znanstvenikom najvišja priznanja za uspehe v znanosti in umetnosti, ki so splošnega pomena za razvoj SFRJ. Nagrade AVNOJ so prejeli: akademski slikar Božidar Jakac, predsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti Josip Vidmar, pisatelj Ivo Andrić, prof. Milan Bartoš, prof. dr. Vladimir Čavka, pisatelj Mihail Lalić, slikar Nikola Martinovski, kipar Vanja Radauš, dr. Čedomir Simić, dr. Sinisa Stanković in inštitut za vodno gospodarstvo »Jaroslav Černia«. Vsem nagrajencem, zlasti pa dolenjskemu rojaku akad. slikarju Božidaru Jakcu, iskrene čestitke za visoko priznanje!

Tri dragocene matične knjige

V založbi Slovenske matice so izšle tri pomembne knjige: drugi del Slovenske književnosti 45—65, Slovenska lirika ter Arhitekt Jože Plečnik v Italiji. Prvi dve nista pomembni samo kot dokument najnovejših raziskav in sočasnosti v razmišljanju slovenske književnosti, pač pa kot izredna in draga informacija o tokovih besednega, umetniškega ustvarjanja pri nas. Izredni sta zato, ker govorita o najnovejšem v našem slovstvu, in drži, ker postavljata sodbe o tem, kar se danes še razvija, dogaja, kar raste, saj nam predstavljata — v mislih imamo knjigo o slovenski dramatik, književnosti esejistiki in kritiki — ustvarjalce, ki žive med nami in ki še delajo. Drugo knji-

go Slovenske književnosti 45—65 so spisal Jože Koruza, Franc Zadavec, Hermina Jug ter Marko Kranjec. Slednja sta pripravila biografske in bibliografske podatke. »Razprava o povojni slovenski književnosti, obravnava po literarnih zvrsteh, je prvi sistematični poskus ugotoviti poglobljene razvojne smeri, značilnosti in vrednote novejših literarne dejavnosti na Slovenskem.« beremo na ovitku knjige. Slovenska lirika je dopolnitev prvega dela Slovenske književnosti 45—65, ki je, kot smo lahko prebrali v besedilih, pred kratkim pošel. Knjiga po eni strani dopolnjuje prvi del Slovenske književnosti 45—65, po drugi pa omogoča bralcem glasilce užitje današnjega, pogostokrat manj dostopnega in manj razumljive pesniške literature, zbrane v tej antologiji. Knjigo je pripravil univ. prof. dr. Boris Paternu.

Področno posvetovanje kulturnih delavcev

Danes bo v Novem mestu področno posvetovanje predstavnikov občinskih svetov zveze kulturno-prosvetnih organizacij, občinskih konferenc SZDL in ZK, komitejev ZMS, sindikatov, delavskih univerz in občinskih skupščin iz občin Novo mesto, Trebnje, Čanome, Metlika, Br. Žice, Krško in Sečica.

P. B.

osnovnošolskim ravnateljem na njihovem strokovnem aktivu. Zatem pa sta bila na zavodu izdelana predloga za statut Zupančičeve značke (iz finančnih razlogov smo se odločili za eno samo značko), pravilnik tekmovanja in predloge za šestavo odbora Zupančičeve značke, v katerem naj bi bili predstavniki osnovnih in srednjih šol, Zveze prijateljev mladine, Slavističnega društva in drugih organizacij. Take so bile torej pobude in tako so tekle priprave.

V septembru 1967 se je konstituiral odbor Zupančičeve značke (predsednik S. Sali). Ta je sprejel statut in potrdil pravilnik ter porazdelil delo med posamezne članke (skrb za izdelavo plakete, značek in tisk izkaznic). Da bi tekmovanje lahko steklo že ob začetku šolskega leta vsaj na osnovnih šolah, se je odbor odločil, da bo pravilnik o tekmovanju na srednjih šolah izdelan naknadno, ko bodo za to srednješolski učitelji in učenci pokazali interes.

(Nadaljevanje in konec prihodnjic)

Akademija za dan JLA

Svečana akademija ob dnevu JLA bo v Novem mestu 20. decembra ob 20. uri v Domu kulture. V zborovskem in solo petju ter v recitacijah in glasbeni spremljavi sodelujejo sindikalni simfončni orkester iz Ljubljane, pevski zbor Glasbene matice, solisti ljubljanske Opere Ladko Korošec, Rajko Koritnik in Edvard Sršen ter recitatorji.

Letno 2500 novih

Pred koncem leta 1967 je imela študijska knjižnica Mirana Jarca v Novem mestu okoli 111.000 kosov biblioteknega gradiva. Celotno bogastvo sestavlja okoli 61.600 knjig, 5500 rokopisov, 6900 grafičnih listov, več kot 9200 razglednic, skoraj 850 zemljevidov in drugih kartografskih primerkov, okoli 15.600 lepakov, letakov, vabil, programov, prospektov, voščil in cenikov ter drugo. Knjižnica hrani v celoti slovenski tisk od 17. stoletja dalje, iz 16. stoletja Dalmatinovo »Biblijo« in šest knjig starejšega datuma, ki pa so v tujih jezikih. Vsako leto se število knjig poveča za 2500. Od ustanovitve je obiskalo knjižnico okoli 164.000 bralcev, ki so si izposodili skoraj 384.500 knjig. V svoji avli je knjižnica priredila okoli 150 knjižnih, likovnih in drugih razstav.

Še cesto na Cvilbje!

Cesta iz Dolenjskih Toplic v kraj, ki mu ljudje pravijo Cvilbje, je slaba, zlasti spodnji del. Tja nameravajo prepeljati asfaltni zgrad, ki se je nabral, ko so uredili novo cestišče na delu, nevarnem za promet. Cesta na Cvilbje je precej izvožena, saj po njej spravljajo les do železnice. Ko jo bodo uredili, bodo imeli vozniki lažjo vožnjo, izletniki, ki na Cvilbje radi zahajajo, pa lažjo hojo.

Seja občinske konference SZDL

V nedeljo bo v Novem mestu druga : : občinske konference SZDL Novo mesto. Na seji bodo obravnavali dve točki, in sicer: krajevne skupnosti in proračun občinske konference SZDL Novo mesto.

Krajevna konferenca SZDL na Otočcu

Ker izvoljeno vodstvo krajevne organizacije SZDL na Otočcu ni delalo, je pred nedavnimi občinske konference SZDL sklicala poseben sešatek. Na tem sestanku so člani izvolili novo vodstvo in se dogovorili o programu dela. V novo vodstvo so bili izvoljeni Jože Prosinečki, Drago Bučar, Peter Bevc, Jože Vrtičič, Franc Šmajdek, Miha Jerman in Danica Rifej.

Za predsednika krajevne konference je bil izvoljen Jože Prosinečki, tajnik je Drago Bučar, blagajnik pa Peter Bevc.

Odbor za novo leto

Pred kratikom so v Novem mestu ustanovili odbor za novoletno praznovanje. Med drugim bo odbor skrbel tudi za prispevke za obdaritev predšolske in šolske mladine. Za večeraj je bila sklicana prva seja tega odbora.

Kultura na posebnem računu

Kulturi in telesni vzgoji naj delovne organizacije bolj pomagajo – So zdravstvenemu centru dnevi šteti? – Kam s Cigani? – Predlog za uvedbo prispevkov za uporabo mestnih zemljišč bo v javni razpravi

Predsednica sveta za kulturo Ema Mauser je skupščini poročala o problemih kulturne dejavnosti. Med drugim je rekla, da so pomanjkanje denarja, prostorov za prireditve in ljudi, ki bi bili pripravljeni delati, glavni problemi kulture v občini. Poudarila pa je, da zasluži vse priznanje poklicne kulturne ustanove, ki so kljub omejenim možnostim veliko naredile za napredek kulture v občini.

Rudi Mraz, Franc Stirn, Bogo Komelj, Lojze Kastelic, in prof. Janko Jarc so osvetlili vprašanja na kulturnih področjih, kjer delajo – v DPD Svoboda »Dušan Jereb«, občinski zvezi kulturno-prosvetnih organizacij, študijski knjižnici »Miran Jarc« in ljudskem knjižničarstvu, zavodu za kulturno dejavnost, glasbeni šoli in Dolenjskem muzeju.

Na tej seji so znova obudili željo po ustanovitvi občinskega sklada za kulturo. Pojasnili so, da za zdaj še ni možno ustanoviti takega sklada. Podprli pa so predlog sveta za kulturo, naj se denar, ki ga bodo za kulturne prireditve in podobne namene darovale delovne organizacije in drugi, zbira namensko na posebnem računu. Ob tej priložnosti je občinska skupščina sprejela priporočilo delovnim organizacijam, naj po prirojo kulturo.

Telesna vzgoja za mladino!

Dolga razprava je sledila tudi poročilu prof. Jožeta Glo-

narja o problematiki telesno-vzgojnih dejavnosti v občini. Slavko Dokl, Boris Gabrič, Robert Romih, Rudi Mraz, Venceslav Mirtič, Irena Gostiša in drugi so poudarjali, da je treba dati telesni vzgoji boljše možnosti za razvoj, jo denarno podpirati, pri tem pa skrbeti, da bo letesnovzgojna dejavnost odprta predvsem za mladino.

Tudi po tej razpravi je sledilo priporočilo delovnim organizacijam, naj podpirajo razvoj telesne vzgoje v občini.

Zaskrbljiv namig!

Občinska skupščina je za tem sprejela odlok o ustanovitvi regionalnega zdravstvenega centra v Nov. mestu in sklep o imenovanju predsednika ter članov tega centra. S tem je bil sprejet prvi akt iz vrste aktov v zvezi z reorganizacijo zdravstvene službe.

Direktor zavoda za zdravstveno varstvo dr. Albin Pečavar je odbornike obvestil, da je bil med tem že ustanovljen republiški zdravstveni center, v katerem pa Dolenjska nima predstavnika. V tem času so prišli iz republiških organov namigi, da so dnevi regionalnega zdravstvenega centra v Novem mestu in še nekaterim drugim v Sloveniji šteti. Občinska skupščina bo zaradi tega pričela javno razpravo o potrebnosti zdravstvenega centra v Novem mestu, sklenila pa je

opozoriti na to tudi republiški izvršni svet, republiško skupščino in druge republiške organe.

Lokacije za Cigane

Odborniki so se dalj časa zadržali pri predlogih za ęsanje ciganskega vprašanja. Predvideni so trije kraji, kjer bi naselili Cigane: okolica Novega mesta, okolica Sentjerneja in okolica Žužemberka. Te kraje bi morali najnujnejše komunalno opremiti (z vodo, elektriko, sanitarijami) in zagotoviti osnovne pogoje za življenje ciganskih družin, predvsem pa poskrbeti, da se bodo ciganski otroci šolali.

Ze proti koncu seje se je občinska skupščina odločila, da bo dala v javno razpravo občanom predlog za uvedbo prispevka za uporabo mestnega zemljišča.

„Honorarne“ ure po izobrazbi

V Dolenjskem istu ste v prejšnji številki (DL št. 49/24) z dne 7. 12. 1967 na strani 27 objavili članek z naslovom »Honorarne ure po izobrazbi«. Članek naj bi informiral javnost o eni izmed sej izvršnega odbora izobraževalne skupnosti v Novem mestu. Zanimam takoj reči, da je povsem zgrešil svoj cilj; informiral je javnost v napačni smeri, poudaril je tisto, kar je za izobraževalno skupnost postranskega značaja.

Izvršni odbor izobraževalne skupnosti je do sedaj imel 7 sej. Večina teh sej je bilo resda posvečena financiranju srednjih šol v Novem mestu. Iskali smo možno, da bi naše srednje šole dobile vsaj sredstva za osnovno dejavnost v takih zneskih, kot je bilo to v letu 1967, kar je temeljna izobraževalna skupnost dolžna dati po zakonu. Znano je, da so novomeške srednje šole do letos, ko so bile financirane od medobčinskega sklada za financiranje šol druge stopnje, trošile več denarja, kot pa so dolenjske občine vplačale v ta sklad, kar pomeni, da je bila pred OS Novo mesto in temeljno izobraževalno skupnost postavljena velika odgovornost: zbrati denar za srednje šole, ne da bi bil zakonsko določen zakonit vir, iz katerega naj bi se financirale srednje šole. Zaradi takega stanja je bilo več posvetov

Program proslavljanja dneva JLA v občini Novo mesto še ni do podrobnosti izdelan.

Do praznika bodo, kot je že v navadi obiskali večje zaselke v občini vojaki. Ob tej priliki bodo izvajali pred občani kulturni program.

Vse srednje in osnovne šole v občini bodo obiskali oficirji JLA in pionirjem in mladini govorili o zgodovinskem razvoju in pomenu JLA. Poleg tega bodo na srednjih šolah pisali naloge o JLA, oziroma na osnovnih šolah o legendarnih pionirjih. Letos

Pekarija k ŽITU

Ko'ektiv novomeške »Pekarne in slaščičarne« se je v torek 12. decembra popoldne v referendumu odločil za pripojitev k ljubljanskemu živilskemu kombinatu ŽITO. Referenduma so se udeležili vsi zaposleni. Za pripojitev je bilo 47 zaposlenih ali 92 odst. vseh.

namreč praznujemo 25-letnico ustanovitve pionirske organizacije, pa je to prilika, da se spomnimo tega pomembnega dogodka.

Tudi tradicionalna športna tekmovanja ne bodo izostala. Sd

V NOVOTEKSU so za obveščenost!

Kakšno pozornost so posvetili dobremu obveščanju zaposlenih v tekstilni tovarni Novoteks, je moč razbrati iz dejstva, da so uvedli sodobnejšo obliko seznanjanja proizvajalcev. Poleg že obstoječega tovarniškega glasila, ki ga stalno izdajajo, manentno, so uvedli še sodobnejši, hitrejši, bolj pristopen način s tako imenovanimi »Novicami«. Takšne »Novice« zajemajo, lahko bi rekli, vsakodnevne najvažnejše dogodke v kolektivu. Seveda izhajajo po potrebi največkrat pa takoj po zasedanjih samoupravnih organov. Na ta način proizvajalec dobi najvažnejše informacije v zgoščenih obliki. Novoteksov zgled naj služi kot primer.

Skeleči drobci o kulturi

Iz razprave na seji ObS Novo mesto 8. decembra

Ema Mauser, predsednica sveta za kulturo: Kultura se ne bo mogla nikoli sama preživljati, ker ne more živeti je od vstopnin in drugih takih virov.

Rudi Mraz, odbornik: DPD Svoboda »Dušan Jereb«, kjer delam leta in leta, je bilo vedno odvisno od dobre volje okrajnih funkcionarjev, gospodarskih organizacij in drugih. Vseskozi smo živeli bolj ali manj od miloščine.

Franc Stirn, predsednik ZKPO: Potreben je sklad za kulturo. Naša organizacija je dobila letos iz proračuna le milijon S din. Radi bi si opomogli, marsikaj naredili in pomagali podeželju.

Lojze Kastelic, direktor zavoda za kulturno dejavnost: Pri reševanju kulturnih problemov na podeželju naj bi bolj pomagale krajevne skupnosti. V Novem mestu bi naj potrebovali novo kinodvorano, da bi sedanjo lahko bolj uporabljali jerebovci in Oder mladih za vaje in nastope.

Ernest Jazbec, ravnatelj glasbene šole: Radi bi osnovali svoj orkester, ki bi nastopal predvsem za javnost. Prosili smo razne godbenike, naj nam pri tem pomagajo.

Prof. Janko Jarc, ravnatelj Dolenjskega muzeja: Razstave, ki jih prireja Dolenjski muzej, so v zadnjem času slabo obiskane. Na razstavi v čast 50-letnice okrobrske revolucije skoraj ni obiskoval-

cev. Tudi Novomeščanov ni na ogled.

Dolenjski muzej ne bo kriv, če bodo tatovi odnesli iz cerkva in drugih zgodovinskih spomenikov kipe, kipce in razne podobe. Te reči imajo kot otipljivo pričevanje slovenske kulture skozi stoletja veliko vrednost. Zal pa muzej nima denarja, da bi jih vzel v varstvo.

Bogo Komelj, upravnik študijske knjižnice »Miran Jarc«: V občini imamo 11 ljudskih knjižnic, registrirani pa sta le dve. Knjižnica je lahko registrirana le tedaj, če ima prostore, knjižničarja in ustanovitelja, kar hkrati pomeni, da mora imeti nekoga, ki jo bo vzdrževal. Očitno je, da se pri nas delovne organizacije ustanoviteljstva branijo. Tu pa je ugotovitev, da smo po številu knjig na enega prebivalstva globoko pod slovenskim in jugoslovanskim povprečjem.

Franci Kuhar, predsednik občinske skupščine: Lani je dala občinska skupščina iz svojega proračuna za kulturo 68 milijonov S din, kar je 6,1 odstotkov proračunskih izdatkov za leto 1966.

STARA RESNICA: Brez denarja ni kulture, brez kulture ni gospodarskega in družbenega napredka!

Nova likvidacijska komisija

Občinska skupščina v Novem mestu je 8. decembra imenovala novo likvidacijsko komisijo in za njenega predsednika dr. Antona Znidarja. Dosedanji komisiji, ki jo je pred 4 leti imenoval svet za družbeni plan in finance in jo je vodil dr. Davorin Gros, je nedavno potekel mandat.

RAZPRAVA O NOvem DELOVNEM ČASU

V „NOVOTEKSU“ že januarja?

Občinska skupščina čaka republiko – GORJANCI so pripravljeni – Komisija raziskuje možnosti za prehod

Predstavniki šol, otroškovarstvenih ustanov, zavoda za zaposlovanje, obratov družbene prehrane, večjih gospodarskih organizacij, občinske skupščine in družbeno-političnih organizacij iz novomeške občine so se udeležili posveta o prehodu na nov delovni čas, ki ga je v sredo, 6. decembra, dopoldne sklical v Novem mestu občinski sindikalni svet. To je bil prvi organiziran javni pogovor o prehodu na nov delovni čas.

V razpravi je prevladalo mnenje, da na nov delovni čas ni možno kar takoj preiti, ker v novomeški občini nimamo dovolj razvitega varstva za predšolske in šolobvezne otroke, ker tudi nimamo dovolj obratov družbene prehrane in ker še ni jasno, ali bo možno novemu delovnemu času prilagoditi prevoze delavcev. Nekateri so menili, da bi lahko na nov delovni čas prešli takoj, probleme pa bi sproti razreševali. Imenovali bi komisijo, ki bo v sodelovanju s sociologi, ekonomisti in drugimi strokovnjaki pripravila analizo o možnostih za prehod na novi delovni čas. Komisija se je v petek zvečer, 8. decembra, sestala, zbrala predloge in jih poslala v proučitev strokovnjakom.

Samo Medic iz NOVOTEKSA je povedal, da bodo skupne službe v njihovem podjetju prešle na novi delovni čas že s 1. januarjem 1968, če bodo do takrat lahko uredili otroški vrtec in uvedli samopoostrežbo v obratu družbene prehrane. S podjetjem GORJANCI se že dogovarjajo o prevozu delavcev. Izmene bodo delale v podjetju tako kot zdaj.

Stefan Galič, direktor podjetja GORJANCI, je povedal, da s prevozi ne bo težav, če jih bodo delovne organizacije pravočasno obvestile, kdaj potrebujejo avtobuse za prevoz delavcev.

Ivan Zorec, upravnik delavske restavracije, je rekel, da v organizaciji družbene prehrane z novim delovnim ča-

som ne pričakuje težav. Celotno boljše bo, saj bodo odpadale vse »konice« v pripravljeno in razdeljevanju obrokov. Kristina Plut je povedala, da je otroškovarstvena ustanova prenapolnjena in da že zdaj ne vedo, kam s 40 otroki, ki jih starši želijo dati v vrtec.

Ravnateljica osnovne šole Katja Rupena, Nada Gostič je rekla, da bi šola lahko uspešno reševala vprašanje pošolskega varstva otrok, če bi imela prostore.

Občinska skupščina o novem delovnem času še ni razpravljala; tako je povedal njen tajnik Dušan Županc. Rekel je, da se bodo občinska skupščina in organi te organizacije, ki so vezani na občino, ravnali po delovnem času, ki ga bodo sprejeli republiški organi.

Prisotni so menili, da so možnosti za postopen prehod na nov delovni čas in da so prepričani, da se bodo življenjski stroški povečali. Komisija bo poskusila proučiti tudi to vprašanje.

NOVOMEŠKA KOMUNA

V oddelku za celodnevno bivanje učencev pri osnovni šoli »Katje Rupena« v Novem mestu je živahno. Poleg rednega dela pod skrbnim nadzorstvom tovarišic se med odmori učenci tudi nekoliko razgibajo. (Foto: S. Dokl)

„Na sneg smo pripravljeni!“

Komunalci so bili 11. decembra na delu že ob enih ponoči

Zaradi novozapadlega snega je v ponedeljek, 11. decembra, zjutraj marsikatero vozilo obtičalo na poti, avtobusi so vozili z zamudami, ljudje so zamujali službo.

Glavne ceste in ulice v Novem mestu so bile zorane že v zgodnjih jutranjih urah, vse dopoldne pa so čistili pločnike.

»Naša dežurna zimska služba je bila na delu že ob enih ponoči. Sneg nas ne bi presenetil, četudi bi ga zapadlo več. Na oranje in čiščenje smo se temeljiteje pripravili, ko so padle prve snežinke,« je povedal direktor komunalnega podjetja Jože Gosenca.

Komunalno podjetje mora orati sneg na vseh cestah in ulicah, ki jih tudi redno vzdržuje. Po posebnih pogodbah odstranjuje sneg tudi s četrtozrednih cest na podeželju. Za oranje in odvoz snega ima pripravljene lesene pluge, poseben plug za čiščenje pločnikov in traktorje za vleko.

Pločnike pred stanovanjskimi bloki, zasebnimi hišami, poslovnimi prostori in druge morajo očistiti stanovalci ozi-

roma delavci iz poslovnih prostorov.

Jutri o reelekciji

Predsedstvo občinskega sindikalnega sveta v Novem mestu bo na jutrišnji seji razpravljalo o reelekciji vodilnih kadrov in notranji zakonodaji delovnih organizacij. Obravnavali bodo tudi druge naloge sindikata in izvolili člane v komisije ObSS.

ZA UBOJ V VELIKEM CEROVCU

5 let strogega zapora

Šimc je ves čas vztrajal, da je Juršiča zabodel v silobranu — Priča je povedala drugače

5-članski senat okrožnega sodišča v Novem mestu je 7. decembra dopoldne obsodil na 5 let strogega zapora 34-letnega Jožeta Šimca iz Ljubljane, ker je letos 5. julija okoli 14. ure v Velikem Cerovcu s kuhinjskim nožem do smrti zabodel 52-letnega posestnika Jožeta Juršiča. Sodba še ni pravnomočna.

Na obravnavi, ki se je pričela dan poprej, nekaj po 8. uri zjutraj, ob navzočnosti vaščanov iz Velikega Cerovca, so najprej prebrali obtožnico, potem pa je sodišče zaslišalo Šimca in priče.

Obtožnica je dolžila Šimca, da je storil hudo kaznivo dejanje uboja, ne da bi imel zanj poseben ali utemeljen razlog. Prisotnim je priklicala v spomin tisti julijski dan...

»Kaj hodiš po mojem svetu?«

Ko je Jože Juršič sklepal koso, jo je odložil, klepalnik pa zataknil za pas. Potem je odšel s polnim peharjem za gospodarsko poslopje krmit kokoši.

Jože Šimc, ki je prišel (kot večkrat) domov na počitnice, je bil tega dne z materjo in hčerko na travniku. Mati se je spomnila, da bi lahko nabrala solate, pa je Šimc poslal svoj hčerko po košaro. Ker deklica ni hotela iti sama, je šel z njo Šimc. Šla sta počez po Juršičevi zemlji. Ko sta šla mimo Juršiča, jima ni nič reklo, ko pa sta se po isti poti vračala k materi, je Juršič trdo vprašal Šimca: »Kaj hodiš po moji zemlji?«

To vprašanje naj bi bilo povod za Juršičevo smrt.

Šimc je izpustil hčerko roko in košaro, segel z desnico v hlačni žep na desni strani zadaj in izvlekel okoli 20 cm dolg kuhinjski nož. Nož je predal v levico, potem pa trikrat zabodel Juršiča — v desno ključnico, levo ramo in trebuh. Potem je zbe-

žal v globel. Smrtno ranjeni Juršič je klical na pomoč in se krvavec opotekel proti neki hiši. Tam se je zgrudil in kmalu nato umrl.

Šimc je med begom izgubil nož in ga je šel iskat, ko je bil že doma. Ko je nož našel, se je preoblekel in naglo odpotoval. Na Težki vodi je nož odvrnil Komaj je prišel v Ljubljano k svoji družini, so ga prijeli in priprli.

Juršič ni uporabil klepalnika

Jože Šimc je dejanje priznal že med prejšnjimi večkratnimi zaslišanji. Tudi kesal se je, vendar pa je izjave izpreminjal. Ko so ga zaslišali kmalu po dogodku, je trdil, da ga je Juršič napadel s klepalnikom in nožem. Ko pa je o dogodku pripovedoval sodišču, je trdil, da ga je Juršič napadel »sam« s klepalnikom. Pokojnikov sin, ki je edini bil priča dogodka, pa je sodišču povedal, da njegov oče Jože Juršič tudi klepalnika ni uporabil, ker ga je imel ves čas za pasom.

Šimčevemu zagovoru, da je zabodel Juršiča zato, ker je bil napaden, sodišče ni verjelo. Šimc je sodišču povedal, da sta bila s pokojnim Juršičem sprta od zadnje vojne dalje, da pa je bil nanj predvsem hud od leta 1959, ker ga je takrat udaril s palico. Ko sta se tožila, je Šimc pravdo izgubil.

Šimc je tudi priznal, da je Juršiča zabodel z nožem, ki ga je prinesel iz Ljubljane. Rekel je, da je iz Ljubljane prinesel domov več nožev in

Kmalu o prispevku!

V javni razpravi bo predlog odloka o prispevkih za uporabo mestnega zemljišča

Občinska skupščina v Novem mestu se je 8. decembra odločila dati v javno razpravo volivcev predlog odloka o prispevku za uporabo mestnega zemljišča. O tem prispevku je skupščina razpravljala že pred dvema letoma, vendar je sprejem odloka odložila, ker ni bilo več časa, da bi proučili še nekatera važna vprašanja v zvezi s prispevkom. Tako je ostala novomeška občina v Sloveniji med redkimi občinami, ki še niso predpisale prispevka.

Prispevek za uporabo mestnega zemljišča bi v novomeški občini plačevali: v Novem mestu, Straži, Dolenjskih Toplicah, Žužemberku in Sentjerneju. To bi bila solidarna udeležba prebivalcev in delovnih organizacij v stroških za ureditev tistih javnih (komunalnih) objektov, ki jih vsak dan (posredno ali neposredno) uporabljajo. Z drugimi besedami: prispevek bi porabili za vzdrževanje skupne komunalne »potrošnje«, sem pa sodijo ceste v naseljih, hodniki, kolesarske steze, trgi, javna parkirišča v naseljih, peš poti, prometni znaki, otroška igrišča, javna razsvetljava, kanalizacija itd. Prispevek bi smeli porabiti samo v te namene in načeloma tam, kjer bi ga zbirali ozir. plačali.

Po predlogu, ki ga bodo obravnavali volivci, bi prispevek plačevali nosilci stanovanjske pravice v družbenih stanovanjih, lastniki zasebnih stanovanj in poslovnih prostorov, najemniki družbenih poslovnih prostorov in drugi. Prispevek bi plačevali od kvadratnega metra stanovanjske in poslovne površine ter zadržljivega zemljišča.

dratnega metra stanovanjske in poslovne površine ter zadržljivega zemljišča.

Oddaja, ki nas je navdušila

Pretekli četrtek smo na televizijskih zaslonih gledali v priredbi ljubljanskega TV studia lepo predstavo. Kame- ra nas je v okviru oddaje pionirskega TV studia popeljala na Dolenjsko. Televizijski delavci so obiskali pionirske oddaje in zabeležili razgibano dejavnost pionirjev v Dolenjskih Toplicah, Vavti vasi, Žužemberku, Novem mestu in drugje. Skratka, režiser nam je predstavil plodno dejavnost pionirskih krožkov in s tem pokazal, da je pionirska organizacija delavna. Zato pa so zaslužni tudi prosvetni delavci.

Takšnih oddaj si še želimo. Za uspeh smo hvaležni televiziji, ki je znala izbrati pravi »zorni kot«.

sd

56 milijonov za šolo

Do konca prejšnjega tedna se je za novo novomeško šolo nabralo 55,8 milijona S din. SGP PIONIR je vplačalo še 3.971.525 S din na priporočilo ObS, naj prispevajo delovne organizacije za novo šolo še po 10.000 S din na zaposlenega.

Več dobili kot dali

Tine Tomšič, odbornik z Otočca, je na zadnji seji občinske skupščine v Novem mestu povedal, da želijo turistična društva, naj bi jim občinska skupščina v celoti pustila turistične takse, ker da so jim te edini vir dohodka. Načelnik oddelka za finance Štefan Seničar je odgovoril, da so dobile letos turistične organizacije od občine že več denarja, kot so vplačale takse. Odbornik Franc Smajdek pa je povedal, da lahko turistična društva znatno pomagajo pri pospeševanju kulture na podeželju, če imajo denar. Kot je navedel, je dalo letos turistično društvo Otočec-Smarješke Toplice za kulturne prireditve 1,5 milijona Sdin.

Razburljiva pisma iz Ljubljane

Juršičeva žena je sodišču povedala, da je njen mož dobival pisma, v katerih mu je neznanec iz Ljubljane pisal, naj misli tudi na dvoletnega sina, ki da ga ima v Ljubljani in podobno. Juršičeva je povedala, da je bil mož vselej nataknen in razburjen, kadar je dobil kakšno pismo. Dodala je, da je mož sumil, da mu pisma pošilja Šimc. Juršič se je tedaj tako vznemiril, da sta se z ženo sprla in da je ta za nekaj časa odšla zdoma z otroki. Šimc je obljubljal, da bo že poskrbel, da bo prišla v Juršičevo hišo socialna delavka in uredila razprtje.

O nezdružljivosti med Juršičevo in Šimčevim družino so govorile tudi druge priče, vendar kaj bistvenega o dogodku niso povedale.

Šimc je bil prišteven

Tožilec, ki se je oprl na izvedenec mnenje, je v zaključnem govoru povedal, da je bil Šimc v času, ko je storil dejanje, in glede na vse okoliščine, v katerih se je dejanje zgodilo, prišteven, zato je zanj zahteval tudi primeren kazni.

Po sodbi je predsednik senata povedal, da je sodišče pri odmeri kazni upoštevalo olajševalne okoliščine: da Šimc do zdaj še ni storil težjega kaznivskega dejanja, da je razburljive narave in invalid, pa tudi to, da ima družino in dva otroke.

Važen posvet

V sredo dopoldne bo v Novem mestu posvet o problematiki socialno-kadrovskih služb in zaposlovanja, ki ga sklicujejo občinska konferenca SZDL, občinski sindikalni svet ter svet za zdravstvo, socialno varstvo in delo pri občinski skupščini Novomesto.

Na posvet bodo povabili vrsto delavcev s tega izredno važnega področja, s namenom, da pričnejo načrtno reševati to izredno resno vprašanje.

Obiski na šolah

V tem in prihodnjem tednu bodo vse šole v občini Novo mesto obiskali predstavniki JLA. Mladini bodo govorili o zgodovinskem nastanku in pomenu JLA. Razgovor bodo spremljali s kratkimi poučnimi filmi.

Danes bo razgovor v Skočjanu, jutri v Novem mestu na ekonomski srednji šoli. V soboto bo razgovor v Dolenjskih Toplicah in Smiřlu. V Smarjeti bo predavanje v ponedeljek, dan kasneje v Vavti vasi, Mirni peči in na Otočcu. V sredo bo srečanje v Žužemberku, Brusnicah in Stopičah.

Predavanja bodo tudi na vseh šolah v Novem mestu.

sd

Razveseljive kuverte

Center za socialno delo iz Novega mesta je pred kratkim poslal 123 socialnim podpirancem 809.000 S din zimske pomoči. Izredno pomoč so razdelili tako, da so dobili socialno bolj ogroženi malo več, socialno manj ogroženi pa malo manj, kot znašajo njihove redne mesečne podpore. Center si je tudi že zagotovil sredstva, s katerimi bo za novo leto skromno obdaril oskrbovance po domovih.

PEČ NA OLJE

EMO-5

dobite za 64.000 Sdin v prodajalni ELEKTROTEHNE v Novem mestu

Za sodoben okus...

Izključni proizvajalec v Jugoslaviji

Destilacija »DANA«
MIRNA NA DOL

Novomeška kronika

■ V DVORANI DOLENJSKE GALERIE bo drevi ob 20. uri III. simfonjski koncert v tej sezoni. Nastopil bo komorni orkester Slovenske filharmonije z dirigentom Markom Munihom in solistom tenoristom Mitjo Gregorčičem. Izvajali bodo Dolarjevo skladbo »Balletti a quattro, Srebotnjakove »Vojne slike, Mozartovo »Serenado za pihala št. 12a in Griegov »Holbergovo suito v starem stilu.

■ OD 24. DO 29. DECEMBRA bodo v Domu kulture vsak dan ob 15. uri uprizorjali za otroke simfonjsko pravljico »Dedek Mraz in skratke«. Za otroke bo vstopnina 1 Ndin, za odrasle pa 2 Ndin. Po želji bo dedek Mraz obdaroval otroke. Darila za novoletno obdaritev otrok sprejemajo v Zavodu za kulturno dejavnost na Prešernovem trgu 5. Stroški za tako obdarovanje bodo 1,5 Ndin za darilo, Delovna organizacija, ki bo odkupila predstavo za otroke svojih zaposlenih, bo plačala samo vstopnino, če pa bo predstava v prostorih delovnega kolektiva, ob tem plačati po 150 do 200 Ndin in provoz.

■ ŠTIRISEDEZEN VRTILJAK so objestili pred dnevi z otroškega igrišča za novo pošto vrtiljaka proti teniskemu igrišču. Le kaj jih je motilo, da so to naredili? Bo kakim objestcem kdo steno na prste, ali pa bomo dovolili, da nam osiromašijo že tako siromašno in edino igrišče v mestu?

■ PRED KRATKIM SO NOVO-MESKI gimnazijci izdali prvo številko »Steze« novega letnika. Glasilo ima več novih rubrik, tako da so »Mlademu literatu« zohiti obseg.

■ NOVOLETNE JELKE IN OKRASKE kupujejo številni Novomeščani. Okraske prodajajo v več trgovinah na Glavnem trgu. Na prodajalci tu tudi veliko okrasov iz plastičnih snovi.

■ GIBANJE PREBIVALSTVA — rodili sta: Majda Rebernik z Mošnjih nje 6 — dečka in Stojka Šiško iz Šolske 14 — Martina.

Priprave za novoletno jelko

V Pišecah so se že obrnili na družbene organizacije in podjetja za pomoč pri praznovanju novoletne jelke. Upajo, da se bodo kolektivi, društva in organizacije odzvali prošnji in odstopili vsaj skromne vsote za ta namen. Učenci pišeske osnovne šole že pripravljajo kulturni spored za osrednjo novoletno prireditev.

V osmem razredu bodo naštirali igrice »Pastirček Peter«.

Kdor ne dela, naj gre iz odbora!

Seja izvršnega odbora občinske konference SZDL je dvakrat ni bila sklepna. Torej bodo morali razmisliti, če ima pomen, da tisti, ki preveč izostajajo, sploh še ostanejo v odboru. O tem bo morala odločiti konferenca. Priprave na sejo konference kljub temu tečejo. Sklicana bo sredi decembra. Pretresala bo srednjeročni program gospodarskega in družbenega razvoja občine. O tem naj bi bili razpravljali tudi člani izvršnega odbora, vendar jih to, kot kaže, ni zanimalo. Gradivo za konferenco pripravlja izvršni odbor skupaj s komisijo občinskega komiteja za družbeno in gospodarska vprašanja. Na konferenci nameravajo ustanoviti sekcijo za napredek kmetijstva v občini.

Pomanjkljiv srednjeročni plan

Osnutek srednjeročnega plana je komisija za družbenoekonomske odnose pri občinskem komiteju ZK zavrnila z obrazložitvijo, da je to predvsem zbirka planov delovnih organizacij in da mu manjkajo razvojni koncepti. Sestavljalcem je priporočila, naj upoštevajo pripombe in se znova lotijo dela. Seveda pa se bodo morale prej sestati komisije, ki jih je imenovala skupščina za pomoč pri sestavljanju plana, in temeljito obdelati posamezne panoge.

Slab tok in dolgi zimski večeri

Na Dolnji Pirošici bodo obnovili električno omrežje. Tok imajo tako slab, da zvečer radia sploh ne slišijo. Zimski večeri pa so brez radia še posebno dolgočasni.

Za obnovo električnega omrežja je občinska skupščina prispevala 300.000 S din, krajevna skupnost pa je obljubila 200.000 S din. Razliko 450.000 dinarjev bodo zbrali vaščani. Omrežje bodo začeli obnavljati ta mesec.

RADIO BREŽICE

PETEK, 15. DECEMBRA: 18.00 do 19.30 — obvestila — Nove plošče RTB — Pravilica za najmlajše: Fran Milčinski: Gospod in hruška — Glasbena oddaja: Izbrali ste sami.

NEDELJA, 17. DECEMBRA: 11.00 — Poročila — Stanko Skarler: Ob 30-letnici prihoda tovariša Tita na čelo KPJ — Ta teden v Delavski enotnosti — Aleksander Dominko: S posvetovanjem z obrtniki — Za naše kmetovalce: Jože Vovk: Kooperacijska proizvodnja mleka — Dve melodiji v različnih izvedbah — S sejo občinske skupščine Krško poroča Marjan Zibret — Pozor, nimaš prednosti! — Obvestila, reklama in spored kinematografov. 12.45 — Občani čestitajo in pozdravljajo.

TOREK, 19. DECEMBRA: 18.00 do 19.00 — Pred dnevom JLA — Novo v knjižnici — Jugoton vam predstavlja — Iz naše glasbene šole — Obvestila in filmski pregled. 19.00 — 19.30 — Glasbena oddaja: Iz naše diskoteke beat glasbe.

BREŽIŠKE VESTI

Celjsko gledališče je imelo pred nedavnim uspešno premiero Brechtovega Svejka v drugi svetovni vojni. Delo je zanimiva presaditev popularnega Haškovega romana v obdobje nacizma. Avtor se v njem silovito norčuje iz fanatičnega militarizma, v razmišljajočih sekvencah pa je to protest proti vojni nasploh. V Brežicah bo predstava drevi, 14. decembra, ob 19.30, isti dan ob 15. uri pa za šolsko mladino. Na odru bomo spet videli znane igralce.

PO ČEM PLAČUJE ZADRUGA ŽIVINO, VINO IN SADJE

Prvi zastoj pri odkupu telet

Preveč je telet za zakol, premalo pa pasemskih telet za pitanje — Zaradi suše narašča ponudba odrasle živine — Bizeljska zadruga je letos odkupila 121.000 kg sadja, 30 vagonov vina in blizu 4.000 glav živine vseh vrst

Suša je letos prisilila marsikatero kmeta, da je pripeljal kravo na odkupno postajo. Ponudba odrasle živine je na območju kmetijske zadruge Bizeljske zaradi pomanjkanja krme precejšnja. Za starejše krave pa na tržišču ni povpraševanja. Kljub temu je zadruga do sedaj odkupila še vso odraslo živino. Prvi zastoj je bil 6. decembra pri odkupu telet za zakol. Preveč jih je bilo, zadruga pa je sprejela telegram iz Celja, da je hladilnica polna in da bo treba počakati. Morala je bilo včeraj že drugače.

Medtem ko je klavnih telet preveč, pa telet za pitanje primanjkuje. Pasemska teleta odstopa zadruga kooperantom za pitanje do teže 200 kilogramov.

Do konca novembra je bizeljska zadruga odkupila 374 goved (156.859 kg), 119 telet (10.770 kg), 71 prašičev (10215 kg), 3359 odojkov (69045 kg) in 29 konj.

Najnižja odkupna cena za govedo je bila 310 S din, najvišja pa 625 S din. Cena telet se je gibala med 520 in 570 S din za kilogram, prašiče pa so odkupovali po 500 do 600 S din kilogram.

V lastnih vinogradih je pridelala zadruga 13 vagonov vina, odkupila pa ga je okrog 30 vagonov. Odkupljeno vino je že vse prodano podjetju

SLOVENIJA VINO. Odkupna cena je nihala med 320 in 380 S din.

Letos je bila tudi ponudba sadja zelo velika, zlasti sadja za predelavo je bilo na pretek. Seveda pa zadruga ni mogla ugoditi vsem sadjarjem. Odkupila je le tolikšne količine, kolikor jih je lahko prodala naprej trgovskim podjetjem v Kranju, Ljubljani, Celju, Zagrebu in na Primorskem.

Za kilogram jabolk plačuje zadruga zdaj po 60 in 70 S din. Zgodnje sorte so bile dražje, po 90, 100 in 120 Sdin. Vseh

jabolk je KZ odkupila 86 tisoč kilogramov.

Sliv je odkupila 12600 kg, češenj 865 kg, breskev 4157 kg, marelic 17700 kg. Za kilogram sliv je plačevala kmetom 75 do 100 S din, za češnje 150 S din, za breskve 155 do 190 S din in za marelice 160 do 170 S din. Ko bi bile sadne sorte še bolj izbrane in sodobno vzgojene, bi bile odkupljene količine mnogo večje. To velja zlasti za jabolka. Tržišče ima že velike zahteve, dobro ceno pa lahko pričakujemo le za izbrane vrste sadja.

J. TEPPEY

Obrtniki hočejo priti do besede

Obrtna prodajna zadruga na Jesenicah je imela v enajstih mesecih 860 milijonov S din prometa, lani pa vse leto okoli 600 milijonov S din. V Sloveniji je ta zadruga med najstarejšimi. Vanjo je vključenih 70 obrtnikov. Pogoji za sprejem je milijon S din prometa na leto.

Direktor Milan Šepetavc je pojasnil, da bodo v kratkem postavili novo montažno poslovalno zgradbo. Zanj so namenili okrog 14 milijonov S din. V njej bodo imeli izločene prostore, skladišče, sobo

za poslovne razgovore in prostor za sklepanje pogodb. Vse vzorce izdelkov bodo razstavili, pripravljajo pa tudi katalog s cenikom.

Med obrtniki na Jesenicah so se začele žolčne razprave v zvezi s težami zvezne konference SZDL o osebnem delu z zasebnimi sredstvi. Za 12. december so sklicali posvet, da bi na njem oblikovali predloge za občinsko konferenco SZDL v Brežicah. O slovenskih težah, ki so bile objavljene v Delu, pravijo, da pušajo veliko manj možnosti za vplive in dopolnitve kot

Tri gledališke hiše v gosteh

Z Brechtovo priredbo Haškovega romana o Svejku se bodo na brežiškem odru nočjo predstavili celjski gledališki igralci. Komedijo je režiral Franci Križaj, v naslovni vlogi Svejka pa bo nastopil Pavle Jeršin. Premiero v Celju so pohvalile vse ocene brez izjeme, zato pričakujejo, da bo nocojšnja predstava v Brežicah dobro obiskana.

Gostovanje organizira Zavod za kulturo v Brežicah, ki bo že v začetku prihodnjega leta poskrbel za redne predsta-

ve gledališč iz Celja in Ljubljane. Gostovanja bodo vsak mesec enkrat. Mestno gledališče ljubljansko se bo predstavilo z Mikelnovim satirčnim kabaretom »2 x 2 = 5« in Obaldijevim komornim vesterom »Veter v Sasafraških vejah«.

V Brežicah bo za šolsko mladino dvakrat ali trikrat gostovalo tudi Mladinsko gledališče iz Ljubljane. Solarji bodo danes popoldne gledali Svejka, ki ga bodo uprizorili Celjani.

GASILSKA ZVEZA SPREJELA PLAN DO 1970

Letos v občini že 10 požarov

Škode so povzročili skoraj za 50 milijonov Sdin — Gasilci bodo urili sanitetne ekipe in oživili delo ženskih oddelkov

V prihodnjih letih bodo podobno kot drugod v Sloveniji tudi v Brežicah vpeljali UKV zveze za hitrejšo in boljše obveščanje o požarih. O tem je sklepala občinska gasilska zveza skupaj s člani operativnega štaba. Ta predlog je umesten posebno spričo tega, ker je napeljava telefonov zelo draga. Društva niso prejela denarja niti za gorivo, razen tega jim zavarovalnice ne dajo več pomoči.

Gasilci bodo v prihodnje namenili več pozornosti sanitetnim ekipam in bodo oživili delo ženskih oddelkov.

V brežiški občini je bilo letos 10 požarov, ki so povzročili skoraj 50 milijonov škod. V vseh primerih so razen ene izjeme bližnje gasilske enote uspešno posredovale in poskušale omejiti požar. Na treh krajih so požare zanetili otroci. To je svarilo in spodbudilo za temeljitejšo preventivno dejavnost.

Gasilska društva v občini imajo osem gasilskih avtomobilov s sodobno opremo. Cevi še vedno primanjkuje.

Društva se že pripravljajo na letne občne zbornice; kon-

čani morajo biti do sredine februarja. Prihodnje leto bodo po vseh gasilskih organizacijah splošne volitve, gasilska zveza SRS pa bo imela tudi svoj kongres.

V. P.

Vabljeni so obrtniki in kmetje

Pri občinski konferenci SZDL je za soboto, 16. decembra, sklican razgovor o zasebnem lastništvu proizvajalnih sredstev. Vabljen je širok krog ljudi, od republiških poslancev do kmetov in zasebnih obrtnikov vseh strok, predstavnikov skupščine in družbenih organizacij.

O isti zadevi bo januarja razpravljala zvezna konferenca SZDL. Za brežiško občino so ta vprašanja izredno zanimiva, ker je zasebna obrt zelo razvita, stališča pa so precej različna. Tudi občinska skupščina bo razpravljala o tem, njeni sklepi pa naj bi služili za osnovo sestavljalcev perspektivnega plana.

PIONIR obljublja blok za trg

Splošno gradbeno podjetje PIONIR iz Novega mesta je te dni sporočilo vsem delovnim organizacijam, da namerava v Brežicah graditi stanovanjski blok za prodajo. Napredaj bo 16 do 20 stanovanj. Po potrebi bi pritičje namenili lokalom. V zgradbi bodo garsonjere ter enosobna, dvosobna in trosobna stanovanja. Kupijo jih lahko podjetja, ustanove ter zasebniki.

Gradnja naj bi se pričela prihodnje leto. Interesenti bodo po prijavi sprejeli podrobnejše informacije glede nakupa, projektov, cene in lokacije.

Oglašujte v DL!

400 Ndin za rešilni avto

Pišem za vse, ki še niso imeli priložnosti (na srečo!) sesti v brežiški rešilni avto, in v imenu tistih, ki so poskusili neljubno vožnjo z njim.

Brežiški rešilni avto je namreč do skrajnosti izdelano vozilo, ki ga ne bi smel več uporabljati niti zdrav človek, kaj šele bolnik. Bolnik pa, ki mora med potjo sprejemati transfuzijo ali ležati povsem mirno, sploh ne bi smel sesti vanj.

Letos sem imel že drugič priložnost v najnovejšem primeru uporabiti brežiški rešilni avto za prevoz iz brežiške bolnišnice v vojaško bolnišnico v Zagrebu. Zaradi močnih tresljajev in nestabilnega ležišča hrupnega sta-

rega vozila mi je dvakrat postalo slabo, in medicinska sestra je z največjo težavo opravljala transfuzijo. Avto je — čeprav je šlo za minute — moral dvakrat ustaviti.

Da ne bi bilo ogroženo še katero življenje zaradi tako slabega prevoznega sredstva, pozivam občane mesta Brežice in okolice, da začnemo nabiralno akcijo za nov rešilni avto. V ta namen nakazujem obč. odboru Rdečega križa 400 Ndin kot prvi znesek v tej humani akciji.

Pomagati lajšati trpljenje vsem, ki so v življenjski nevarnosti in za to potrebni dobrega vozila!

VLADO ČERNE, Zakot 35, Brežice

V planu prema 'o 'oguma

Pobudo za pripravo srednjoročnega plana razvoja občine Krško je dala skupščina že pred dvema letoma. 30. aprila lani je svet za gospodarstvo predlagal delovnim organizacijam, naj pripravijo predlog do oktobra. Delovne organizacije so predloge in osnutke v glavnem pravočasno odposlale, ti pa so bili z nekaj izjemami zelo površno obdelani. Plan je bil dokončno sestavljen konec lanskega leta.

„Ponosna sem na svoj razred“

Rdeči križ je simbol pomoči, znan po vsem svetu. V okviru te organizacije tudi naši šoli izpolnjujemo naloge. Enkrat mesečno se sestajamo in ugotavljamo, kaj moramo še narediti. Seznanjamo se z zgodovino Rdečega križa. Radi pomagamo ostarelim in onemoglim ljudem, ker se zavedamo, da bomo tudi mi nekoč stari in potrebni pomoči. Skrbimo za lepši videz učilnic in šolske okolišnice in prihajamo v šolo čisti, ker vemo, da je higiena vir zdravja.

V septembru in oktobru smo zbirali sadje in zelenjavo za šolsko kuhinjo, da bodo naše malice izdatnejše. Ponosna sem, da smo učenci našega razreda zbrali največ sadja. Sošolcu Mavsarju je

oče dovolil, da smo v njegovem sadovnjaku nabrali jabolk, kolikor smo hoteli. Spodili smo si voziček in zabojčke in dvakrat odšli na Goro. Tudi učenci drugih razredov so bili skrbni in ob koncu meseca je bila zaloga prinesenih dobrin zelo pestra in bogata.

MARJANCA SINKOVEC,
učenka VII. a razreda
osnovne šole Krško

RD Brestanica-Krško

V Brestanici se je 3. decembra zbralo na razgovor okoli 60 članov ribiške družine. Ugotovili so, da so lani premalo skrbeli za vzgojo mladih članov; hkrati so sprejeli program dela za 1968. Prihodnje leto bodo uredili na 4 ha dva ribnika v Mačkovihi za krape in postarji, priredili bodo več meddružinskih tekmovanj in več predavanj o ribah, da bi olajšali novim članom izpite. Prihodnje leto bodo razvili družinski prapor. Pomenili so se tudi o tem, da bi kazalo postaviti ob na novo asfaltirani cesti od Krškega do Brestanice turistične opozorilne table.

F. BUCINEL

ODLOČITE SE TUDI VI:
naročite si Dolenjski list
na svoj naslov!

Sočutje in dolžnost do prizadetih

Tov. urednik!
Pred nekaj dnevi, neposredno po hudem potresu, ki je spet prizadel bratsko republiko Makedonijo, sem prejel pismo iz Švedske. Piše mi Alojz Zvar, naš rojak, nekda-

nji borec NOV, ki je zdaj na Švedskem. Čeprav živi daleč od rodnega doma, budno spremlja vse dogodke v domovini in skrbi, da se trdna vez z domačimi ljudmi, prijatelji in borci, s katerimi se

je v težkih dneh boril, ne bi pretrgala.

Njegovo pismo je žalostno, iz njega pa vejata topla ljubezen do domovine in sočutje ob potresu, ki je prizadel Debel in okolico. Takoj nato, ko je švedska televizija posredovala slike o tej novi tragediji, je med prvimi poslal prispevek za ponesrečence.

Alojz Zvar piše, kako težko mu je, ko vidi, da zadevajo domovino, ki je prestala med vojno in v povojni graditvi toliko hudega, zdaj še elementarne nesreče. »Tako sem se zavedel svoje dolžnosti do domovine. K temu me je spodbudila zavest, da sem kot nekdanji borec in član ZB dolžan pomagati po svojih skromnih zmožnostih. Vsak, še tako majhen prispevek za prizadete ob potresu bo prišel prebivalcem zelo prav!« tako piše tov. Lojze.

Takšnega srca in takšnih misli kot on je prav gotovo veliko naših izseljencev, ki tako kot Lojze Zvar iz Reštanja pri Senovem ne pozabljajo na rodno grudo, se žalostijo ob vsaki nesreči, ki jo zadene, in ji odprti rok pomagajo, veselijo pa se tudi vsakega uspeha, ki ga domovina doseže pri socialistični graditvi!

Upam, da boste objavili to pismo v zahvalo in spodbudo rojaku Lojzu Zvaru in zavednim rojakom v tujini ter vsem našim delovnim ljudem pri zbiranju prispevkov za prebivalce porušene Debra v bratski republiko Makedonijo!

BORIS KOSTANJSEK
SENOVO

NA KRETNICAH JE NAJBOLJ NEVARNO. Zato morajo progovni delavci najprej očistiti ta del proge, čeprav posel v snežnem metežu ni posebno prijeten. 200 vagonov gre na dan čez industrijske tire tovarne papirja v Krškem in kretnice morajo biti zanesljive (Tone Zalokar si za ta posnetek deli tretjo nagrado za »Fotografijo tedna« z Darkom Pavlinom iz Novega mesta; posneto v soboto, film ORWO NP 20, petindvajsetinka, zasl. 8)

Čez hrib in dol v šolo in domov

Več ur na dan prebijejo otroci na poti, po vrnitvi iz šole pa morajo doma prijeti za delo — Učenci iz razreda na Godlarjevem se bodo v začetku decembra selili v novo učilnico — V njej bodo lažje zadihali, ker je prostornejša — Preurejajo jo iz nekdanjega bifeja

Kopravičnikom se dograditev šole odmika vsako leto bolj. Ze upajo, da so na vrsti, pa je denar potreben drugod, in zadeva se nikamor ne gane.

Za šolsko delo v Koprivnici nimajo pravih možnosti. V šoli so le tri učilnice brez pomožnih prostorov in telovadnice. Četrto učilnico imajo najeto precej daleč stran v Godlerjevi hiši. Tam imata pouk prvi in drugi razred.

K prvošolcem sem prišla ob koncu zadnje ure. V razredu se jih stiska 32. Prostor je dolg 5,60 in širok 5,40 m.

Vsečakar veliko premajhen za toliko učencev. Klopji so tako tesne, da otroci niti vstajati ne morejo, če so vprašani.

Nekaj otrok je učiteljica Malka Zvarova po pouku za držala, da so lahko dokončali prepisovanje besedila s table. Z drobnimi ročicami so nerodno oblikovali črke za črko v zvezkih, katerih robovi so se vztrajno vihlili, ker mnogi zanje nimajo map. Ko so delo dokončali, so se plaho, pa vendar prisrčno poslovi.

Tovarišica Zvarova je povedala, da jih čaka dolgo peščenje do doma. Pot ne pelje po ravni, ampak v hrib. Najbolj oddaljena so Mrčna sela, Vetrnik, Reštanj in Poklek. Ko pridejo domov, čaka večino šolarjev delo na kmetiji. Za učenje malčkom ne ostaja časa, pa tudi utrujeni so, saj so vsak dan dve, tri ali celo štiri ure na poti.

Zelo skromni so ti mali hribovci, vajeni trdega življenja. Ko sem jih gledala v razredu, jih je tretjina sedela v nogavičkah, ker ne premorejo copat. Zvedela sem, da nekateri prepogosto izostajajo, ker jih doma porabijo za delo. To pa je velika ovira za normalno napredovanje v šoli, zlasti v prvem razredu, kjer jim učiteljica odkriva vsak dan nove neznanke.

Od učilnice na Godlerjevem se bodo učenci poslovili že v začetku decembra. Preselili

se bodo v večji prostor, ki so ga preuredili v nekdanjem bifeju. Prebili so zid med dvema sobama, prepletkali stene ter prebarvali okna in vrata. Nova učilnica bo bližje šoli in učenci ne bodo več tako odrezani od matičnega poslopja. Tudi po malico jim ne bo treba daleč. Šolska kuhinja je v neposredni bližini.

JOZICA TEPPEY

Po končanem pouku si prvošolček Tinček Lupše urno oprta šolski nahrbtnik in gre na pot. Dobri dve uri mora stopati v breg, da pride do doma, prav na vrh Mrčnih Sel. Pot je strma in z vozom skoraj nedostopna. Tinček jo mora premeriti vsak dan. (Foto: J. Teppey)

KRŠKE NOVICE

SVET ZA ZDRAVSTVO UGO-TAVLJA TOGOST PREDPISOV. Na zadnji seji sveta za zdravstvo so med drugim razpravljali tudi o predpisih, ki ovirajo hitro delo občinskih organov. Tako na primer o pritožbah občanov proti odločbam socialnega varstva odloča ustrezni republiški organ. Do sedaj je zavrnil še vse pritožbe. Drugačno rešitev je z republike težko pričakovati, saj tam ne poznajo pritožnikov razmer. Zaradi tega bo svet za zdravstvo in socialno skrbstvo svetoval občinski skupščini spremembo predpisa: prihodnje naj bi pritožbe občanov reševal svet za zdravstvo in socialno skrbstvo, kot je to delal do nedavnega.

VOLILNA KONFERENCA ObSS. V nedeljo, 17. decembra, bo v sindikalni dvorani tovarne papirja letna volilna konferenca občinskega sindikalnega sveta. 120 delegatov bo razpravljalo o delu občinskega sindikalnega sveta v obdobju od decembra 1965 do zdaj. Na konferenci bodo izvolili

tudi nov 27-članski svet za mandatno dobo dveh let.

ANKETIRANJE. Komisija za raziskovanje javnega mnenja pri visoki šoli za politične vede je 8. decembra anketirala člane občinske konference SZDL o vlogi organov občinske konference SZDL in o vplivu na gospodarsko in politično dejavnost v komunah. Anketiranje je bilo v 14 slovenskih občinah.

TOVARNI PAPIRJA BODO ODBARILI predšolske otroke. Sindikalna podružnica bo za novo leto obdarila vse predšolske otroke zaposlenih delavcev. Za obdaritev bodo potrebovali okoli 700.000 starih dinarjev.

PAVK

Delavski sveti odgovarjajo z zamudo

7. novembra je oddelek za gospodarstvo občine Krško razposlal vsem delovnim organizacijam osnutek pogodbe z naročilom, naj svoj stanovanjski sklad prepustijo enotnemu stanovanjskemu podjetju. Svoje soglasje bi morali kolektivni predložiti občinski skupščini najpozneje do 1. decembra. Le nekaj redkih izjem je to priporočilo pravočasno izpolnilo.

Od odločitve delavskih svetov je zdaj odvisno, koliko stanovanjskih podjetij bo v občini. Zbor delovnih skupnosti se je na petkovi seji zavzel za eno podjetje tako kot svet za urbanizem. Svet za gospodarstvo je drugačnega mnenja. Zagovarja stališče, naj bo pri Rudniku na Senovem še naprej samostojna stanovanjska enota, vse druge delovne organizacije pa naj se odločijo za eno podjetje.

J. T.

Peč na olje

Zdaj pozimi, ko zunaj pri tiska mraz, vam bo gotovo prišla zelo prav italijanska peč na olje GIBO (6000 in 8000 cal.), ki jo lahko kupite v prodajalni ELEKTROTEHNE v Krškem.

Gospodinjje opozarjamo, da lahko dobijo v ELEKTROTEHNI v Krškem pralne stroje CASTOR — RADE KONCAR na dvanajstmesečno odplačevanje in brez pologa.

Tudi težko pričakovane enofazne elektromotorje 2,2 KW (3 konjske moči), primerne za pogon kmetijskih strojev, lahko dobite v ELEKTROTEHNI v Krškem.

Nov delovni čas

V občini Krško bodo kot prvi prešli na nov delovni čas kolektivi SDK, podružnice Dolenjske banke in hranilnice ter občinske skupščine. Ti bodo najbrž začeli z novim delovnim časom že 1. januarja. Tudi v drugih kolektivih precej govore o prehodu na nov delovni čas in se pripravljajo nanj.

L. H.

Ples tudi na Sremiču

Krški gostinci se pridno vključujejo v turizem in privabljajo zadnje čase vedno več gostov. Tudi gostišče pri Treh lučkah na Sremiču prireja vsako soboto od 21. ure ples. Igrajo Sehenjevi iz Brestanice. Gostišče je polno domačin in tujih gostov, ki so zadovoljni s postrežbo, ki glasbo. Ob sobotah in nedeljah je pri Treh lučkah težko najti prostor.

L. H.

DROBNE S SENOVEGA

TUDI V NOVEMBRU SO RUDARJI dosegli nadplanski proizvodnjo premoga. Povprečno so ga na dan izkopali 880 ton, kar je za 110 ton nad količinskim planom in 60 ton nad finančnim planom. Mesec november je bil razmeroma ugoden za odkopavanje premoga v jami.

REZERVNI OFICIRJI IN PODOFICIRJI bodo zborovali v nedeljo, 17. decembra. Na zboru bodo sprejeli nov študijski načrt za prihodnje leto in pregledali, kako so izpolnjevali lanskega. Odbor namerjajo povečati od pet na sedem članov, ker so naloge zelo obsežne: Lanski uspeh ni bil najboljši, zato bodo z novim, širšim programom nadoknadili zamujeno.

LJUBITELJI SPORTNE LOTERIJE, ki igrajo z vedno večjo vnosno, morajo kupovati sredke drugje, ker jih na Senovem ne morejo dobiti. Zato želijo, da bi se kdo od domačinov potrudil in odprl takšno prodajalno.

ZA PRAZNIK REPUBLIKE na Senovem ni bilo proslave. Na sestankih pred praznikom so o njej razpravljali, vendar ni bilo iz tega nič. Zakaj, občinstvo ne ve.

OBVESTILO PREBIVALCEM VELIKEGA MRAŠEVEGA IN OKOLICE

Občinska skupščina Krško obvešča vse posestnike, lastnike in uporabnike zemljišč v k. o. Vel. Mraševu, da bo Katastrski urad Krško na osnovi čl. 23 uredbe o izdelavi izmeritve in zemljiškega katastra in njunem vzdrževanju (Ur. l. SFRJ 44/67) vsak dan v dneh 18., 19. in 20. decembra 1967 v gostilni na Križaju (pri Nacetu) od 8. do 15. ure razgrnil javnosti na vpogled podatke revizije katastra in katastrske klasifikacije.

Po tej razgrnitvi bodo vse spremembe izvedene v katastrskem operatu, na osnovi katerih bodo občani obdavčeni. Kasneje vloženi ugovori se ne bodo upoštevali.

OBČINSKA SKUPŠČINA KRŠKO

Za anuitete 105 milijonov Sdin

Jutri dopoldne bodo v gasilskem domu v Sevnici odborniki zbora delovnih skupnosti pretresali letošnje gospodarske podatke v sevnici občini in finančno poročilo kmetijskega kombinata ter sklepali o denarnih obveznostih delavskih organizacij do sklada za komun. in dejavnost in negospodarske investicije. Občina Sevnica bo morala prihodnje leto plačati kar 105 milijonov Sdin anuitet, zato je potreben vsaj 2-odst. prispevek delovnih organizacij od osebnih bruto dohodkov.

Danes o javni razsvetljavi

Danes dopoldne se bodo sestali na 9. redni seji obeh zborov odborniki občinske skupščine. Osrednja točka dnevnega reda bo razprava o osnovah srednjeročnega programa razvoja kooperativne proizvodnje kmetijske zadruge Trebnje in tričetrtletni obračuni podjetij. Odborniki bodo razpravljali tudi o občinskem proračunu, določili najnižje osebnih dohodke zaposlenih pri zasebnih delodajalcih, obravnavali poročilo GG Novo mesto o poteku predaje gozdov GG Brežice ter še nekatere druge reči.

LU

Še isti dan so se javljali za Francijo

Francoska avtomobilska tovarna Peugeot je razpisala večje število prostih delovnih mest za nekvalificirane delavce. Ko je bil v Sevnici oglas pred kratkim objavljen na oglasni deski, se je še isti dan prijavilo več ljudi, ki bi bili voljni iti na delo v tujino. Zasluzek bi znašal po odstotku stroškov za hrano in stanovanje od 81 do 106 tisočakov starih dinarjev, pogodbo pa je treba skleniti vsaj za pol leta. V Francijo bodo prijavljeni odpotovali v drugi polovici januarja.

Odkup cvička na Malkovcu

Vinska klet na Malkovcu je začela z odkupom cvička na okoliškem vinogradniškem območju. Kot je slišati od vinogradnikov, plačujejo odkupljeni cviček kar dobro, seveda pa odkupujejo samo naravno vino.

LU

TRŽIŠKE NOVICE

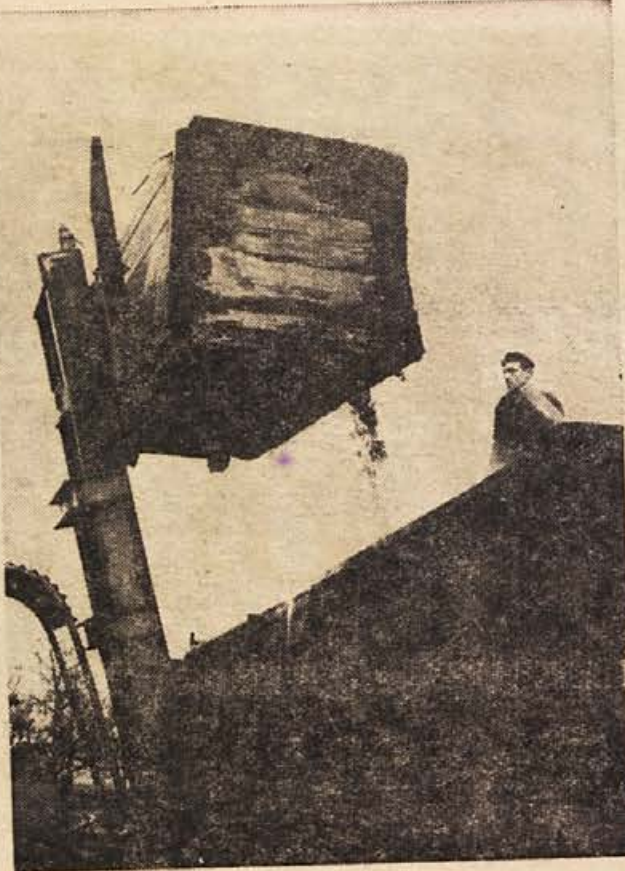
SEJE ODBOROV SZDL so bile pred nedavnim na vsem tržišnem območju. Člani so razpravljali o nekaterih organizacijskih zadevah in o zborih občanov, ki bodo v začetku januarja. Ugotovili so, da potekajo dela pri popravilanjih vaških potov, raznih zaletih vode in drugih komunalnih zadev zadovoljivo in da občani krajnim skupnostim pridno pomagajo.

KRAJEVNA SKUPNOST Tržišče je sklenila, da bodo tudi na tržišnem območju sodelovali v tekmovalstvu za doseg najboljšega pridelka pšenice. Posebna komisija bo ocenila pridelke in najboljše nagradila z denarnimi nagradami. Denar za nagrade je že zagotovljen.

VODOVOD V TRŽIŠČU je v dokaj slabem stanju in vodovodni odbor je končno le začel pobirati vodarino. Vodarino bodo porabili za popravilo vodovoda.

JAVNA RAZSVETLJAVNA v Tržišču že dolgo časa ni v redu, KS pa je vedno naletela na nerazumevanje, kadar je področje elektrifikacije prosila, naj popravijo javno razsvetljavo v kraju. V tem je hudo zlasti pozimi, ko so noči dolge.

RAZBURJENJE JE POVZROČILA v Tržišču in okolici vest o novih ukrepih pošte v Tržišču. Kraj Tržišče je namreč zdaj brez dostave pošte, ker mora pošto dostavljati upravnica od 12. do 13. ure. To pomeni, da v oddaljenih krajih dobijo ljudje pošto prej kot Tržiščani. Ljudje menijo, da je bila odločitev PTT Novo mesto glede tega nepremišljena, in jo obsojajo.

Ko so v Jugotranu gradili novo kotlovnico, so računali, da jim bo kurjenje z mazutom pocenilo pridobivanje tanina. Prej so za kurjavo uporabljali zrezan in izlužen taninov les. Letos se je mazut podražil, cena izluženega lesa pa je padla, tako da trenutno kurjenje z mazutom ni nič cenejše kot kurjenje z lesom. — Na sliki je nakladanje zrezanega in izluženega lesa, ki ga vozijo v tovarno lesonita v Ilirsko Bistrico. (Foto: Legan)

ODBORNIK S KOMPOLJSKEGA SVETUJE:

Prisile raje ne, ker rodi odpor

Aktualni razgovor o podružbljanju kmetijske proizvodnje

Zaradi poškodb vratnih vretenc čez glavo zavil v mavčev ovoj, odbornik Albert Felician (48) iz Smarčne pri Sevnici ni odklonil pogovora o zadevi, ki ima prvo mesto med pogovori kmetovalcev na Kompoljskem polju in v Loki.

— Prav gotovo ste kljub boleznim seznanjeni z načrtom kmetijskega kombinata Zaslavje, ki želi povečati hmeljeve nasade in tako bolje izkoristiti zmogljivosti za sušenje in skladiščenje. Tu okrog Smarče in Kompolja je sedaj 19 ha nasadov, sušilnica pa je 5 km daleč. Kombinatom zeto predlaga povečanje nasadov in gradnjo sušilnice. Ti ukrepi zadevajo vaše volivce. Jih boste pridobivali za stvar?

— Agitirat ne grem. Brez zanesljivih dokazov pa še zlasti ne. Imam slabe izkušnje iz preteklosti. Pozdravljam prizadevanja, ki bi zblížala kombinat in kmetovalce, prepričan pa sem, da je mogoče ljudi pridobiti samo z uupanjem in zgledom.

— S'e član sveta za kmetijstvo, dolgo ste delali tudi v pomembnih družbenih organizacijah na okraju Krško. Mislite, da ni potrebno prepričevanje za posege, ki imajo na-

men izboljšati življenjske razmere na kmetih?

— Kdo mi more zagotoviti, da bo hmelj obdržal stalno ceno, če se nasadi povečujejo? Hmelj ni enoleten posevek, ki ga je mogoče hitro zamenjati; zraven tega zahteva še veliko vlaganj. Zakaj se ne bi raje lotili intenzivnega pridelovanja enoletnih poljščin?

— Hmelj je prinesel nekaterim krajem bogastvo. Zakaj se ga branite?

— Dohodkov se nihče ne brani, toda spominjam se časov, ko so na naših poljih posekali vse hmeljeve sadike, ker je cena padla tudi desetkratno.

— To bi se zdaj težje dogodilo. Poraba piva in hmelja hitro narašča, svetovno gospodarstvo pa ni več prepričano taki stihiji, kot je bilo to nekdaj.

— Krize so še vedno možne.

— Da se povrneva na do-

SEVNIŠKI PABERKI

PRIPRAVE ZA NOVOLETNO JELEKO. V torek je imela sejo krajevna organizacija društva prijateljev mladine, na katero so povabili tudi predstavnike sevnških podjetij. Vodstvo društva jih je zaprosilo za denarno pomoč pri organizaciji noveletne jelke za predšolske otroke. Društvo prireja to vsako leto, priprave pa kažejo, da tudi letošnja prizadevanja ne bodo padla v vodo.

VELIKO ŽIVINE NAPRODAJ. V soboto, 9. decembra, je bil v Sevnici živinski sejem. Kljub hladnemu vremenu in snegu so kmetje prignali veliko živine. Naprodaj je bilo tudi precej pujskov; večinoma so bili prodani, vendar je bila cena nekoliko nižja kot prejšnji me-

sec. Na sejmu ni bilo kupcev za govejo živino in so kmetje le sami med seboj prodali nekoliko glav.

NAKUP COLNA ZA RESEVANJE. Stab civilne zaštite pri sevnški občini se je odločil, da bo za 5 milijonov Sdin kupil plastičen čoln, izdelek tovarne športnega čolna ELAN iz Begunj. Že večkrat se je namreč zgodilo, da je narasla Sava zalila kleti stanovalskih zgradb ali celo ceste pod Glavnim trgom v Sevnici. Čoln bodo uporabljali za reševanje, zanj pa bo skrbelo gasilsko društvo Sevnica.

PRAV BI PRISLA TUDI MLEČNA RESTAVRACIJA. V vseh večjih krajih Slovenije delujejo uspešno mlečne restavracije, kjer je ljudem na voljo tudi svež kruh in pecivo. Sevnika je precej velik kraj z veliko okolico in je tako rekoč vsak dan polna ljudi, ki prihajajo po opravih. Vlaki prihajajo zgodaj, ko trgovine še niso odprte, zato bi bilo prav, če bi v mlečni restavraciji ljudje lahko dobili kaj toplega za pod zob.

Ne zadostuje samo tolažba

Nekaj misli iz poročila, pripravljenega za občni zbor občinskega sindikalnega sveta, ki bo v nedeljo, 17. decembra

Bolj samostojne sindikalne organizacije, ki ne bodo privesek uprave, — to je nujno za prihodnje delovanje sindikatov v sevnški občini. Doslej je bilo mogoče ugotoviti, da je prav to jemalo za upanje članov v sindikalna vodstva in jih odtujalo od njih. Sindikat je organizacijsko prešibak, njegovo delovanje premalo poglobljeno, pomembni sklepi pa neuresničeni.

Za izobraževanje delavcev ni narejeno tisto, kar je bilo predvideno, tudi pravna pomoč delavcem ni bila organizirana, čeravno je bila obljubljena. Marsikje se sindikat ni lotil bistvenih problemov in nalog, temveč se je ukvarjal s starimi sindikalnimi posli, ali kakor bi lahko rekli s predsednikom ene izmed sindikalnih podružnic: sindikat dela v podjetju tisto, česar se vsi drugi branijo.

Sindikalna organizacija ne bo dajala pobude lenuhom, dosledno pa se bo postavljala na stran vestnih in delavnih samoupraviteljev, če jim bodo kratene pravice. Žal se člani še preveč bojijo posledic in nočejo povedati, če je kaj narobe. Strah pa je tem več.

ji, čim nižja je izobrazba. Sindikat se mora v vsaki delovni organizaciji prizadevati, da bo tega vse manj, postati mora učinkovita organizacija, ki se bori za interese samoupraviteljev. »Ti ne pričakujejo od njega le besedne tolažbe,« kakor je zapisano v poročilu.

Čim prej doseči sporazum

Sentjanžani se bodo morali med seboj sporazumeti, če hočejo kaj doseči

Prebivalci kraja že dalj časa ugibajo, kako bi dobili boljše opremljeno dvorano za kulturno-prosvetno delo. Ker pa je tudi tamkajšnja šola brez telovadnice, je bil razpisan referendum, na katerem je večji del prebivalcev sklenil prispevati za obnovo stare dvorane, v kateri bi šola lahko imela tudi telovadbo.

Vendar je običajlo pri sklenitvi. Gasilsko društvo, ki je prizadevno začelo zbirati denar za nov gasilski dom, je na svojo roko začelo graditi stavbo samo za potrebe gasilstva. Kaj hitro se je pokazalo, da je kraj premajhen, da bi zmogel zbrati toliko denarja za dvoje građenj.

Pojavil se je tudi nov predlog, da bi družbene prostore uredili v veliki stavbi, ki bi jo odkupili od kmetijskega kombinata. Zdanj so v njej pisarne, skladišča in garaže. To rešitev bi verjetno izdatneje podprla tudi občina, ker meni, da je najboljša. Posebna komisija bo preučila, kaj bi bilo v sedanjih razmerah najbolje ukreniti, da bo kraj kar največ pridobil.

Sentjanški primer, ki mu botrujejo tudi osebna naspotja, je znova zgovorno pokazal, da ne kaže čepeti moči, če gre za stvar, ki jo

prebivalci kraja potrebujejo, ko hočejo poživiti družbeno življenje.

Smrtna nesreča — krut opomin

Zadnja huda nesreča pri gasilskem domu je spodbudila gasilsko društvo, da je predlagalo občinski komisiji za varnost prometa, naj tudi ona preuči, kaj je treba ukreniti, da se bo na tem cestnem odseku zmanjšalo število nesreč. Gasilci menijo, da bi bilo treba namestiti dve luči, ker šoferji zaradi majhne osvetljenosti zgrešijo pešce. Razen tega bi bilo treba poostriži nadzor nad pešci, urediti pločnik ter omejiti promet v času, ko hodijo ljudje z dela.

Tekmovanje vinogradnikov

Na krajevni konferenci SZDL na Malkovcu so sklenili, da bodo priredili tekmovalstvo za najboljši pridelek grozdja tako glede količine, kot glede kvalitete. Hkrati bodo ocenjevali tudi sodobnost obdelave vinogradov in bodo najboljše nagradili s primernimi denarnimi nagradami.

Vodovod na Telčah

Dela pri napeljavi vodovoda na Telčah gredo h kraju in vsi vaščani zelo prizadevno sodelujejo. Čeprav v začetku niso bili vsi vneti za vodovod, so izkopani jarki in položene cevi pritegnile naposled tudi mlačeže.

LU

Predanje o stari Sevnici

Člani sevnškega turističnega društva so imeli občni zbor v ponedeljek, 11. decembra, v dvorani gasilskega društva. Dogovarjali so se o nalogah društva v prihodnjem letu, zatem pa je bilo na dnevnem redu predavanje o stari Sevnici.

Sevnščani: z razstavo in prodajo ne bo nič

Lej ga šmenta, končno konkurenca tudi v sevnški trgovini, so si na tihem mislili tisti redki posamezniki, ki so vnaprej vedeli za namero trgovskega podjetja »I. junija«, ki je hotel v času od 11. do 16. decembra prirediti v dvorani gasilskega doma razstavo in sejmsko prodajo blaga, predvsem pohištva. Domači gasilci so si tudi že meli roke, saj jim ob pomanjkanju denarja in razumevanja širše družbe ne bi hodilo odveč nekaj deset tisočakov.

Vendar so se vsi skupaj uštel. »Z ozirom na krajevne prilike vam ne moremo odstopiti naše dvorane,« se je glasila kratka odpoved gasilskega društva. Domačini že vedo, kakšne so te »krajne« prilike.

Na drugi seji poglobljeno o gospodarstvu

V ponedeljek, 11. decembra, se je znova sestala komisija za družbenoekonomске odnose in ekonomsko politiko pri občinski konferenci ZK. Njena naloga je do približno 20. decembra pripraviti gradivo za drugo sejo občinske konference, ki bo poglobljeno obravnavala ekonomske odnose v občini in razmere gospodarjenja v prihodnjem letu. Namen komisije je prispevati k oblikovanju konkretnih stališč do gospodarske reforme, ki bi pripomogla k odpravljanju nekaterih težav. V ospredju bodo vprašanja programskega usmerjanja gospodarstva, gospodarske naložbe in delovna storilnost.

Prošenj za 20, na voljo pa le 8

Sevnška občinska skupščina je sklenila najeti posojilo 4 milijone Sdin in udeležbo k prav tolikšnemu znesku, ki ga kot pomoč borem kmetom posodi glavni odbor ZZZ Slovenije. Ta denar je namenjen za popravilo stanovanj in je brezobrestno posojilo za dobo 8 let.

Ker pa je bilo prošenje za dodelitev posojila kar za 20 milijonov Sdin, je imela posebna komisija, ki je želela ustreči najbolj potrebnim, kaj težko delo. Ogladala si je stanovanjske razmere proslavcev in se v soglasju z občinsko komisijo za pomoč borem odločila za prošilce, ki jim je dodelila posojila v zneskih od 200.000 do 900.000 starih dinarjev.

SEVNIŠKI VESTNIK

Niti en gostilničar član turističnega društva

Podatki, ki jih ima na voljo oddelček za gospodarstvo trebanjske občinske uprave kažejo, da so nočitve gostov v prvih treh četrtletjih dosegle skoraj celoletno lansko število. Brez novega trebanjskega motela je bilo v 30 gostiščih, ki premorejo 39 prenočišč, 1124 nočitev. Od tega je bilo v zasebnih gostiščih 619 nočitev ali več kot polovico. Vsa približno ne bi bilo težko izračunati, kolikšen dohodek so imeli gostinci od povečane turistične dejavnosti.

V Trebnjem in njegovi neposredni okolici je

osem zasebnih gostišč, vendar ni niti en lastnik član turističnega društva, čeravno imajo prav oni od povečane turistične dejavnosti neposredno korist. Drugim članom društva, ki jih je čez 50, ni bilo tako težko žrtvovati tiste dinarje za članarino, gostincev pa doslej ni bilo mogoče pridobiti za društvo.

Članstvo v društvih je prostovoljno, vendar je vprašanje, če ne bi bilo na mestu prisiliti tiste, ki imajo od društva korist, da bi obvezno plačali članarino.

Nič več vode za učiteljice

Štirim mladim učiteljicam in matičarki krajevnega urada na Trebelnem je ustavljena voda – Lastnica vodnjaka trdi, da jo je pripravljena dajati za pitje in za kuho, za pranje pa ne – Kaj pravijo prizadete, lastnica vodnjaka in predsednica krajevne skupnosti?

Učiteljica Romana Kropič pod kapom streže vodo. (Foto: Legan)

Emilija Progar, matičarka: »Osem let sem v tej občinski hiši in sem vodo vedno dobivala. V 15 m globokem vodnjaku ni zmanjkalo vode niti v največji suši. Druge hiše imajo kapnice, ki pa za dostujejo le za domače potrebe. Res je pod vasjo studenec, toda nobeno gnojilisce v vasi nad njim ni urejeno. Odkar je jeseni vojska zajemala vodo in polivala okrog vodnjaka, je me ne smemo več zajemati. Kot da lastnici teče od srca...«

Darja Zorc, učiteljica: »Zdaj jo moramo nositi celo iz šole več sto metrov daleč.« Romana Kropič, učiteljica, doma iz Izole: »Že tako se mučimo kot začelnice v teh težkih delovnih razmerah, zdaj nam pa še vode ne dajo.«

Irena Skapin, učiteljica: »Pripravljene smo nekaj pripevati za črpalko, da bo črpanje bolj varno in zanesljivo, samo če bomo imele zagotovljeno vodo.«

Stanka Kočan, učiteljica: »Razen težav z vodo imamo nepravilne še z elektriko, ki ni napeljana za tolikšno obremenitev. Električarja pa kljub klicem ni od nikoder.« Antonija Tomič, lastnica

vodnjaka: »Vodnjak je naš, vodo za kuhanje in pitje dam, za pranje pa ne. Tudi mi smo morali po vodo tja v Ribjek, dokler nismo imeli vodnjaka. Poglejte, kaj je naredila vojaščina. Mi bi vodnjak popravili, če ne bi bili taki davki. Meni ne da nihče nič zastonj.«

Anton Klemenčič, predsednik krajevne skupnosti Trebelno: »Priznam, da je to sramota za naš kraj. Na bližnjem sestanku KS in SZDL bomo skušali stvar urediti. Že zdaj pa pravim, da je stavba občinska in da bi bilo prav, če bi lastnik preskrbel kapnico, da ne bodo stalovale odvisni od drugih.«

Antonija Tomič: »Poglejte, kakšen je ta vodnjak. Naj katera pade noter, pa bom vsega jaz kriva.«

Spomladi so se Trebeljani potegovali za popolno osemletko. Če bi bilo na voljo dovolj denarja, bi jo tudi imeli, saj je pot do Mokronoga pozimi nevarna in težka. Toda: mar ne meče ta primer z vodo senco na vse tankajšnje ljudi, ki bi morali pomagati mladim učiteljicam, da bi se lažje posvetile otrokom? Zakaj je treba, da se je na Trebelnem ponovilo to, kar v »Šutni?«

M. L.

Zborovanje v počastitev 30-letnice Titovega vodstva

Občinski komite ZK v Trebnjem bo organiziral štiri slavnostna zborovanja v počastitev 30-letnice prihoda Josipa Broza-Tita na čelo partije. Dogovorjeno je, da bo na teh slovesnostih govoril ljudski poslanec Franci Kolar. Prvo zborovanje je bilo že v ponedeljek zvečer v Mokronogu, danes zvečer bo v Sentrupertu, 19. decembra na Mirni in 21. decembra v Trebnjem.

Najmlajši so že stari

Prvi cikel kmetijskih predavanj, ki jih je prejšnji teden skupno obiskalo okoli 250 kmetovalcev trebanjske občine, je pokazal, da se ljudje živo zanimajo za vrsto vprašanj, ki zadevajo kmetijstvo. Letos je bil obisk boljši kot prejšnja leta, slabše je bilo le na Mirni, Trebelnem in v Mokronogu. Med obiskovalci je bilo mogoče ugotoviti postaranost kmetijskih gospodarstev, saj je bil na primer v Velikem Gabru med 35 obiskovalci najmlajši še vedno star nad 50 let. Znano je, da je v trebanjski občini dve tretjini lastnikov kmetij starejših od 50 let. Ker pa je za prihodnost domačij posebno pomembno šolanje mlajših kmetijskih fantov, je delavska univerza v Trebnjem pripravljena organizirati kmetijsko šolo, ki bi trajala dlje časa in bi vključevala tudi traktorski tečaj. Za uresničitev tega pa je treba zagotoviti denar in hitro zbrati prijave, zakaj zimski čas je že tu.

KS Trebnje bo dobila novo vodstvo

Prav pogosto je tako, da so krajevne skupnosti v večjih krajih manj delavne kot v manjših. V Trebnjem člani sveta KS raven nekaj izjem niso pokazali posebne prizadevnosti, čeprav je v kraju veliko nalog, med njimi tudi takih, ki niso odvisne samo od denarja.

Zato so predlagali, naj bi v svetu zamenjali večji del članov sveta, na novo pa vanj vključili ljudi, ki bi bili voljni delati in se zavzemati za krepitev krajevnega samouprave. V kraju namreč tudi krajevna organizacija SZDL ne kaže posebne prizadevnosti.

Danes se bodo zbrali odborniki

Danes zvečer bo ob 18. uri v dvorani Doma svobode v Krmelju zbor volivcev, na katerem bodo obravnavali poročilo o delu krajevnega skupnosti. Posebej se bodo zadržali ob ureditvi zelo potrebne javne razsvetljave v Krmelju in mogoče tudi v vasi Hinjce. Kraj tudi nima urejene kanalizacije, čeravno se vsako leto povečuje število novih stanovanjskih hiš.

Proslava na Mirni

Na predvečer praznika republike je bila na Mirni svečana proslava. V programu so sodelovali učenci osnovne šole, mladinci in moški zbor KPD Svoboda, ki so izvedli recital »Po stopinjah svobode«. Številni gledalci so zelo toplo pozdravili moški pevski zbor, ki se je tokrat prvič predstavil javnosti.

S. R.

Lukovek rezerviran za ribez?

Izrabljene vinograde bi lahko zamenjal ribez

Zaradi vse večje porabe sadnih sokov ima tudi ribez že nekaj časa dobro ceno. Nekateri sadjarji so letos zanj iztržili lepe dohodke in zatrjujejo, da so ga pripravljeno pridelovati, četudi bi bil nekaj cenejši. Sevnjski kmetijski kombinat, ki ima precej lastnih nasadov ter nasadov v sodelovanju s kmeti, je ponudil trajnejše sodelovanje tovarni rastijskih specialitet Dani z Mirne, ki namerava kasneje tudi ribezove sokove uvesti v proizvodni program.

Kot je že znano, je svet za kmetijstvo trebanjske občinske skupščine zadržal sprejetje odloka, ki bi prepovedoval sajenje ribeza v vse občine, in zahteval, naj se stvari nadrobneje preuči. 6.

decembra so si člani sveta ogledali področje katastralne občine Lukovek in nato predlagali, naj bi področje Gradišča, Mlade in Stare gore, Lipnika in Arenberga rezervirali za ribez, ki postaja zelo zanimiv. Rihpovec je izvzet, ker je v njegovi bližini mlad nasad zelenega bora, ki bi bil ogrožen od ribezove rje ali mehurjeve.

STARŠI DOSTIKRAT NEODGOVORNO TRDIJO:

„Dovolj sta mu kruh in jabolko ...“

Pomanjkljivo prehrano šolskih otrok bi morale še bolj dopolnjevati šolske kuhinje – Te so v težavah zaradi ukinitve mednarodne pomoči, več šol pa kuhinj sploh nima

Zdravstveni pregledi šolskih otrok razkrivajo vznemirljivo podoben: velik odstotek otrok je podhranjenih, veliko jih ima slabo držo, veliko načete zobe. Kje so vzroki, zakaj se stanje ne zboljšuje hitreje?

Šolske kuhinje, ki so namenjene vsem otrokom, ne samo socialno šibkejšim, imajo pomembno nalogo vsaj delno nadomestiti pomanjkljivo domačo prehrano, ki ima korenine večkrat v neznanju kot pa v pomanjkanju.

Toda kako zbrati čimveč za kuhinje, če mednarodna pomoč usiha. Trebanjska občina je v prvi polovici letošnjega leta dobila še 3,7 milijona S din, kar je bilo zadnjič. Število mlečnih kuhinj

po šolah se je zmanjšalo, saj jih je bilo pred 4 leti še 12, lani 7, letos pa 9. 600 otrok sploh ne dobiva malice, enolončnice pa so razmeroma redke. Značilno je tudi, da malice ne dobivajo tam, kjer bi jih najbolj potrebovali (Jelševce, Čatež, Dobrnič, Knežja vas).

Ko je svet za zdravstvo in socialno varstvo na zadnji seji obravnaval mlečne kuhinje, je predlagal šolam, naj prikažejo vzroke zastoja. Očitno je, da bo treba vse več bremen prenašati na starše, vendar je treba pomoč zbirati v obliki, ki jih ne bo preveč prizadela. Večina kmetijskih staršev mnogo lažje prispeva pridelke kot denar. Večkrat pa bi bilo treba ljudem samo dopovedati, kolikšen je pomen otrokove prehrane, pa bi bili voljni več prispevati.

TRGOVINA DINOS? Novomeška poslovna enota podjetja DINOS iz Ljubljane (DINOS – daje industriji nazaj odpadne surovine) bi v Trebnjem ali neposredni okolici odprla trgovino reprodukcijskega materiala, hkrati pa bi odkupovala tudi odpadne surovine, ki zdaj marsikje delajo samo napoto. Če ne bodo v Trebnjem dobili primerne prostora, malo odmaknjene od strogega središča kraja, bodo trgovino odprli v Mokronogu ali Mirni.

GRADILNI BODO SVOJO STAVBO. Trebanjsko komunalno podjetje namerava v Starem trgu postaviti zgradbo, v kateri bodo imele prostor delavnice, skladišča in uprava. Zdaj se uprava stiska v treh prostorih v stavbi

M. L.

Dobrnič: zgledna udeležba

V Dobrniču ni težko sklicati sestanek, saj se ni bati, da ne bo obiskovalcev. To pripravljenost prebivalstva bi morali bolj upoštevati in pomagati ljudem pri njihovih prizadevanjih.

Na dobro obiskani letni konferenci SZDL v nedeljo, 10. decembra, so zbrani kritično obravnavali dosedanje delo krajevnega organizacije in krajevne skupnosti ter načrt za prihodnje delovanje. Za novega tajnika so izvolili Staneta Pleskoviča, za pred-

sednika poravnalnega sveta Alojza Jarca, predsednik krajevne organizacije pa bo še nadalje Bernard Jarc. Na konferenci so izglasovali ločitev Svetinj, ki bodo samostojno verjetno pokazale več dejavnosti, saj imajo tudi svojo krajevno skupnost. Prihodnje leto bo v Dobrniču velika proslava 25-letnice prvega kongresa APZ, zato je SZDL sklenila, da se bo ta jubilej poznal tudi v njenem delovanju.

SEDNICA REPUBLIKE – SLABO. Upati je, da bo Trebnje za novo leto lepše urejeno, kot je bilo za dan republike. Velik MERATORJEV napis SREČNO in dolga vrsta bleščečih luči že svetli nad trgovino. Ne bi škodilo, če bi bil ponosi prižgan tudi neonski napis. Redkokdaj je prižgan napis nad trgovino BOROVO, da o kmetijskem napisu nad trgovino NOVOTEHNE sploh ne govorimo. Tudi te stvari pomagajo ustvarjati ugled in pojem solidnosti.

GRADILNI BODO SVOJO STAVBO. Trebanjsko komunalno podjetje namerava v Starem trgu postaviti zgradbo, v kateri bodo imele prostor delavnice, skladišča in uprava. Zdaj se uprava stiska v treh prostorih v stavbi

TREBANJSKE IVERI

KZ Trebnje, skladišče in delavnice pa so raztreseni po skoraj vsem kraju.

REKORDEN MESEČ. Zadnje tedne so slabo vreme, zimski čas in privlačni filmi spet povečali število obiskovalcev kina. Novembra je bil celo rekorden mesec in je pripomogel, da je uprava že pokrila del stroškov, ki jih je zahtevala postavitev novega projektorja.

KJE BODO DRUGI OBJEKTI. Včeraj se je sestal svet za urbanizem in komunalne zadeve, ki je obravnaval predlog zasedalnega načrta trebanjskega rekreacijskega središča. Motel, črpalka in baza službe Pomoč in informacije še niso zadnja beseda. Na vrsti je še camping prostor, kopališče in kasneje še kaj. Vseemu temu je treba določiti prostor, da bo celotna turistična postojanka čim bolj smotrno urejena.

GRADILNI BODO SVOJO STAVBO. Trebanjsko komunalno podjetje namerava v Starem trgu postaviti zgradbo, v kateri bodo imele prostor delavnice, skladišča in uprava. Zdaj se uprava stiska v treh prostorih v stavbi

TREBANJSKE NOVICE

Nekaj izjav ZIDARJEVIH „20-letnikov“

Pri »Zidarju« so le še štirje člani kolektiva pri podjetju vseh 20 let — To so: Franc Merhar, Janez Dejak, Franc Cebin in Franc Bojc

Janez Dejak, gradbeni delovodja: »Prav od prvega dne ustanovitve sem pri našem podjetju. V začetku smo obnavljali le porušene hiše,

danes pa gradimo že stanovanjske stavbe, tovarne, mostove in drugo.

Franc Merhar, gradbeni delovodja: »Pred dvajsetimi leti sem bil vajenec. Naše podjetje se je takrat imenovalo še »Ograda« in je imelo svojo vajensko šolo, ki so jo obiskovali tudi vajenci drugih gradbenih podjetij. V naslednjih letih sem dokončal najprej mojstrsko, nato pa še delovodsko šolo.

Anton Lesar, ki je bil letos upokojen, nazadnje pa je bil pri »Zidarju« vodja sektorja Kočevje: »Prvi objekt, na katerem sem delal pri »Zi-

daru«, je bila ribniška Opekarna. Takrat smo delali z rokami, krampi, lopatami, samokolnicami — danes pa ima »Zidar« dovolj strojev za visoke gradnje, mehanizacijo smo precej izpopolnili, morda nimamo dovolj le nekaterih posebnih strojev.

Tekmovanja za dan JLA

V nedeljo, 17. decembra, bo ob 9. uri v Kočevju športno srečanje v počastitev dneva JLA. V domu telesne kulture in na kegljišču se bodo pomerile tri ekipe ZROP iz Kočevja in Ribnice ter ekipa pripadnikov JLA iz ribniške enote. Tekmovali bodo v kegljanju, streljanju in šahu. Ta tekmovanja so že tradicionalna in bodo letos šestič.

Ni organizatorja

Krajevna skupnost Vas-Fara ima že tri leta zbrani denar za ureditev pokopališča, kupljeno zidlo za ograjo in barvo. Čas bi že bil, da bi z deli začeli. Vse kaže, da je težko dobiti predvsem dobre organizatorja dela, da bi krajevna skupnost začela.

Proslava dneva JLA v Kočevju

Svečana akademija in športna tekmovanja — Tudi šole bodo prispevale k praznovanju dneva JLA

21. decembra ob 19. uri bo v šolskem domu v Kočevju svečana akademija v počastitev dneva JLA, 50-letnice oktobrske revolucije in 30-letnice izvolitve Tita za generalnega sekretarja KPJ. Na proslavi bo govoril prvobor-

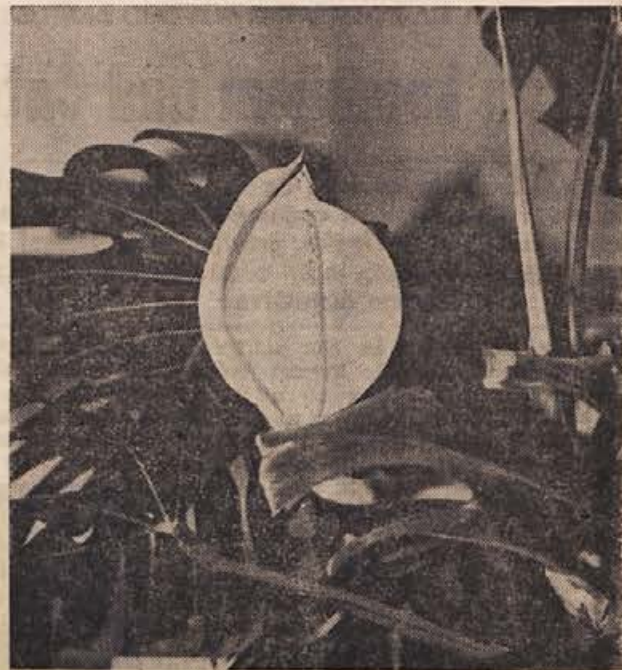
rec in sekretar občinskega odbora SZDL Nace Karničnik, v kulturnem delu sodelovali bodo nastopili učenci in dijaki osnovne šole, gimnazije in glasbene šole. 2. decembra dopoldne bo v prostorih občinske skupš-

ne slavnostni sprejem vojakov.

V počastitev dneva JLA bo tudi več športnih tekmovanj. Rezervni in aktivni oficirji ter podoficirji z območja Kočevja in Ribnice se bodo pomerili v streljanju, kegljanju in šahu. V teh dneh bodo aktivni in rezervni oficirji obiskali šole in govorili učencem o NOB ter o življenju v JLA. Učenci bodo pisali tudi naloge, posvečene dnevu JLA. Najboljše bodo nagajene.

Rezervni oficirji in podoficirji z območja krajevnih organizacij Vas-Fara bodo sodelovali pri praznovanju dneva JLA v Delnicah.

Na vse prireditve ob dnevu JLA so vabljeni občani, posebno vojniki ter aktivni in rezervni oficirji.

V domu telesne kulture v Kočevju gojijo tudi okrasno cvetje za lepšavo objekta in prostorov, pri čemer imajo posebno srečno roko. Letos se je razcvetel filodendron v vsej svoji lepoti. (Foto: inž. Briški)

III. tromesečje najuspešnejše

Predvidoma bo kočevsko gospodarstvo kljub trenutnemu zaostanku doseglo letošnje planske naloge

V primerjavi s prvimi lanskimi devetimi meseci so ustvarile v istem obdobju letos gospodarske organizacije kočevske občine za 11,1 odstotka večji celotni dohodek, za 15,3 odstotka so porabile več sredstev, dosegle za 3 odstotke višji netoprodukt, za 0,1 odstotka večji dohodek, za 2 odstotka večje osebne dohodke in za 5,1 odstotka manjši ostanek dohodka pri približno istem številu zaposlenih. Ta informacija je bila podana odbornikom občinske skupščine na zadnji seji.

V primerjavi s prvimi dvema letošnjima tromesečjema je bilo zadnje tromesečje najuspešnejše. V zadnjih treh mesecih je namreč gospodarstvo doseglo občutno večji netoprodukt in večje sklade, hkrati pa je znižalo zaloge.

V devetih mesecih so gospodarske organizacije dosegle 74 odstotkov planiranega letnega celotnega dohodka in 69,4 odstotka za letos planirane narodne dohodke. Predvideni narodni dohodek so presegli obrt, trgovina, gostinstvo in ostale dejavnosti.

Gospodarske organizacije so v prvih devetih mesecih iz-

vozile za 26 odstotkov več kot v istem obdobju lani. Industrija je izvozila letos za 30,9 odstotka več kot v istem obdobju lani (»Melamina« celo za 112 odstotkov več), KGP pa za 42,7 odstotka več. Letni plan izvoza je že presegel »Avto«, hotel Pugled pa je ustvaril celo dvakrat več deviznega priliva kot v istem obdobju lani.

Čeprav nekatere gospodarske organizacije poslujejo na meji rentabilnosti, se da iz podatkov tretjega tromesečja sklepati, da se gospodarstvo dokaj dobro znajde v zaostrenih pogojih gospodarjenja, ki jih narekuje reforma. Prav zato ni posebne bojazni, da ne bi bile do konca leta izpolnjene planske zadolžitve za letos.

Občni zbor ObSS Kočevje

Na občnem zboru sindikalnega sveta Kočevje so 8. decembra razpravljali o mnogih stvareh. Poudarili so lep uspeh službe pravne pomoči pri občinskem sindikalnem svetu, ki je ustregla velikemu številu zaposlenih. Menili so, da so nekatere sindikalne podružnice storile veliko premalo za zaščito svojih članov ob odpuštilu delavcev. Ni nujno, da se sindikat postavlja na ista stališča kot vodstvo podjetja. Poudarili so, da bo moral sindikat narediti precej več za izobraževanje članov in za informiranje. Precej so govorili o zaposlovanju v občini, kar je razumljivo, saj je na zavodu prijavljenih 300 ljudi, ki iščejo delo.

SKUPŠČINA JE RAZPRAVLJALA O DELAVSKI UNIVERZI

90 zaposlenih je nepismenih

Odborniki so menili, da je razvrstitev med pismene, polpismene in nepismene preostra — Kljub temu pa je le pomembno, da več kot 2000 zaposlenih ni dokončalo osnovne šole — Brez znanja ni dobrega samoupravljanja

»Iz kosa lesa lahko izreže umetnik svetnika ali hudiča. Tudi mlad človek, učenec, je tak, kakršnega izoblikujemo.« — »Brez znanja ni napredka.« — »Vsakemu je omogočeno, da v mladih letih dokonča osemletko, zato bi bila denarna pomoč učencem osnovne šole za odrasle pri delavski univerzi v resnici podpora lenuhom.« Take in podobne misli so izrazili govorniki v razpravi o izobraževanju odraslih pri delavski univerzi na zadnji seji občinske skupščine Kočevje.

Zelo različnega mnenja so bili tudi o delu poročila, ki je

ugotavljalo, da je v občini zaposlenih 2040 delavcev, ki niso donkončali osnovne šole, med njimi pa 90 nepismenih in 660 polpismenih (imajo manj kot 5 razredov osnovne šole). Precej odbornikov je menilo, da so taki nazivi preostri in tudi razvrstitev v te

ategorije neprimerna. Vendar verjetno razvrstitev v kategorijo in nazivi (polpismeni, nepismeni itd.) niti nista tako pomembna. Važnejše je dejstvo, da veliko število zaposlenih nima dokončane osemletke in da so res kljub temu lahko dobri delavci, verjetno pa ne morejo biti hkrati dobri samoupravitelji. Kdor nima dokončane osemletke, pa se ne more nadalje strokovno usposabljanje, pa tudi za družbeno izobraževanje nima zadostne podlage. Poročilo in razprava sta ugotovila, da je osnovno in strokovno izobraževanje odraslih pri delavski univerzi uspešno, družbeno izobraževanje pa nekoliko manj, ker dobi univerza zanj premalo denarja. Kočevska delavska univerza je dobila letos le milijon Sdin dotacije iz občinskega proračuna, kar predstavlja 2,5 odstotka njenega dohodka.

K-15

Na občnem zboru občinskega sindikalnega sveta Kočevje je bilo veliko govora tudi o rekreaciji. Iz govorov je izvenelo, da je velika ovira razmahu rekreacije, ker ni več voznih olajšav, torej obrazca K-15. Potem pa je nekdo vstal in povedal: »Delno to drži, žal pa samo za otroke. Večina staršev je bila namreč letos vsaj enkrat, če ne večkrat, v Trstu ali Celovcu, pa tudi na Višarjah in Brezjah jih ni manjkalo — vsi pa so potovali kar brez K-15.«

mesec 3.686.000 oziroma na leto 44.232.000 Sdin. To je ogromna vsota.

Žal pa na program RTV naročniki nimajo nobenega vpliva. Poslušati in gledati morajo to, kar je pač na programu. Oddaje so včasih boljše, včasih slabše, vendar nam za slabe napovedovalke vedno postreže s predhodnim ali z naknadnim opravičilom. Na televiziji je redko kdaj tudi kaj iz našega kraja, čeprav se pri nas pogosto zgodi kaj zanimivega ali vsaj tako pomembnega, kot so nekatere stvari, ki jih vidimo na našem zaslonu iz drugih krajev.

Podatki so, kakor sem že uvodoma omenil, samo za del območja občine Kočevje. Pa so kljub temu vplačani zneski kar krepak prispevek k tej zvrsti naše kulture. Dodajamo k tem še, da smo za nakup radijskih in televizijskih sprejemnikov plačali okoli 300 milijonov Sdin, pa lahko ugotovimo, da nam le ne gre tako slabo.

Če se povrnemo zopet na »srečnik« pred desetimi leti, ki je bil lastnik prvega televizorja v Kočevju, vidimo, da je moral dati za aparat nad 200.000 Sdin pri mesečni plači 15.000 Sdin. Tako se nam poroči še ena misel o srečnikih nove dobe, ki dobi televizor za isto ali še nižjo ceno pri mesečnih osebnih dohodkih 100.000 Sdin ali še več.

—ko.

Nočnine v novembru

V letošnjem novembru so zabeležili v hotelu Pugled v Kočevju 908 nočnin (lani 764), od tega 826 domačih (lani 735) in 82 tujih gostov (lani 29). V enajstih mesecih letos pa so v hotelu prenočevali turisti 8715-krat; od tega domači 7065-krat, tuji pa 1650-krat. V istem obdobju lani je hotel zabeležil 7896 nočnin; od tega 6234 domačih in 1462 tujih.

POGREBNI ZAVOD KOČEVJE

obvešča občane, da bo v zimskih mesecih spet

prekopaval pokojne

s starega pokopališča na Trati na novo pokopališče. Prekope lahko naročite pri Pogrebni zavodu Kočevje, telefon 86-356, ali v »Cvetličarni«.

Danes akademija

Danes, v četrtek 14. decembra, bo v črnomaljskem prosvetnem domu ob 19. uri svečana akademija v počastitev 30-letnice prihoda maršala Tita na čelo Komunistične partije Jugoslavije. Na akademiji bo imel slavnostni govor predsednik republiškega združenja ZZB Franc Leskošek-Luka, v kulturnem programu pa bodo sodelovali učenci osnovne šole, gimnazije in glasbene šole. Vabljeni so vsi občani!

V nedeljo SZDL na Vinici

V nedeljo, 17. decembra, bo ob 8.30 na Vinici krajevna konferenca SZDL. Razpravljali bodo o organizaciji zimskega kmetijskega tečaja, o mednarodnih odnosih in o pomembnejših krajevnih zadevah, kot so trgovina, ceste itd.

Jutri plenum obSS

Jutri, 15. decembra, bo v Črnomlju plenum občinskega sindikalnega sveta, na katerem bodo govorili o pripravi na letne konference sindikalnih podružnic itd. Ob tej priložnosti bodo tudi spremenili pravilnik občinskega sindikalnega sveta ter izvolili 6 stalnih komisij.

20 let »Potrošnika«

Pred kratkim je kolektiv trgovskega podjetja POTROŠNIK iz Črnomlja slavil 20-letnico poslovanja. Ob tej priložnosti je predsednik sindikalne podružnice Vidko Vlačič govoril o uspehih in razvoju podjetja, nato pa so nagradili tiste člane kolektiva, ki so v podjetju neprekinjeno že 10 let. Spominske zastave so dobile: poslovodkinjo Zofka Vranešič in Olga Matko iz Črnomlja, prodajalke: Anica Švajger, Nada Strubej in Anica Doltar, prav tako iz Črnomlja, ter Anton Rafer, poslovodja iz Črnomlja.

Na proslavo, ki je bila v prostorih restavracije Grad, so povabili tudi prvo upravnico podjetja Karline Sašek, dolgoletnega direktorja Franca Kosa ter upokojence Eližabeto Škedelj, Faniko Špehar, Jožeta Cvra in Veroniko Oder. Tudi njim so namenili skromna spominska darila.

V Španijo in na Portugalsko

Turistični biro Črnomelj sprejema do 28. decembra letošnje prijave za izlet v Španijo in na Portugalsko, ki ga organizirajo za prvomajске praznike prihodnje leto. Izlet bo trajal 15 dni, od 24. aprila do 8. maja 1968. Pohitite s prijavi!

Na posvet pridite s predlogi

Občinski sindikalni svet v Črnomlju bo na pobudo strokovnega sindikata industrije in rudarstva organiziral posvet o organizaciji in financiranju zdravstvenega varstva. Povabili bodo zastopnike vseh delovnih organizacij. Vendar bo posvet dosegal svoj namen le tedaj, če bodo v kolektivih o tem že prej razpravljali, tako da bodo lahko na posvetu predlagali konkretna sklepa.

Številni ugledni gostje so v nedeljo prisostvovali proslavi v telovadnici viniške osnovne šole, prirejeni v počastitev dneva človekovih pravic in izidu knjige »Poslušajte nas«. Na fotografiji: učenke domače osemletke so v slovenščini, srbohrvaščini in makedonščini prebrale nekaj pretresljivih otroških pisem, ki so izšla v knjigi. (Foto: Ria Bačer)

Niz prireditev za dan JLA

Tudi letos bodo v vsej črnomaljski občini lepo proslavili 22. december

V počastitev dneva JLA — 22. decembra, pripravljajo vodstva občinskih družbeno-političnih organizacij skupno z domačim garnizonom več prireditev na področju celotne občine.

Foto razstave o razvoju Jugoslovanske armade in pionske organizacije bodo odprli v šolskih prostorih naslednjih krajev: 16. decembra v Semiču; 18. decembra na Vinici; 17. decembra v Dragatušu; 19. decembra v Starem trgu; 20. decembra v Adlešičih; 21. in 22. decembra pa bo razstava v Črnomlju. Povsod bodo razstavni prostori odprti od 10. do 19. ure.

Tiste dni, ko bodo v posameznih krajevnih središčih razstave, bodo dopoldne organizirali po šolah še razgovore prvoborcev in oficirjev JLA z učenci.

V Semiču bodo 16. decembra priredili še kulturni nastop, na katerem bodo sodelovali pripadniki JLA skupno z domačimi pionirji. Podobno kulturno prireditev bodo imeli 17. decembra ob 15. ure v Dragatušu.

21. decembra dopoldne bo v Črnomlju predstavnik pionirskih in mladinskih organizacij sprejel komandant garnizona. Ob tej priložnosti bodo mladim pokazali razne vrste sodobnega orožja in jim pripovedovali o življenju vojakov.

21. decembra zvečer pa bo v črnomaljskem kulturnem domu gostovanje Odra mladih iz Novega mesta. Uprizorili bodo »Otok in Strugos«. Kvalitetna predstava bo brezplačna.

Razen vsega tega bo v dneh pred in po prazniku več predavanj po šolah, nekaj izletov in športnih srečanj. V več športnih panogah se bodo pomerile ekipe iz Metlike, Črnomlja in pripadnikov JLA.

Nimajo več prostora za sestanke

splošnega mrtvila v organizacijah prišlo deloma tudi zato, ker ljudje, ki so več let požrtvovalno delali, niso nikdar

Letos manj »bolniških«

V primerjavi s prejšnjimi leti je letos bolniški stalež na področju črnomaljske občine občutno manjši. Verjetno delovne organizacije bolj pazijo na simulante, odkar morajo plačevati prvih 30 dni bolniškega dopusta same. V 9 mesecih letošnjega leta je bil tako bolniški stalež skoraj za 20 odstotkov manjši kot lani v tem času, še vedno pa so nesreče pri delu pretežno vzrok za izostanek od dela. Poklicnih obolenj je na splošno še zelo malo, nekaj takih primerov so imeli samo v semiški Iskri in v lesnem podjetju ZORA (Črnomelj).

Tatvine se ponavljajo

»Marlina« so tudi v Adlešičih in ožlici slavili na veliko. Konec tega slavlja pa je bil marsikje žalosten, saj je bilo kmalu nato občanom iz Bednja ukradenih več kosičkov in petelinov, prav tako pa je zmanjkalo več zajcev plemenitih sort. Ker se take kraje često ponavljajo, so ljudje zaskrbljeni. Sumijo, da se nočnih akcij loteva nekaj mladincev, zato želijo, da bi jih čimprej zasačili in kaznovali.

V mesecu decembru nudimo pri nakupu vsega blaga 10-odstotni novoletni popust

»Veletekstil« ČRNOMELJ

Pijanci naj ostanejo doma

Črnomaljši ugotavljajo, da zadnje čase obiskujejo prireditve v kulturnem domu tudi tako vinjeni ljudje, da povračajo kar v dvorani. Razumljivo, da se obiskovalci prireditve pritožujejo. Prosimo jih, naj si v prihodnje zapomnijo imena tistih, ki zaradi vinjenosti ne sodijo v dvorano, da bo uprava doma lahko ukrepala.

Občinska meja ali kitajski zid?

Za šolstvo v Poljanski dolini še zmeraj razmetavamo denar

Organizacija šolske mreže v Poljanski dolini je bila že velikokrat predmet razprav na občinskih sejah v Črnomlju, toda po več letih je ostalo še tako, kot je bilo. Popolna osemletka v Starem trgu (črnomaljska občina) nima v nižjih razredih dovolj učencev, zato so morali uvesti kombinirani pouk. Se

slabše pa je v nekaj kilometrov oddaljeni šoli Vimol (kočevska občina), kjer je v vseh 8 razredih osnovne šole kombiniran pouk. Razumljivo je, da kvaliteta pouka ob taki organizaciji ne more biti zadovoljiva in da otroci iz teh šol zelo težko nadaljujejo šolanje na srednjih šolah.

Črnomaljski predlog, da bi na tem področju organizirali eno samo, toda kvalitativno osemletko za otroke obeh občin, doslej pri sosedih okraj občinske meje ni našel na razumevanje. Za rešitev tega vprašanja niso pokazali smisla ne odločujoči na občini Kočevje ne prebivalci. Znano je namreč, da

obstajajo med občani ene in druge občine nasprotovanja še iz 16. stoletja...

Tako stanje je nekaterim staršem celo všeč. Če njihovi otroci na zahtevnejši šoli v Starem trgu ne morejo izdelovati, jih pošljejo v Vimol, kjer je menda lažje dobiti oceno. Kakšno pa je otrokovo znanje, tega nihče ne vpraša!

Ker za šolstvo tako v Črnomlju kot v Kočevju primanjkuje sredstev, organizacija šolske mreže, taka kot je zdaj, pa veliko stane, bi bil skrajni čas, da zadevo s skupnimi močmi uredijo. In ne samo zaradi cenejšega poslovanja, pač pa predvsem otrokom v korist!

Dobri stiki z rodno deželo

Klub belokranjskih študentov so letos podprla tudi nekatera podjetja — študentom dajejo kratkoročna posojila

Ze vrsto let uspešno deluje klub belokranjskih študentov, ki povezuje študente višjih in visokih šol s področja Bele krajine. Njegov obstoj je v precejšnji meri odvisen od denarnih sredstev. Doslej sta ga v glavnem vzdrževali občini Metlika in Črnomelj, letos pa so poleg njiju podprla klub tudi podjetja BELT

iz Črnomlja, BETI iz Metlike ter še nekatera druga iz Bele krajine in izven nje.

Klub redno vzdržuje stike z gimnazijo v Črnomlju, od koder prihajajo skoraj vsi člani kluba. Sodelovanje zavzema obliko predavanj o študiju, o pogojih za študij, organizacijo pa tudi športna srečanja. Razen tega prireja klub daljše in krajše izlete, obiske predstav, predavanja o aktualnih problemih Bele krajine, o domači obrti itd.

Ker je letos zbral več denarnih sredstev kot običajno, je bil sprejet sklep, da se določen del sredstev namenijo za posojila študentom, ki so v stiski. Pomoč, ki jo daje klub svojim članom, ima obliko kratkoročnega posojila (za določenega ali dveh mesecev). Obresti ne zaračunavajo. Ker pa klub nima veliko denarja, ne more dati večjih, stalnih in dolgoročnih posojil. Za dodelovanje posojil je ustanovljena posebna komisija.

Tradicija je že, da pripravijo klub vsako leto brucovanje. Prireditve je eno leto v Metliki, drugo v Črnomlju. Letošnja prireditve bo 16. decembra v metliškem hotelu Bela krajina.

Prostor je eden izmed velikih problemov kluba. Nimamo niti skromne sobice, kjer bi se lahko sestajali, zato je delovanje kluba v marsičem ohranjeno.

KSENIJA VITKOVIČ

Viniški komunisti: kaj je s cesto?

V nedeljo, 3. decembra, je bil sestanek osnovne organizacije ZK na Vinici. Pogovarjali smo se o graditvi zadnjih plenarnih sej CK ZKS ter o nalogah viniških komunistov. Nekateri se vse zahtevnejših nalog boje, se jih izogibajo in ne prihajajo niti na skupen dogovor. Takih komunistov ni čutili tudi v delu SZDL, ZB in drugje, imajo samo rdečo izkaznico. Kljub skromni udeležbi je bila razprava živahna. Menili so, da je treba jasneje in za daljše obdobje začrtati kmetijsko politiko, razpravljali smo o carinah in davčni politiki ter službi družbenega knjigovodstva. Ostro pa je bilo postavljeno vprašanje, kaj je z gradnjo ceste Kanizarica — Vinica. Komunisti hočejo odgovor, kaj so glede tega ukrenili odborniki in republiški poslanci ter od kod so prišle priprave za modernizacijo ceste. Na tem sestanku sta bila v organizacijo sprejeta 2 nova člana. Sprejet pa je bil tudi sklep, da je treba okrepiti politično in drugo odgovornost članov ZK. Kdor tega ne bo zmožen, se bo moral od Zveze komunistov posloviti.

J. P.

NOVICE
črnomaljske komune

Tudi v mestih se da zbirati

Na metliški osemletki malica velika večina otrok — Čeprav je šola sredi mesta, zberejo od staršev precej sadja in zelenjave — Kdor nima njive, prispeva z delom na šolskem vrtu — Odlično organizacijo vodi gospodinj-ska učiteljica Minka Črnugelj

Med prvimi šolskimi kuhinjami, ustanovljenimi na Dolenjskem, je bila metliška. Že več let malicajo skoro vsi šolski otroci po razmeroma nizki ceni, čeprav šola ne doblja več mednarodne pomoči v hrani.

O delovanju in organizaciji šolske prehrane nam je pred kratkim pripovedovala gospodinj-ska učiteljica Minka Črnugelj, ki vodi šolsko kuhinjo:

— Vsako jesen organiziramo nabiravno akcijo za sadje in zelenjavo. Otroci vodijo po razredih sami evidenco, koliko kdo prinese. Povprečno dajoje starši po 3–4 kg sadja, nekaj glav zelja, krompir in drugo zelenjavo. So pa tudi taki, ki kar z vozom pripeljejo sadje ali krompir.

Kjer doma nimajo sadovnjakov ali njiv, prispevajo k šolski kuhinji na drug način: otroci delajo na šolskem vrtu ali v velikem slivniku. Mestni otroci tudi med poletnimi počitnicami prihajajo vsak tork popoldne na vrt, kjer obirajo paradiznike, papriko, čebulo itd. Šolski vrt obdelujemo včasih vsi skupaj, pri pouku gospodinjstva, razen tega pa tudi s prostovoljnimi delom.

Ko pridelke zberemo, jih učenci višjih razredov tudi sami vlagajo in konzervirajo, seveda pod strokovnim vodstvom naših kuharic.

Na naši šoli je letos 550 otrok. Kuhinja je začela delovati takoj ob začetku šolskega leta. Za malico se je prijavilo 440 učencev, medtem ko prejema kosilo 190 otrok. Ti so večinoma od daleč ali so otroci zaposlenih mamc.

Letos stane malica za ves mesec 700 do 800 Sdin, obrok enolončnice ali kosila pa 110 Sdin. Pozimi se število prijavljenih še poveča, toda zmeraj je nekaj takih, ki se šolski malici odreka. Ne zato, ker ne bi mogli plačati, ampak zato, ker jim ta hrana ni všeč. Socialno šibkim otrokom dajemo malice brezplačno, nekateri pa plačujejo samo polovično ceno.

S tako prakso nameravamo nadaljevati tudi v prihodnje, ker se je doslej zelo dobro obnesla. Jasno pa je, da je z organizacijo šolske prehrane veliko dela, ki ni vselej najbolj prijetno.

Še enkrat: Zdravila na kredit

Zelo nam je žal, da v prejšnji številki objavljena vest pod tem naslovom ni bila točna. Namesto besedice krat bi moralo pisati — za malenkost — pa vendar se smisel podatkov spremeni. Zadnji odstavek se torej pravilno glasi: »Kljub omenjenim težavam in dejstvu, da pride na enega zdravstvenega delavca v tej lekarni 4264 prebivalcev (za 12 manj, kot znaša medobčin-sko povprečje), pa kolektiv dobro gospodari in je dosegel velik napredek tudi v strokovnem pogledu.«

Čeprav samo enkrat, pa vendar zaleže!

Pred kratkim je 74 bivših borcev in 18 občanov dobilo enkratno denarno pomoč

Že tri leta zapored so v Metliški občini izplačali pred novim letom enkratno denarno pomoč najzaslužnejšim in najpotrebnejšim članom ZZB, kakor tudi drugim pomoči potrebnim občanom.

Komisija za zadeve borcev pri občinski skupščini je letošnja razpoložljiva sredstva — okoli milijon Sdin — namenila za enkratne priznavalne tistim borcem, ki ne prejema rednih priznawalnin in nimajo drugih stalnih dohodkov, prav tako staršem, ki so v NOB izgubili dva otroka ali več. Izjeme predstavljajo le spomeničarji, katerim so prav tako dodelili enkratno priznavalino.

Socialna služba občinske skupščine pa je te dni izplačala 18 občanom enkratno denarno pomoč od 5000 do 15.000 Sdin. Potreba je seveda dosti več kot denarja, zato so zimske pomoči namenili predvsem tistim občanom, ki bi bili potrebni stalnih mesečnih podpor, a jih zaradi de-

narne stiske ne morejo izplačevati.

Čeprav so zneski, ki so jih pred kratkim dobili borci in socialno ogroženi občani majhni, bodo vendarle zalegli; če ne za drugo, vsaj za skromen noveletni priboljšek. Morda več kot materialna korist pa bo marsikomu pomnila zavest, da družba nanj ni pozabila.

V Božakovem bodo igrali

Tudi letos se učenci osnovne šole iz Božakovega pripravljajo na sprejem dedka Mraza. Učijo se dve igri, v katerih pa bodo sodelovali tudi njihovi vrstniki iz metliške šole. Če bo konec leta sneg, se bo dedek Mráz do šole pripeljal na saneh ter obdaril šolske in predšolske otroke.

SPREHOD PO METLIKI

NOVOZAPADLI SNEG je prinesel otrokom veselje, starejšim ljudem pa nevednost, med drugim tudi to, kako naj varno hodijo po trgih in ulicah, na katerih delajo otroci ledene drsalnice in sankalske. Mladino mikajo predvsem višje asfaltirane ulice. Te bo treba sproti posipavati s peskom, otroke pa poučiti in napotiti na bregove okoli Metlike, kjer se bodo lahko brez skrbi in nevarnosti sankali in smučali.

NA PROCELJU KINA na grajskem vrtu so pred kratkim montirali lep svetlobni napis, ki ga je po načrtu gradbenega tehnika Juša Mišetića izdelala metliško Komunalno podjetje. Novi napis poživlja fasado, hkrati pa opravlja tudi obveščevalno funkcijo, saj je marsikateri tujec spraševal, kaj je v stavbi na grajskem vrtu.

V POČASTITEV OKTOBRSE REVOLOCIJE je metliški kino v novembru in decembru predvajal serijo filmov z revolucionarno vsebino. Tako so Metličani lahko gledali kubanska filma Jaz sem Kuba in Mladi upornik, ruski film Aleksa Dundič (pred to predstavo

je republiški poslanec Ivan Zela govoril o pomenu oktobrske revolucije) ter domači film Pogled v zenico sonca. Žal je bilo za vse te kvalitetne filme med ljudmi premalo zanimanja.

BENESKI FANTJE SO MINULO nedeljo gostovali v Metliki. Vesel spored, ki ga večinoma poznamo že iz radijskih oddaj, je privabil precej poslušalcev, zlasti mladine iz okoliških vasi.

TO SOBOTO, 16. DECEMBRA bo v metliškem hotelu letošnje brucovanje, ki ga pripravlja Klub belokranjskih študentov. Na sprejemo bo sprejem brucov, pomarančni in brucovski ples, srečolov itd. Igral bo priznani ansambel Vstopnice so v predprodati v metliški knjižarni. Prijatelji mladine vabijo!

Na jelkah se bo bleščalo

V Mercatorjevi papirnici v Metliki so te dni začeli prodajati razne uvožene noveletne jelke. Izбира je res velika, cene primerne (190 do 475 Sdin za kos), kvaliteta pa mnogo boljša od naših okraskov, ki so se drobili že v rokah. V trgovini pravijo, da je kljub dobri prodaji tega blaga precej, prav tako so dobro založeni z noveletnimi voščilnicami.

KOKRA ima svoj delavnik

Nova trgovina podjetja KOKRA, ki so jo v Metliki pred kratkim odprli, je dobro založena s perilom, pleteninami, volno, kozmetiko, usjenimi izdelki, galanterijo, preprogami, odejami in konfekcijo. Da bi ustregli strankam, ki gredo ob 14. uri iz službe, so v tej trgovini uvedli drugačen delovni čas, kot ga imajo trgovine sicer v Metliki. KOKRINA trgovina je odprta od 8. do 12. ure, popoldne pa od 14. do 17. ure. Promet je zamenkrat zadovoljiv, izbiro blaga pa sproti dopolnjujejo po željah potrošnikov.

Izobraževalna sezona se začne

Občinski odbor Rdečega križa v Metliki namerava pozimi organizirati več zdravstvenih predavanj po šolah in vaseh, kjer so krajevne organizacije RK. Zdravniki in medicinske sestre metliškega zdravstvenega doma bodo oskrbeli predavanja v okviru šole za zdravje. Letos bodo s to obliko izobraževanja začeli, prihodnje leto pa nadaljevali. Predvidena sta še dva 80-urna tečaja prve pomoči. Eden bo v Metliki, drugi pa v Gradcu ali na Suhorju, kjer bo zanj več zanimanja.

Spet 58 krvodajalcev

Sredi novembra je občinski odbor RK v Metliki organiziral ponovno krvodajalsko akcijo za potrebe novomeške transfuzijske postaje. Z vsega področja metliške občine je prišlo k odvzemu krvi 58 občanov, največ pa jih je bilo z Božakovega in iz Lokvice. Da so se občani Božakovega tako dobro odzvali, je v glavnem zasluga aktivistov RK in predsednika Antona Kočvarja.

Antona Bajuka ni več

29. novembra se je na lovu smrtno ponesrečil Anton Bajuk iz Drašič, star 48 let. Vest o njegovi tragični smrti je žalostno odjeknila po vsej okolici, zlasti pa je prizadela njegovo družino, saj je pokojnik zapustil ženo in šest otrok. Da je bil močno prižubljen, je pričal pogreb. Na pokopališče k Trem jaram ga je spremlilo mnogo znancev in prijateljev. Poleg domačih gasilcev, katerih predsednik je bil pokojni Tone že 13 let, so prihiteli še gasilci iz Metlike in Vrvodine ter člani lovske družine.

Anton Bajuk je bil delaven član vseh vaških organizacij, skrben gospodar, dober vinogradnik, v mladosti pa je veliko pretrpel. Bil je interniran na Rabu, nato pa je kot borec XV. brigade sodeloval v NOV.

Razen domačih bodo pokojnega Bajuka pogrešali vsi Drašičani in se ga bodo še dolgo spominjali.

Anica Lozar in Marija Slobodnik sta kuharici v metliški šoli. Tisti dan, ko smo jima pogledali v lonec, sta pripravljali za kosilo krompirjevo juho z mesom, palačinke in kompot. Kuhinja je sodobno urejena, zraven nje pa je lepa jedilnica. (Foto: Ria Bačar)

Kaj je z mostom čez Kolpo?

Most čez Kolpo, ki povezuje v bližini Metlike dve republiki, je že dolgo za ves težji promet zaprt. Med vojno je bil porušen, po osvoboditvi pa sta Slovenija in Hrvaška zgradili vsaka eno tretjino železnega mostu, medtem ko je bil srednji del povezan z lesenimi piloti. V zadnjih letih je del lesene konstrukcije tako izrabljen, da so letos spomladi zaradi varnosti morali prepovedati tovorni in avtobusni promet.

Za dograditev je bilo zadnja leta že več pobud, vendar vse do letošnjega februarja ni prišlo do resnejših pogovorov, kako bi znova sodelovanjem obeh mejnih republik most uredili.

Na prvem razgovoru so misli na popravilo sedanega mostu ovrgli ter se dogovorili

za gradnjo novega in širšega, ker je sedanji za naraščajoči promet preozek. Načrti so že v izdelavi, znano je tudi že, da bo gradnja stala 100 do 120 milijonov Sdin. Za dela v letu 1967 je republiški cestni sklad SRS odobril 20 milijonov starih din, v kratkem pa bo prišlo do novega razgovora med predstavniki cestnih skladov obeh republik glede ostalega financiranja.

Kot kaže, bodo novi most začeli graditi še letos, dokončan pa bo v prvi polovici 1968.

Metlika pred petdesetimi leti

Prispevek fotografa Antona Muche k zgodovini Metlike

25. novembra, na predvečer občinskega praznika, je bila v novih prostorih Belokranjskega muzeja odprta razstava »Metlika pred petdesetimi leti«. Otvoritev so se poleg številnih domačinov udeležili tudi predstavniki političnih, družbenih in kulturnih organizacij ter ustanov. Razstavo je odprl ravnatelj Belokranjskega muzeja prof. Jože Dular, ki je med drugim dejal: »Morda naslov današnje razstave Metlika pred petdesetimi leti ne pove vsega, najmanj pa tega, da je za podobo tedanje Metlike skrito nesebično, neutrudno, dostokrat nepriznano, a vendar dragoceno delo takratnega metliškega meščana Antona Muche. Dragoceno zato, ker je bil Mucha med mnogimi svojimi dejavnostmi mojster črno-bele umetnosti in nam je v portretih, vedutah in pejzažih ohranil lep kos domače zgodovine.

Kdo je bil pravzaprav Anton Mucha? Premnogi mladi ljudje skoraj ne vedo za to ime, medtem ko se ljudje srednjih let in starejši meščani spominjajo srednje visokega, dobrodušnega moža, ki niti ni bil našega rodu, saj mu je zibel stekla 28. marca 1868 v Lipnici na Češkem. Tam je hodil v osnovno šolo, se mimogrede naučil igrati violino, potem pa je kot mlad fant odšel v svet. Pot ga je zanesla v Karlovec, kjer se je pričel učiti trgovine pri trgovcu Reinerju, nato pa je kot 23-leten fant prišel v Metliko in tu, podjeten, kot je bil, odprl majhno trgovino z mešanim blagom, ki ga je največ sam tovoril iz Karlova, sprva peš, nato pa s kolesom. Skromna trgovinica

pa se mu je kmalu začela razcvetati, in ko je vzel v najem še gostilno »Pri kroni« (današnja hiša Janka Cara), je poklical k sebi s Češkega starše in sestre. Obenem se je pričel ukvarjati s fotografijo in se sčasoma razvil v dobrega, cenjenega fotografa.

Po smrti prve žene se je ponovno oženil s hčerko božakovskega nadučitelja Jelenca, kupil hišo z vrtom na Dragah in si nad Bojico zgradil veliko nadstropno hišo s trgovskim lokalom in pritličju.

Anton Mucha pa ni bil samo trgovsko usmerjen človek, ampak je svoje duševne sposobnosti usmeril tudi drugam, predvsem v društveno

nega in uglednega meščana so ga večkrat izvolili za svetovalec v občinski odbor, bil pa je tudi sodni porotnik ter tajnik in blagajnik pri raznih društvih.

Skratka: Anton Mucha je stal z obema nogama sredi javnega in kulturnega življenja takratne Metlike.

Pri vsem svojem poslovanju, društvem in družabnem življenju pa je Mucha s fotografijo opravljal tiho poslanstvo, lahko bi rekli poslanstvo lokalnega zgodovinarja, saj je na plošče ujel mnoge trenutke iz življenja domačega mesta in njegovih ljudi. Izdal in založil pa je tudi številne razglednice, ki so ponesle podobo metlike in belokranjskih naselij po ožji domovini in čez njene meje.

Te razstave, ki jo odpiramo danes, pa morda ne bi bilo oziroma bi bila zelo skromnega obsega, če bi njegovi domaći to dediščino zavrgli in uničili, kot se je to mnogokje zgodilo. Razumevanju in širokosrčnosti pokojnikove vdove se moramo zahvaliti, da je delo Antona Muche prikazano v tako širokem obsegu, saj je prav vse plošče in številne originalne fotografije, ki jih je bil pokojni ohranil, podarila muzeju. Poleg tega je muzeju izročila mnoge osebne predmete Antona Muche, predmete, ki bodo tu zbrani ohranili med ljudmi živ spomin nanj in na njegov čas.

Razstava je bila že prve dni deležna lepega zanimanja in vodstvo muzeja vabi vse, zlasti starejše metliške meščane, da si razstavo ogledajo in pomagajo razrešiti na fotografijah nekatere do zdaj še neznanе osebe.

življenje. Sodeloval in pomagal je, kjerkoli je bilo potrebno. Tako je učil in vodil tam-buraški zbor, bil je prvi violonist pri Godbenem klubu, sodeloval je pri mestni godbi na pihal in je več let vodil njeno blagajno. Bil je vnet član Narodne čitalnice, najdemo ga med ustanoviteljitelovadnega društva Belokranjski Sokol in kot vodjo brizgalne pri metliškem gasilskem društvu. Kot spoštova-

metliški tednik

NAJCENEJŠA PREVENTIVA. Te dni pred trebanjskim zdravstvenim domom. — (Foto: Legan)

Izberimo športnika!

Še danes in prihodnjič bomo objavili tradicionalno anketo za izbor »športnika Dolenjske« v letu 1967.

JOŽE SMOLIČ

Oe izbiramo najboljši športnik na Kočevskem, ne moremo mimo dosežkov tekočih let. Jožeta Smoliča. Njegova prizadevanja in dosežki v tej izredno naporni športni panogi so veliki. Vidna uvrstitev na prvenstvu Slovenije in tretje mesto na zveznem tekmovanju mladega dvigalca uteži uvrščajo med obetajoče tekmovalce. Pot tega tekmovalca do uspehov je srma.

MARIJA ANDOLŠEK

Znana telesnovzgojna delavka in tekmovalka v Kočevju je tudi Marija Andolškova. Vrstno let se pojavlja na obeh

področjih. Ob tej priliki pa nas bolj zanimajo njeni športni dosežki v kegljanju, ki so precejšnji. Med posameznicami je v republiki na 3. mestu, med dvojicami pa je njen par celo na drugem mestu v Sloveniji. Vidno mesto je zasedla tudi na državnem prvenstvu, saj je bila s 786 keglji med vodilnimi. Med dvojicami je bila na enakem prvenstvu na 11. mestu. Tudi na klubskih in medklubskih tekmovanjih je vedno med najboljšimi.

JOŽE TURK

Tokrat bomo zopet posegli v smokri elemente, samo v drugačnem smislu. Ko to omenjamo, imamo v mislih državne prvake v podvodnem ribolovu Jožeta Turka iz Kočevja. Največje uspehe je Jože dosegel leta 1964 in letos z osvojitvijo državnega prvenstva in izredno močni konkurenci tekmovalcev s morja. Kljub vsemu je tudi v drugih letih vedno med vodilnimi v Jugoslaviji. Trdimo celo, da sodi med desetorico v Evropi. Da je to res, priča tudi njegova udeležba v reprezentanci Jugoslavije. Osemkrat je oblekel askafanders državne reprezentance. Tudi med kandidati za Kubo je bil. Višja sila pa je preprečila njegovo sodelovanje.

Izberite športnika Dolenjske!

Naše uredništvo nadaljuje z vsakoletnim izbiranjem najboljšega športnika Dolenjske. Spet organiziramo posebno anketo, v kateri nam boste vi, dragi bralci, pomagali izbrati najboljšega športnika iz občin Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

Izpolnite, prosimo, anketni list z imeni športnikov, ki so vas v tem letu najbolj navdušili in katerih športne dosežke še posebno cenite. Sedaj se jim lahko oddolžite za prijetne trenutke, ki so vam jih pripravili. Napišite imena petih športnikov po vrstnem redu. Izrezano odločitev pošljite našemu uredništvu. Najboljšemu športniku Dolenjske smo namenili lep pokal v trajno last. Drugega in tretjega športnika bomo nagradili z lepimi knjiž-

nimi darili. Tudi ostalih se bomo spomnili, to pa naj ostane še skrivnost!

Gotovo se še spominjate letošnjih športnih dosežkov Babiča, Močnikove, Spilarja, Bužančičeve, Slaka, Zlatiča, Penka, Carga, Hrena, Turka, Ponikvarja, Bizjaka, Pence, Šercerjeve, Andolškove, Potočnika, Smoliča in drugih, zato vam ne bo težko izpolniti obrazec.

(prvo mesto — 5 točk, drugo — 4 točke, tretje — 3 točke, četrto — 2 točki, peto — 1 točka.)

Vsak, kdor bo sodeloval pri izbiranju športnika leta, sodeluje tudi pri nagradnem žrebanju. — 10 izrebranih pošiljatelj ankete bo prejelo knjižna darila.

Anketne liste vrnite do 25. decembra 1967 na naslov: Dolenjski list, Novo mesto, p. p. 33, z označbo: SPORTNA ANKETA.

— izreži —

Odločil sem se za naslednje športnike:

1.
2.
3.
4.
5.

Ime in priimek — športna panoga

Odrezek za nagradno žrebanje

Ime in priimek, poklic

Kraj, ulica

Zahvaljujemo se vam za sodelovanje!

SPORTNA RUBRIKA DOLENJSKEGA LISTA

Sodelavce športne rubrike prosimo, naj današnje stisko s prostorom upoštevajo, prihodnjič bomo zamujeno nadoknadili.

KEGLJANJE

Pokalni turnir v Kočevju

V počastitev praznika republike je bil v Kočevju tradicionalni kegljaški pokalni turnir. Kakor vsako leto so se zbrale ekipe iz Cerknice, Delnice in Kočevja. Manjkali so samo Novomeščani. Tekmovali so v disciplini 8 X 200 lučaje in so bili doseženi naslednji rezultati: 1. BREST (Cerknica) 6332 kegljev; 2. KK Kočevje 6224 kegljev; 3. GORANIN (Delnice) 6126 kegljev.

Najboljši posameznik je bil Košmurič iz Kočevja z 831 podrtimi keglji. V splošnem so bili doseženi pričakovani rezultati. Prehodni pokal je prejela ekipa iz Cerknice.

Vanič — občinski prvak

ObZTK in KK Krško sta organizirala v novembru občinsko kegljaško prvenstvo v disciplini 200 metov. Za naslov občinskega prvaka se je potegovalo 26 kegljačev. Rezultati so boljši od laniških, saj je laniškolni prvak šel na 6. mesto.

Rezultati: 1. Vanič 837 kegljev; 2. Bajc 780; 3. Kužnik 757; 4. Markl 747; 5. Brgovič 741; 6. Zidkar 732; 7. Černoša 723; 8. Gelb 723; 9. Petakovič 717 in 10. Tuma 716 kegljev.

K. PAVLIHA

VESTI

Laško : Brežice 2:7

V zadnjem kolu jesenskega dela celjske nogometne podzveze so Brežičani nastopili v Laškem z 9 igralci, kljub temu pa so slavili izdatno zmago. Zadetke za Brežičane so dosegli: Paurnovič 5 ter Novakovič in Djokić po enega.

Trener brežičkih nogometašev Venda je povedal, da so nekateri nogometaši tokrat izostali neupravičeno. Ostalih devet, ki so nastopili, pa zaslužijo pohvalo.

Brežičani bodo prezimili na 4. mestu, v nadaljevanju pa se bodo z nekoliko večjo srečo lahko potegovali za višje mesto.

V. P.

Lacijeva zasluga

Da so nogometaši NK Celulozar dosegli v jesenskem delu tekmovanja tolikšen uspeh, gre v glavnem zasluga trenerju Laciju. Ta je pred leti treniral drugoligaško ekipo Aluminij iz Kidričevega, v lanskem letu pa moštvo NK Junak iz Senja. Trener in velika volja ter poštovanost igralcev so pripomogli k temu uspehu kluba. Prav tako gre zahvala tudi dobremu vodstvu kluba in finančni pomoči sindikalne podružnice tovarne celuloze in papirja iz Krškega.

Dviganje uteži

V decembru bo tekmovalje v dviganju uteži za pokal republik. Tekmovanje bo v Baču, kjer bodo nastopile reprezentance vseh republik. V reprezentanci Slovenije bo nastopil tudi mladinec TVD Partizan Kočevje Jože Smolič.

A. A.

Športne igre v Krškem

Na 6. delavskih športnih igrah občine Krško je sodelovalo nad 250 tekmovalcev iz 10 delovnih organizacij. Letošnje igre so bile boljše kot prejšnje. Letos sta prvi nastopili tudi dve ženski ekipi. Same igre so potekale v športnem duhu, pritožb na posameznih srečanjih ni bilo. Zato gre predvsem pohvala prizadevanju športne komisije pri ObSS. Na zadnji seji so z zadovoljstvom ugotovili, da je bil namen igre dosežen. Število nastopajočih in medsebojno sodelovanje sta bili na zavidljivi višini.

V posameznih disciplinah so zmagale naslednje delovne organizacije: v odbojki: prosvetni delavci; lahki atletiki: prosvetni delavci; plavanju: prosvetni delavci; balinanju: Celuloza; namiznem tenisu: prosveta; streljanju: Elektro; šahu: Celuloza; malem nogometu: prosveta; rokometu: prosveta; kegljanju: Celulozar.

Končni vrstni red: 1. prosvetni delavci; 2. Celuloza; 3. Rudnik Senovo; 4. Elektro; 5. Kovinarska; 6. Agrokombinat; 7. ObS; 8. Splošno obrtno podjetje; 9. Preskrba in 10. Ljudska milica.

K. PAVLAHA

ŠAH

Dr. Trifunovič v Brežicah

Po končanem državnem ekipnem šahovskem prvenstvu, ki je bilo v Čateških Toplicah, so dijaki brežičke gimnazije povabili na simultanko velemojstra dr. Petra Trifunoviča. Ta je z njimi odigral simultanko na 30 deskah. Dr. Trifunovič je zmagal z visokim rezultatom 27,5:2,5. Pet dijakov je remiziralo in sicer: Bostič, Malavasič, Kovačič, Zakrajšek in Zorko. JANEZ JANINC

Šah v Sevnici

V Sevnici je bil šahovski turnir, ki se ga je udeležilo 6 tričlanskih ekip. Ekipa šahovske sekcije KOPITARNE, ki so jo sestavljali inž. Novak, Pfeifer in Drstvenšek (Novak) je zmagala s precejšnjim naskokom. Vrstni red: 1. Kopitarna 13 točk, 2. Lisca 9,5, 3. Tabornik 8, 4. Blanca 5,5, 5. Tržišče 5 in 6. Sentjanž 4 točke.

Zmagovalna ekipa je prejela pokal in diplomu, druga in tretja ekipa pa sta prejeli diplomo.

JOZE TIMER

Izšla je

SANJSKA KNJIGA

Naročila: ADIT-Ljubljana, p. p. 171-IV.

Za 24 Ndin vam jo dostavi pošta

Sreča je večkrat opoteča

V torek, 11. decembra, smo v uredništvu izžrebali 30 nagrad za križanko »29. november 1967«, na katero je poslalo rešitve 1198 naročnic in naročnikov

Naši bralci so nam poslali 1198 rešitev križanke, objavljene v 47.—48. številki Dolenjskega lista. Praznične dni ob 29. novembru si je marsikdo privoščil za reševanje križank, vendar smo dobili precej nepravilnih rešitev. Večinoma so se reševalci motili pri besedici 98. vodoravno, kjer so napisali »miksara«, namesto mikser.

Izrebrani so bili:

1. nagrado — 15.000 Sdin prejme Cveta Andolšek iz Volčjih Poljan 3, p. Orinek, 2. nagrado — 10.000 Sdin dobi Renata Trinko iz Podzemlja 4, p. Gradac; 3. nagrado — 8000 Sdin dobi Janko Skrabl iz Novega mesta, Jerabova 20; 4. nagrado — 6000 Sdin Breda Drenek iz Sevnice, Klavniška 28, in 5. nagrado — 4000 Sdin Mirko Koruzar, VP 9234—19, Beograd. 25 lepih knjižnih daril bodo te dni dobili po pošti: 1. Cveta Vovk, podjetje Standard, Novo mesto; 2. Duško Bučar, Gabrovce 13,

p. Metlik; 3. Mirko Golobič, Gotna vas 65, p. Novo mesto; 4. Vlado Ljubi, Senovo 217-TV; 5. Franci Leš, Brezina 84 p. Brežice; 6. Jože Udir, Mestne njive bl. 8, Novo mesto; 7. Karmen Majzelj, Ljubljana, Tesarska 18/II; 8. Te-rezija Kostreva, Trnje 36, p. Brežice; 9. Alojz Jak-fetič, tovarna BELT, Črnomelj; 10. Janez Krže, Ribnica 173 na Dol; 11. Slavica Flajnik, Belčji vrh 10, p. Dragatuš; 12. Franci Vovk, Dol. Toplice 25; 13. Marija Prelesnik, Hrovača 3, p. Ribnica; 14. Janez Zele, Metlika, CBE 36; 15. Andrej Hočevar, Koblarje 30, p. Stara cerkev pri Kočevju; 16. Olga Soln, Senovo 191; 17. Frančiška Agnič, Partizanska pot 14, Črnomelj; 18. Ljilja Kopina, Kettejev drevored 44, Novo mesto; 19. Alojz Zakrajšek, Dol. Podboršt 5, p. Trebnje; 20. Ivan Povše, Dobindol, p. Uršna sela; 21. Ignac Meglič, Dol. Nemška vas 10, p. Trebnje; 22. Jože Jeke, Poljska pot 9, Sevnica; 23. Marija Polovič, Dobova 94;

24. Metka Lupšina, Nova vas 13, p. Krško; 25. Mihelca Saje, Sentjernej 5.

Vsem izrebranim reševalcem čestitamo, ostalim pa želimo v prihodnje več sreče!

REŠITEV KRIŽANKE

VODORAVNO: 1. Oktobrska socialistična revolucija, 23. kargo, 24. arhitektura, 25. majci, 26. trdnjava, 28. Golar, 29. anonse, 31. nica, 37. GO, 39. tu, 40. beson, 41. ji, 42. redkost, 45. ev., 46. VA, 48. brat, 50. ošeti, 51. raz, 52. se, 53. umjetnik, 54. uo, 55. 53. poet, 56. KT, 58. Im., 57. la, 59. originali, 62. Erna, 65. bor, 68. Armenija, 71. bravina, 73. Brestanica, 76. lasati, 78. trapist, 80. Maltezan, 81. zla, 82. Argo, 84. CIA, 85. Eda, 86. RI, 87. top, 89. NATO, 92. komj, 94. park, 96. to, 96. Pigmejec, 98. mikser, 99. tur, 101. At, 102. AVNOJ, 104. orel, 105. ZP, 106. sest, 108. vladanje, 110. Java, 112. Pariz, 113. ajda, 114. sladek, 116. era, 117. riar, 120. stas, 121. tabor, 123. I(van) C(ankar), 124. Irska, 126. ta, 128. magnet, 134. Na, 135. antena, 138. Portugalka, 140. IS, 143. ki, 144. adrob, 146. Elan, 147. sto, 149. oči, 151. dom, 152. aparat, 153. Anka, 154. AO, 155. opeka.

HELENA PUHAR Matjaž in Alenka

DRAGI STARSII!

Ta spis je namenjen predvsem staršem. Bržčas pa ga bodo s pridom prebrali vsi, ki se kdaj koli v življenju znajdejo v položaju, da morajo — bodisi mlajšemu, bodisi že tudi starejšemu otroku — povedati tudi kaj o človekovem spolnem življenju. Služilo naj bi kot nekakšno dopolnilo knjižici »O spolni vzgoji«, ki je leta 1956 tudi izšla pri Zvezi prijateljev mladine Slovenije.

Namenoma sem izbrala najbolj živahno obliko, ki je sploh mogoča: obliko pogovorov med roditeljskimi in otroškimi Matjažem in Alenko. To odločitev mi je narekovala predvsem želja, da bi ustregla prav vsem staršem, tudi tistim, ki jim branje ni vsakdanje opravilo in se zato bolj zgoščenega pisanja ustrašijo. Hkrati sem se tako hotela zavarovati pred napotki, ki bi ne bili uporabni v vsakdanjem življenju staršev in njihovih otrok.

Za uvod v pogovor navajam nekaj osnovnih načel o pouku. Starši naj jih temeljito preberijo in premislijo, preden se bodo lotili pojasnjevanja spolnega življenja in oblikovanja moralnih pogledov svojih otrok na odnose med spoloma! Ker smatram vpliv dobrih, t. j. pozitivnih izkušenj o odnosih za poglavitno vzgojno sredstvo, sem se odločila za precej obširen uvod. Iz njega naj bi si starši in odrasli sploh pridobili znanje o tem, kako naj svoje otroke kar najbolj pripravijo na spolno življenje. Čeprav bodo uvodne besede temu ali onemu morda manj prijetno branje, naj ga bralci po možnosti vendarle ne opuste. Dokler odrasli v svojem lastnem življenju ne ustvarimo zdravih odnosov med spoloma, tega tudi pri svojih otrocih ne bomo mogli v zadovoljivi meri doseči!

Kar zadeva prikuječe pogovore, naj nihče ne misli, da bo otroku pravilno odgovorjal na vprašanja o spolnem življenju in odnosih med spoloma le, če bo pogovore iz tega

spisa dobesedno ponavljal ali jih celo nasilno uporabljal v prav taki obliki, v kakršni so tu zapisani. Življenje pač ni gledališče, pa se tega, kar ob različnih priložnostih govorimo, ne moremo kratko malo vnaprej naučiti. Ti pogovori med roditeljskimi in otroškimi samo primer — ena izmed mnogih možnosti. Biti hočejo le osnovno na-

gače zastavljenih vprašanj in v drugačnih življenjskih okoliščinah. Upam pa vendar, da sem v njih zajela vsaj najpogostnejša vprašanja otrok in mladostnikov o spolnem življenju in odnosih med spoloma.

Sodim tudi, da ti pogovori ustrezajo sodobnim vzgojnim spoznanjem in pospešujejo rast in krepitev takih odnosov med

jih knjižica ne obravnava, poskušali sami odgovoriti na vprašanje svojih otrok. Sporočajte tudi svoje lastne, boljše ukrepe za primere, opisane v teh pogovori. S tem boste pripomogli, da bomo kdaj kasneje lahko izdali priročnik, ki bo boljši od tega spisa. Naj že na začetku vsem izrečem priščno zahvalo!

(Prosim, pošiljajte vaše pripombe in mnenja kar uredništvu Dolenjskega lista v Novo mesto, p. p. 33, odkoder jih bomo posredovali avtorici tega spisa.)

Ančka Gošnik-Godec: MOJA RISANKA

potilo, kako je treba otrokom pravilno tolmačiti spolnost. Služijo naj torej izključno le kot okvir in, upam, vsaj delno kot koristen kašipot staršem v njihovih vsakdanjih pogovorih z otroki. V ta okvir pa naj starši in sploh odrasli ob malo lastne spretnosti in iznajdljivosti vključijo še tudi vse tisto, kar bi se želeli povedati svojim otrokom, pa tega v knjižici ne bodo našli. V duhu teh pogovorov naj se skušajo znajti tudi ob malo dru-

žji, pa tudi med spoloma in ki so torej v skladu z moralnimi nazori naše socialistične družbe.

Vse, ki bodo nasvete uporabljali, prosim: bodite tako ljubeznivi in sporočajte, koliko ste si z objavljenimi pogovori lahko pomagali, v čem so bili pomanjkljivi ali celo neustrezni ter kakšna tovrstna vprašanja — razen tu predvidenih — otroci že zastavljajo. Povejte, kako ste v vseh primerih vprašanj in položajev, ki

ZNANJE JE LUČ, NEZNANJE JE TEMA

Nič izvirnega ni v tej misli in vendar je bila osnovno vodilo pri pisanju te knjižice. Da velja ta misel tudi za področje spolnosti, trdijo vsi, ki so se zadnja desetletja vestno ukvarjali z vprašanji usmerjanja človekovega spolnega življenja. Ne trde, da je znanje najvažnejše, kaj šele, da bi bilo edino važno.

Ugotavljajo pa, da je o spolnem življenju in odnosih med spoloma treba tudi nekaj vedeti, če hočemo uspeli v njih. Kot si cer, je tudi v pogledu človekovega spolnega življenja znanje luč, ki nam pomaga življenje in pojave v njem pravilno razumeti; znanje nas vodi, da laže in uspešneje uravnavamo svoje ravnanje. Nevarna je torej nevednost, ni pa nevarna poučenost! Nevarno je pomanjkljivo in še celo popačeno in izkrivljeno poznavanje spolnosti in odnosov med spoloma, ne pa natančno in ustrezno poznavanje. Neupoštevani smo kot sicer izpostavljeni zablodam in razočaranjem, ki so v spolnosti tako pogostne. Ni mogoče trditi, da je znati isto kot prav ravhati, toda bolj verjetno je, da bo prav živel, kdor ve kako mu je ravnati. Z znanjem lahko težave in nevarnosti, ki se pojavljajo v spolnem življenju in odnosih, znatno omilimo, če se jim že ne moremo izogniti v celoti.

Pogovor z zdravnikom

Nespečnost

Vedno več bolnikov, ki prihajajo v zdravniško ordinacijo, toži o nespečnosti. To niso samo starejši ljudje, med njimi je precej mladih, ki bi s spanjem ne smeli imeti nobenih težav. Prav zaradi tega se mi zdi potrebno, da povem o tem kaj več.

Normalno spanje je brez dvoma važno dogajanje v življenju ljudi. Če vemo za znano pravilo, da človek povprečno dela na dan 8 ur, 8 ur porabi za prehrano, zabavo in druge dejavnosti in 8 ur spi, potem je lahko ugotoviti, da povprečno prespimo 1/3 svojega življenja. Če torej dočakamo 75 let, smo 25 let prespali! V spanju počivamo, utrip srca in dihanje postaneta počasnejša, krvni pritisk se zniža, nekateri živčni refleksi ugasnejo, oči se obrnejo navzgor, zenici se zožita itd. Ko se zbudimo, se spet vse uravnava v normalno budno stanje z razliko, da je utrujenost minila, da smo sedaj sveži in spet sposobni za delo.

Precej je vzrokov, da spanje ni tako, kot bi moralo biti. Če naštejemo samo nekaj glavnih vzrokov, bi jih lahko spravili v naslednjih pet skupin:

1. Dražljaji, ki spanje ovirajo, so lahko: zunanji (ropot, vročina, mraz), notranji (vročica, lakota, kašelj, bolečina, želodčne in črevesne motnje, poln mehur) itd.
2. Nenormalna duševna stanja, ki so lahko: nevroze in neurastenije ter duševne bolezni.
3. Strupe ne snovi, ki delujejo na možgane in so lahko: dobljene od zunaj v telo (kava, čaj, alkohol, nikotin, nekatera zdravila in podobno) ali nastale v telesu (pri okužbi, uremiji, golši itd.).

4. Napake, ki nastanejo pri kroženju krvi (visok pritisk, poapnenje možganskih žil, srčne napake itd.).
5. Zarišče okvare centra za spanje oziroma za budnost zaradi vnetja možgan, možganskih bul, žilnih okvar v centrih in podobno.

Jasno je, da bo nespečnost prešla, če odstranimo vzrok, ki jo povzroča. Npr.: vročico znižamo na normalno, hrup odstranimo, prenehanje mraz, damo zdravila proti bolečinam in podobno. Nekatera zdravila, čaj, kavo, alkohol bomo opustili, če so vzrok nespečnosti. Bolnika z visokim pritiskom, srčno napako, poapnenjem možganskih žil ustrezno zdravimo, in ko bolezen pozdravimo, odpade vzrok za nespečnost sam po sebi. Zarišče okvare tudi zdravimo ali pa operiramo, in ko vzrok odpade, tudi nespečnosti seveda ni več.

Zdaj so torej ostala le še nenormalna duševna stanja, ki pretežno vsebujejo vse mogoče vrste in podvrste psihonevroz. V bistvu so nevroze in psihonevroze lažje duševne motnje, ki nastajajo zaradi zunanjih vzrokov, so pravzaprav bolezni adaptacije, to se pravi prilagoditve na okolje. Taki bolniki na zunanje dražljaje in vplive nepravilno reagirajo, ker se okolju ne morejo prilagoditi. Zato pride pri takih bolnikih do notranjih nesoglasij, do nezadovoljstva, do strahu, do notranjega nemira in zelo pogosto do nespečnosti. Nespečnost pa ni pri vseh enaka; nekateri bolniki trdijo, da potrebujejo dolgo časa, da zaspi, drugi spet, da se hitro in zgodaj prebujajo, precej jih pa trdi, da se kar naprej prebujajo, spet zaspe in se spet zbude. Dosti je tudi takih, ki pravijo, da sploh ne spe, pa se jim to le zdi, spe pa dovolj globoko in dovolj dolgo.

Prav ta skupina bolnikov (psihonevrotiki) največkrat kar sama kupuje uspavalno, kar je seveda nepravilno in škodljivo. Brez svojih tablet ali praškov kar ne morejo živeti! Prav je, da se posvetujejo z zdravnikom, ki jim bo predpisal uspavalno, če jim je potrebno, in sicer tako, ki bo bolniku pomagalo. Vsak posameznik je drugačen in na isto zdravilo drugače reagira. Na nekatera zdravila pa se da tudi navaditi, tako da postanejo razvada. Takrat pa so celo nevarna.

DR. BOŽO OBLAK

Docent dr. Herbert Zaveršnik:

Želodčna obolenja

Do nedavnega so smatrali, da povzročajo tako bolečino lahko samo solna kislina, ki se sicer nahaja v želodcu, pa lahko pride tudi v požiralnik. Danes vemo, da je ta pekoča bolečina posledica živčno-mišičnih motenj na mestu, kjer prehaja požiralnik v želodec. Taka zgaga nastopi čisto, kadar uživamo hrano, ki je sicer ne prenašamo, če smo se preveč najedli, zlasti če je bila hrana masna ali ocvrta, če med hrano pijemo večje količine tekočine, kadar smo prenapeti, če mnogo kadimo ali če popijemo večjo količino alkohola ali prave kave ali premočno začinenih jedi.

Funkcionalne motnje, torej bolečine v zgornjem delu trebuha oziroma v želodcu, ki nimajo prave bolezenske osnove, nastopajo zelo često takrat, kadar smo živčno neuravnovešeni. Vzroki so raznoteri; so odsev naše civilizacije, oddalje-

vanja od naravnega življenja, naglega tempa, v katerem živimo, in negotovosti. Kako razburjenje lahko vpliva na želodec, je vsakomur znano. Kdo ni imel neprijetnega suhega občutka v ustih in tiščanja v želodcu pred kakim javnim nastopom, driske pred izpitom, izgube teka in celo bruhanja po silnem razburjenju? Vsako daljše napeto stanje živčevja se lahko odraža na želodcu, ki nas bo začel boleti, nam bo povzročal velike nevroze, pri tem pa ne bomo mogli najti na njem posebnih sprememb.

Pogovorite se najprej z zdravnikom!

Napak bi torej bilo, če bi pri želodčnih motnjah, ki so čisto živčne oziroma duševne, nastopajo zelo često takrat, kadar smo živčno neuravnovešeni. Vzroki so raznoteri; so odsev naše civilizacije, oddalje-

čno sluznico močno draži, lahko povzročajo vnetje in celo močne krvavitve. Pogovor z zdravnikom, kateremu zaupamo, je gotovo največ vreden. Zdravnik bo lahko hitro ugotovil, kaj je bistvenega in kje leže vzroki naših težav. Blaga pomirjevalna sredstva, zaupanje v zdravnika in njegova razlaga, kako je prišlo do omenjenih motenj, lahko bolnika hitro ozdravi ali mu vsaj znatno izboljša stanje. Ne zavedamo se, kako mogočen činitelj je duševnost in kako lahko vpliva na naše razpoloženje in zdravje.

V zvezi s tem bi omenil dogodek, ki se je pripetil 1946 v neki ameriški tovarni, kjer so vtekočinjali amonijak. Blagajnik, ki je bil tamkaj zaposlen že dolgo vrsto let, je neko popoldne iskal v glavnem trezorju, kjer utekočinjajo amonijak, nekega delavca, ker se nekaj v njegovem plačilnem spi-

(2) sku ni ujelo. Ko je stopil v trezor, ni našel tam nikogar, ko pa ga je hotel zapustiti, je z grozo opazil, da so se vrata, ki so izredno debela, sama zaprla, in ostal je ujet kakor miška v pasti. Iz dolgoletne izkušnje je vedel, da se ponoči avtomatično vključi hladilna naprava in da se v tem prostoru zniža temperatura na -80 stopinj, česar živo bitje ne more prenesti. Mož je tolkel po stenah, vpil na pomoč, toda delovnega časa je bilo konec, in ni bilo nikogar, ki bi se odzval njegovim klicem. Ves obupan je blagajnik sedel, in čimbolj se je bližal čas okrog 2. ure zjutraj, ko se vključijo hladilne naprave, tem bolj je bil obupan. V beležnico, ki jo je imel pri sebi, je napisal poslovljivo pismo družini. Zadnje, kar se je dalo prebrati, je bilo: »Ne morem več pisati, ker...« — verjetno, ker je tako hladno — moža so namreč našli naslednji dan mrtvega. Raztelesenje je pokazalo vse tipične znake ohladitve.

Zgodba ne bi bila omembe vredna, če se prav tisto noč ne bi bila hladilna naprava pokvarila, minimalna temperatura je kazala na termometru +6 stopinj. Ta človek je zm-

nil in umrl samo zaradi tega, ker je bil tako trdno prepričan, da mora umreti. — S tem primerom sem samo hotel povedati, kako lahko deluje na človeka avtosugestija.

Enako, seveda v pozitivnem smislu, pa lahko deluje zdravnikova sugestija na bolnika. Žal pogrešamo dandanes vse bolj dvojega: zdravnika nima za bolnika dovolj časa, da bi se z njim pogovoril o njegovih težavah in mu razložil, od kod izvirajo, bolnik pa bi moral videti v zdravniku človeka, ki mu hoče in tudi more pomagati.

O spremembah na želodčni sluznici

Če smo doslej razpravljali o želodčnih težavah, ki nimajo otipljive osnove, potem bi se zdaj ustavili pri tistih, kjer so spremembe očitne. Zelo često čujemo od tega ali onega, da ima vnetje želodca ali vneto želodčno sluznico. Svoje čase smo lahko redno brali na rentgenskih izvidih, da gre za vnetje želodčne sluznice, ali kakor temu strokovno pravimo, gastritis. Danes vemo, da rentgenolog ne more tega ugotoviti.

TRGOVSKO PODJETJE

»HMEJLNİK«

NOVO MESTO

nuditudi letos

TRTNE CEPLJENKE

sort: žametna črnina, portugalka, modra frankinja, kraljevina, neuburgovec in žlahtnina.

Cepljenke so prvotrazredne, sortno čiste in cepiči vzeti le od selekcioniranih trt.

Cepljenke dobite lahko vsak delavnik od 6. do 14. ure v naši kleti v Bučni vasi in v kleti na Malkovcu. Vinogradnike, ki nameravajo obnavljati večje površine, pa vabimo, da nas obvestijo. Pripravljeni smo pomagati, da bo obnova čim boljša in čim cenejša.

Oglašujte v DL!

GOZDNO GOSPODARSTVO
NOVO MESTO

razpisuje

JAVNO LICITACIJO

za prodajo
naslednjih osnovnih sredstev:

- 4 kamioni TAM 4500, leto izdelave 1961 — 1963, v voznem stanju — opremljeni za prevoz gozdnih sortimentov
- dostavno vozilo COMBI IMV, leto izdelave 1962
- elektromotor 4 KW 415 obr. ur./min.
- motorno žago Partner R 12

Licitacija bo 23. 12. 1967 ob 8. uri v upravi Gozdnega gospodarstva Novo mesto, Gubčeva 15.

Ogled navedenih predmetov je mogoč pred licitacijo. Prednost pri nakupu ima družbeni sektor.

živilski kombinat **intes** maribor

PROIZVAJA IN SE CENJENIM ODJEMALCEM PRIPOROČA S KVALITETNIMI IZDELKI SVOJIH MLINOV, TOVARNE TESTENIN, PEKARN IN SLAŠČIČARN

OBENEM ŽELI KOLEKTIV SREČNO IN VESELO NOVO LETO 1968 VSEM CENJENIM STRANKAM IN POSLOVNIM PARTNERJEM

PRIPOROČA SE

ŽIVILSKI KOMBINAT

INTES - Maribor

NESREČE

Z avtom v prikolico

8. decembra zjutraj je vozil Vinko Milas po klanecu avtomobilske ceste pri Medvedjeku tovornjak zagrebškega Croatia Transa. Zaradi okvare je tovornjak ustavil. Za njim se je z osebnim avtom pripeljal Mario Šajna s Pivke in se zaletel v prikolico. Ranjenega Šajnovskega sopolniška so odpeljali v bolnišnico. Škodo so ocenili na 8000 Ndin.

Zdrsnil pri Vahti

7. decembra se je z osebnim avtom čez Gorjance v Novo mesto peljala Karolina Zlogar z Radovice. Pri Vahti je na zasneženi cesti zavirala, zato je avto zaneslo s ceste po nasipu, da je udaril v kup gramoz. Ranjen je bil sopolnik Anton Radoš. Škodo so ocenili na 2000 Ndin.

S traktorjem med dijakinje

6. decembra se je pripetila nesreča med poučevanjem vožnje s traktorjem na dvorišču kmetijske šole na Grru. Dijakinja II. letnika Marija Lovšin, ki je pod vodstvom inštruktorja Mihe Zmavca upravljala traktor, je z vzvratno vožnjo zapeljala v gručo dijakinj, ki so stale ob zidu. Traktor je poškodoval Anico Poše, da so jo morali odpeljati v bolnišnico.

Kolesar trčil v avto

5. decembra opoldne se je kolesar Franjo Moravec iz Velike Pake v Črnomlju na cesti proti Metliki zaletel v osebni avto, ki ga je vozil Cveto Jaketič z Vinice, padel in se tako poškodoval, da so ga odpeljali v bolnišnico. Moravec se je pripeljal s stranske škodo so ocenili na 400 Ndin.

samo prstni odtis

(ali pa še tega ne!)
bo pustil vlomilec

v vaši hiši
namesto prihrankov,
če jih ne boste
pravočasno naložili
na hranilno knjižico
DOLENJSKE BANKE
IN HRANILNICE!

DOLENJCI!

kadar
pridete
v Ljubljano
obiščite
obrate

HOTELA SLON:

hotel - restavracija -
kavarno - slaščičarno
- bar - bife

V narodni restavraciji boste postreženi tudi z dolenjskimi specialitetami.

Prepričajte se o naših prvovrstnih specialitetah in solidni postrežbi!

Kdor zdravje ljubi,
ne pije veliko.
Če pa pije,
pije Hermeliko!

RAŠTE VELIKO zelenik in mnogoteri rož po zemlji. Hermelika je najimenitnejša. Postelja Dama Škoda

DOLENJSKA TOVARNA GASTLINSKIH SPECIALITET

STE V ZADREGI ZA DARILO?

Šopek nageljčkov je primerno darilo za vsako priložnost! Naša dnevna proizvodnja je več tisoč cvetov v 6 barvah. Zahtevajte v vaši najbližji cvetličarni

nageljčke iz vrtnarije Čatež

KMETIJSKO IN TRGOVSKO PODJETJE
Agraria
BREZICE

ŠOLA ZA VOZNIKE MOTORNIH VOZIL
LJUBLJANA - JEŽICA

razpisuje

vpis učencev v šolskem letu 1968

Rok za vpis je do 20. januarja 1968. Pouk se bo pričel 5. februarja in bo trajal do 1. julija 1968.

POGOJI:

- da je kandidat izpolnil 18 let starosti,
- da ima končano osemletko ali vajensko šolo in
- da je zdravstveno sposoben.

Po uspešno končanem šolanju, učenci pridobijo naziv poklicnega voznika za B, C in E kategorijo. Vse ostale informacije dobite na šoli.

UPRAVA ŠOLE

PO SKLEPU ZADRUŽNEGA SVETA

razglasa

komisija za odtujitev osnovnih sredstev pri

Kmetijski zadrugi Črnomelj,

da bo v četrtek, 21. 12. 1967, ob 10. uri pri Mehanični delavnici KZ Črnomelj

JAVNA PRODAJA

naslednjih osnovnih sredstev:

- 1 traktor »Ferguson 35«
- 1 traktor »Zetor«
- 3 traktorji »Zadrugar«
- 3 žitni kombajni »Zmaj 630«
- 3 silokombajni »Tarup«
- 3 traktorske priklole
- 5 trosilcev hlevskega gnoja in druga oprema.

Vse informacije dobite na upravi KZ Črnomelj. Ponudniki so dolžni pol ure pred prodajo položiti 10-odst. varščino na blagajni KZ v Črnomlju.

Kmetijska zadruga Črnomelj

NE HODI DOMOV BREZ

BAR
Čateške
Toplice

odprt vsako noč,
razen ponedeljka,
od 22. do 4. ure,
Vstopnina 2500 Sdin,
od tega 1000 Sdin
konzumacija

mednarodni program
STRIP-TEASE

Bližajo se prazniki...

Svojim bližjim želite izkazati pozornost in jih obdarovati.

KAKO? NE POZABITE!

NAJPRIMERNEJŠE IN NAJPLEMENITEJŠE DARILO ZA VSAKOGAR IN ZA VSAKO PRILOŽNOST JE LEPA, DOBRA KNJIGA.

Založba MLADINSKA KNJIGA je pripravila POSEBEN BARVNI PROSPEKT DARILNIH KNJIG. ZAHTEVAJTE GA V NAJBЛИŽJI KNJIGARNI!

Ob pretehtanem izboru darilnih knjig založbe MLADINSKA KNJIGA se vam ne bo težko odločiti.

NOV VRHUNSKI DOSEŽEK

BONBONI, POLNJENI Z NARAVNIMI SADNIMI SOKOVI
IN DODATKOM

VITAMINA **C**

TELEVIZIJSKI SPORED

NEDELJA, 17. 12.

9.25 POROČILA (Ljubljana)
9.30 Z MIHO DOVŽANOM IN GORENJCJI — odd. nar. zab. glasbe (Ljubljana)
10.00 KMETIJSKA ODDAJA (Zagreb)
10.45 NE CRNO, NE BELO — ponovitev odd. za otroke (Beograd)
11.30 JUNAKI CIRKUSKE ARENE — serijski film (Ljubljana)
12.00 NEDELJSKA TV KONFERENCA (Zagreb)
12.00 NEDELJSKO POPOLDNE
18.25 KARAVANA — reportaža (Beograd)
19.10 DOLGO, VROČE POLETJE — serijski film (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Beograd)
20.50 ZABAVNO-GLASBENA ODDAJA (Beograd)
21.50 PORTRETI IN SREČANJA (Zagreb)
22.05 TV DNEVNIK

PONEDELJEK, 18. 12.

9.40 TV V SOLI — ponovitev ob 14.50 (Zagreb)
10.40 RUŠČINA — ponovitev ob 15.50 (Zagreb)
11.00 OSNOVE SPLOSNE IZOBRAZBE (Beograd)
11.40 ZA REBER PO NEVSAKDANOSTI — TV v soli (Ljubljana)
16.10 ANGLESCINA (Beograd)
16.55 POROČILA (Zagreb)
17.00 MALI SVET — oddaja za otroke (Zagreb)
17.25 RISANKE (Zagreb)
17.40 KJE JE, KAJ JE — oddaja za otroke (Beograd)
17.55 TV OBZORNIK (Ljubljana)
18.15 VSI SO PRIHAJALI — cikel Lepe pesmi so prepevali (Ljubljana)
18.45 KUHAJSKI NASVETI (Ljubljana)
19.15 TEDENSKI SPORTNI PREGLED (Beograd)
19.40 TV POSTA (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Beograd)
20.40 TV DRAMA (Beograd)
21.40 GLASBENA ODDAJA (Zagreb)
22.10 TV DNEVNIK (Beograd)

TOREK, 19. 12.

9.40 TV V SOLI — ponovitev ob 14.50 (Zagreb)
10.35 ANGLESCINA — ponovitev ob 15.45 (Zagreb)
11.00 OSNOVE SPLOSNE IZOBRAZBE — ponovitev ob 16.10 (Beograd)
18.00 FILM ZA OTROKE (Ljubljana)
18.15 OTVORITEV RAZSTAVE GABRIJELA STUPICE V MODERNI GALERIJI (Ljubljana)
18.50 OBREZJE — odd. za italijansko narodno skupino v Jugos. (Ljubljana)
19.06 REZERVIRAN CAS (Ljubljana)
19.30 TV OBZORNIK (Ljubljana)
20.00 CIRKAK (Ljubljana)
20.10 DOBER VOJAK SVEJK — čeliki celovečerni film (Ljubljana)
21.40 V NAROCJU TISINE — kulturna oddaja (Ljubljana)
22.20 ZADNJA POROČILA (Ljubljana)

SREDA, 20. 12.

17.00 POROČILA (Skopje)
17.05 SERIJSKA LUTKOVNA IGRA (Skopje)
17.25 POPOTOVANJE PO AZIJI — poljudnoznanstveni film (Ljubljana)
17.55 TV OBZORNIK (Ljubljana)
18.15 ZDRUŽENJE RADOVEDNEŽEV — odd. za otroke (Zagreb)

19.00 20. MILLJONOV — reportaža (Beograd)
19.30 DOKUMENTARNI FILMI MI-LENKA STRBICA (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Beograd)
20.40 (NE)ZNANA TALJA — I oddaja (Ljubljana)
21.55 GOLDEN GATE QUARTET z Jazz festivala v Ljubljani (Ljubljana)

ČETRTEK, 21. 12.

9.40 TV V SOLI — ponovitev ob 14.50 (Zagreb)
10.35 ANGLESCINA — ponovitev ob 15.45 (Zagreb)
11.35 ANGLESCINA — ponovitev ob 15.45 (Zagreb)
16.10 ZA REBER PO NEVSAKDANOSTI — TV v soli (Ljubljana)
17.05 POROČILA (Ljubljana)
17.10 VIJAVAJA-RINGARAJA — VIII oddaja (Ljubljana)
17.55 TV OBZORNIK (Ljubljana)
18.15 DAN V PLANINSKI ZNOTI (Ljubljana)
18.35 ZASEBNO DELO V SAMOUPRAVNEM SISTEMU (Ljubljana)
19.00 DEZURNA ULICA — humoristična oddaja (Beograd)
19.40 TV PROSPEKT (Zagreb)
19.54 PROPAGANDNA MEDIGRA
20.00 TV DNEVNIK (Beograd)
20.30 AKTUALNI RAZGOVORI (Beograd)
21.30 PROPAGANDNA ODDAJA (Ljubljana)
21.40 INTERNACIONALNI KVINTET DUSKA GOJKOVICA — II. del (Ljubljana)
22.30 ZADNJA POROČILA (Ljubljana)

PETEK, 22. 12.

9.40 TV V SOLI — ponovitev ob 14.50 (Zagreb)
11.00 OSNOVE SPLOSNE IZOBRAZBE — ponovitev ob 16.10 (Beograd)
17.05 POROČILA (Skopje)
17.10 VAŠA KRIZANKA — odd. za otroke (Skopje)
17.55 TV OBZORNIK (Ljubljana)
18.15 GLASBENI MAGAZIN (Ljubljana)
19.05 NA SEDMI STEZI — športna oddaja (Ljubljana)
19.40 PABLO PICASSO — kulturni film (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Beograd)
20.40 DESANT NA DRVAR — jugoslovanski celovečerni film (Ljubljana)
22.10 SLAGER SEZONE — Sarajevo (Zagreb)
22.25 TV DNEVNIK (Beograd)

SOBOTA, 23. 12.

9.40 TV V SOLI — ponovitev ob 14.50 (Zagreb)
17.00 DEZURNA ULICA — ponovitev (Beograd)
17.40 VSAKO SOBOTO — pregled sporeda (Ljubljana)
17.55 TV OBZORNIK (Ljubljana)
18.15 Ivan Tavčar: VISOKO KRONIKA — II. del (Beograd)
19.15 SPREHOD SKOZI CAS — Oktobrska revolucija (Ljubljana)
19.40 CIRKAK (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Beograd)
20.40 DVORNI KLOVN NJEGOVGA VELICANSTVA CLOVEKA — Frane Milčinski Ježek (Ljubljana)
21.30 VAGABUNDI — francoski ansambel ustin harmonikarjev (Ljubljana)
21.40 JUNAKI CIRKUSKE ARENE — serijski film (Ljubljana)
22.00 GIDEON IZ SCOTLAND YARDA — serijski film
23.00 ZADNJA POROČILA (Ljubljana)

Avtobus povozil invalida

7. decembra je avtobus podjetja SAP, ki ga je vozil Jože Zajc iz Gorenje vasi pri Ivančni gorici, do smrti povozil v Metliki 66-letnega invalida Franca Kočevarja iz Bereče vasi. Kočevar je čakal avtobus v bifeju in je hotel vanj, ko se je vozilo že premaknilo. Ko je voznik Kočevarja opazil, je ustavil, avtobus pa je na zasneženi cesti drsel naprej. Kočevar je padel pod zadnje levo kolo, kjer ga je doletela smrt.

Tat v menzi

Med 28. in 30. novembrom je neznanec vlomil v sladšče KOVINARJEVE menze v Bršlinu in odnesel 190 novih dinarjev. Poizvedbe še trajajo.

S ceste pri Jugorju

Ljubljancin Karel Trobec se je 10. decembra peljal z osebnim avtom iz Novega mesta v Metliko. Pri Jugorju se je izpraznila zadnja desna sračnica, zato je avto vnesel s ceste, da se je prevrnil. Voznikovo ženo so odpeljali v bolnišnico. Skode je bilo za 300 Ndin.

Superavtomatske pralne stroje, hladilnike in peči na olje

dobite po konkurenčnih cenah pri
JUGOTEHNIKI, Ljubljana

Pod Trančo 2 — pri Čevljarskem mostu
telefon: 23-881 do 23-884

JUGOTEHNIKA

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.15, 6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 15.00, 18.00, 19.30 in 22.00. Pisan glasbeni spored od 4.30 — 8.00.

PETEK, 15. DECEMBRA: 8.00 Glasbena matineja, 9.25 Ladijo Korosec poje slovenske narodne pesmi, 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste, 12.10 Zbirna vodica in druge pesmi, 12.30 Kmetijski nasveti — dr. Vlado Gregorovič: Zimska driska pri govedu, 12.40 Na kmečki peči, 13.30 Priporočajo vam... 14.05 Veliki valčki in uverture, 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.20 Napotki za turiste, 15.45 Kulturni globus, 17.05 Človek in zdravje, 17.15 Koncert po željah poslušalcev, 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Glasbeni cocktail, 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih.

SOBOTA, 16. DECEMBRA: 8.00 Glasbena matineja, 9.45 Iz albuma sidaka za mladino, 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste, 12.30 Kmetijski nasveti — dr. Franc Zdravce: Lastnosti lisastega goveda za pridobivanje mleka in mesa, 12.40 Pevke iz studija 14, 13.30 Priporočajo vam... 14.05 Od

Za boljše gospodarjenje v kmetijstvu, za vsako vaško gospodarstvo pomeni veliko pridobitev

novi ENOFAZNI MOTOR ELEKTROKOVINE

tip ESKS 112 S 4

za dve konjski moči (1,5 kilovata) in s 1430 vrtljaji v minuti.

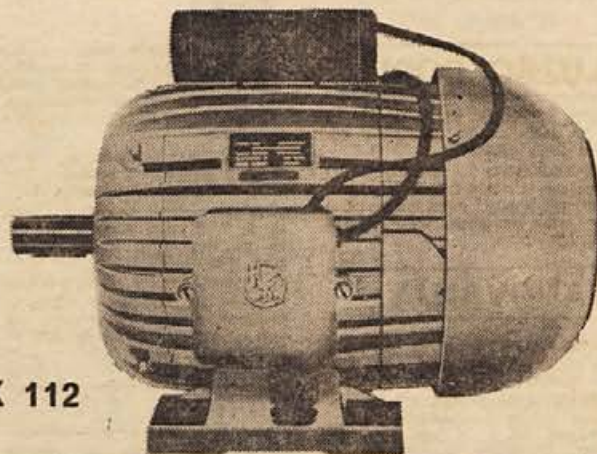
Olajšajte si delo! Z enim motorjem lahko poganjate več gospodarskih strojev: mlatilnico, cirkularno žago, slamoreznicu, žrmlje, brus, sadni mlin itd.

ENOFAZNI MOTOR ELEKTROKOVINE

Je zgrajen za potrebe vaških gospodarstev, je enostaven in prenosljiv. Priključite ga na enofazno napeljavno za luč, kakor druge gospodinj-ske aparate. Stroški za pogon elektromotorja so nizki. Poraba elektrike se obračunava po števcu in tarifi za gospodinjstvo.

Zahtevajte ponudbe v najbližji trgovini s tehničkim blagom, pri našem predstavništvu v Ljubljani, Titova 28, tel. 315-824 ali v naši tovarni:

ELEKTROKOVINA
MARIBOR, Tržaška 109
telefon: 31-120

Tip ESKS 112

ELEKTROKOVINA

Zoppas

■ ZOPPAS pralni stroj model 570:	75.000 LIT	in	940 Ndin
■ ZOPPAS hladilnik 130 litrov:	30.500 LIT	in	460 Ndin
■ ZOPPAS hladilnik 160 litrov:	42.200 LIT	in	570 Ndin
■ ZOPPAS peči na olje 8000 Kcal.	29.500 LIT	in	354 Ndin
5400 Kcal.	26.800 LIT	in	326 Ndin

Skrbimo za servisno vzdrževanje v in po izteku garancijskega roka.

Servisne delavnice za Slovenijo v Ljubljani — JUGOTEHNIKA, Mačkova 5, telefon 23-329, Mariboru, Ajdovščini, Velenju in Portorožu.

Generalni zastopnik za Jugoslavijo »Merkur«, Zagreb, Martičeva 14, prodaja za Slovenijo:

Zahtevajte pojasnila!
Obiščite nas!

premiere, 21.15 Deset povcev — deset melodij.
SREDA, 20. DECEMBRA: 8.00 Glasbena matineja, 9.10 Slovenski pevci in ansambli zabavne glasbe, 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste, 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Lojze Hrčec: Sklepi II. jugoslovanskega vinogradniškega kongresa v Ohridu, 12.40 Venečkan openitvi napoved, 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.20 Glasbeni intermezzo, 15.45 Naš podlistek — W. Schmauz: Pogreb, 17.05 Mladina sebi in vam, 18.40 Naš razgovor, 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 S plesnim orkestrom RTV Ljubljana, 20.00 Glas-dio Monteverdi: »Kronanje Pope-ja».

ČETRTEK, 21. DECEMBRA: 8.00 Iz oper italijanskih skladateljev, 9.25 Narodne pesmi iz Vojvodine, 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste, 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Milan Rovar: Pomen uredbe o obveznem uničevanju čelminovih grmov, 12.40 Igrajo ameriški pihalni orkestri, 13.30 Priporočajo vam... 14.05 Izbrali smo vam, 15.20 Glasbeni intermezzo, 17.05 Četrtekovi simfonični koncert, 18.15 Turistična oddaja, 18.45 Jezikovni pogovori, 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Četrtekovi večer domačih pesmi in napoved

labod
NOVO MESTO

Najkvalitetnejše moške in otroške
srajce v modernih desenh in krojih!

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

KRONIKA NESREČ

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 15. decembra — Kristina
Sobota, 16. decembra — Albin
Nedelja, 17. decembra — Lazar
Ponedeljek, 18. decembra — Rado
Torek, 19. decembra — Urban
Sreda, 20. decembra — Julij
Četrtek, 21. decembra — Tomaž

PREKLICI

Jože Pečjak iz Stavče vasi 26.
Dvor pri Žužemberku, preključim,
kar sem govoril o družini Kužnik
iz Stavče vasi, p. Dvor pri Žužem-
berku.

Janez Nemanič, Dragomirja vas
St. 3, Suhor, obžalujem besede iz-
rečene proti Jožetu Južni iz Dra-

gomlje vasi št. 23, in jih prekli-
čujem. Obenem se mu zahvalju-
jem, da ni vložil proti meni tožbe.

OBVESTILA

CEMENTNO STREŠNO OPEKO
dobite najkasneje v 5 dneh po 1
Ndin dostavljeno na dom. Ljub-
ljana, Milana Majnca 47.
VSAKO NEDELJO PLES v go-
stilni Romana Zorka v Družinski
vasi. Igrajo fantje treh vasi. Vab-
ljeni!

ČESTITKE

Malči Popovič za diplomno na
pedagoški akademiji iskreno česti-
ta kolektiv Posebne osnovne šole
Smihel.

ZAHVALJE

Ob težki izgubi draga moža,
očeta in starega očeta

FRANCA ŠTEFANIČA

iz Dragatusa

se najlepše zahvaljujemo vsem, ki
so ga sprejeli na njegovi zadnji
poti, mu darovali venco in soču-
stvovali z nami. Posebna hvala ga-
stilskemu društvu Dragatuš, sorod-
nikom in vsem vaščanom.
Zaljubljeni: žena Franciška, hčerka
Pavla in sin Mirko z družinama
ter sin Rajko

Ob izgubi našega draga očeta

JOŽETA MEDVEDA

iz Gor. Kamene

se iskreno zahvaljujemo podjetjema
ROG iz Novega mesta za podarjeni
venec in denar ter NOVOLESU iz
Straže in vsem sosedom, ki so
nam kakorkoli pomagali.

Zaljubljeni: hčerka Anica in Mici
z možem ter drugo sorodstvo

KINIO

Brežice: 15. in 16. 12. jugoslo-
vansko-nemški film »Komisar X«
17. in 18. 12. ameriški barvni film
»Banditi Arizona«. 19. in 20. 12.
jugoslovansko-francoski barvni film
»Soledade«.

Črnomelj: 15. in 17. 12. ameriš-
ki barvni film »Ben Hur«. 17. 12.
barvni film »Tom in Jerry«. 19. in
20. 12. ameriški film »Igralec na
srečo«.

Kočevje: »Jadrane«. 15. do 17. 12.
jugoslovanski film »Zbiralci per-
ja«. 17. do 19. 12. ameriški film
»Tigru diši surovo meso«. 20. in
21. 12. francoski film »Najstarejši
feros«.

Kostanjevica: 17. 12. ameriški
film »Geronimo«.

Metlika: 15. do 17. 12. ameriški
barvni film »Močnejše od slavi«. 16.
in 17. 12. ameriški film »Fata-
morgana«. 20. in 21. 12. ruski film
»Jezdec iz kirgizskih planin«.

Mokronog: 16. in 17. 12. nemški
barvni film »Pesem o pisanem ba-
lonu«.

Novo mesto: »Krkas«. 15. do 18.
12. francoski barvni film »Nebo
nad glavno«. 19. do 21. 12. nemški
film »Onos«.

Ribnica: 16. in 17. 12. francosko-
italijanski barvni film »Obleganje
Sirakuz«.

Sevnica: 16. in 17. 12. ameriški
film »Londonski lopovi«. 20. 12.
švedski film »Deviški izvir«.

Sodražica: 16. in 17. 12. ameriš-
ki film »Moja draga Klementina«.

Senj: 16. in 17. 12. angleški
barvni film »Zaklad v londonskem
stolpu«.

Trebnje: 16. in 17. 12. ameriški
barvni karbojski film »Streljanje
opoldne«.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v novomeški
porodnišnici rodile: Jožeta Može
iz Jurje vasi — Marjanec, Dani-
ca Moravec z Vinice — Štefko,
Draga Rapuš iz Mirne peči —
Dragico, Lojzica Plankar iz Veniš

— Marjetko, Ivanka Jelačević iz
Tuševga doma — Dušana, Marija
Štefanič iz Brečice vasi — Božo,
Antonija Božič iz Leskovca — Iz-
toka, Antonija Lekše iz Dolge Ra-
ke — dečka, Marija Babič iz Gor-
njega Suhorja — dečka, Marija
Stamfelj iz Potovrha — dečka,
Jožica Vrga iz Črnomlja — dekil-
co, Anica Premru z Grlica — de-
klico, Anica Simc iz Črmošnjic
— dečka, Danica Pograjc iz De-
šeče vasi — dečka, Zofija Sopčič
iz Sela pri Otovcu — dečka in
Vida Povše iz Gornjega Globodo-
la — deklico.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v brežiški po-
ročnišnici rodile: Neža Ferlan iz
Gorice — Danijelo, Marija Radej
iz Kladja — Tanjo, Dragica Poz-
derec iz Lodiše — Natašo, Marija
Zgalin iz Podgorja — Marijo, Na-
da Čermelič iz Globokoga — Met-
ko, Anica Ciglar iz Reštanja —
Ireno, Ema Rman iz Skrovnika —
dečka, Jožeta Kovačič iz Brezovi-
ce — Greta, Franciška Mastnak
iz Sevnice — Sonjo.

Brežiška kronika nesreč

Pretekli teden so se ponesrečili
in iskali pomoči v brežiški bolni-
šnici:

Ivan Jularič, zavrtač iz Ljubljane,
si je pri nakladanju na vagon
poškodoval desno roko; Dominik
Povše, kmet z Kala, je padel na
poti in si poškodoval rebra; Mar-
tin Pavlin, kmet iz Orešja, je pa-
del na dvorišču in si zlomil levo
roko; Janez Kramarja, upokojen-
ca iz Zakota, je nekdo povozil z
motorjem in mu poškodoval desno
nogo; Simen Pemič, soc. pod. iz
Krske vasi, je padel s hleva in do-
bil udarino po celem telesu; Mi-
lena Popelar, hič delavca iz Ledi-
ne, se je poparila po levi roki;
Dragica Zevnik, frizerska vajenka
iz Gor. Pirošice, si je pri prome-
tni nesreči poškodovala glavo;
Mihael Lipar, delavca iz Blatnega,
si je pri delu poškodoval glavo;
Franc Peterkoč, avtomobilist iz
Gaberja, si je pri prometni nesre-
či zlomil nogo; Ana Stefanič, hič
kmeta iz Mrtvice, je padla z vlaka
in si poškodovala levo nogo.

Mimo kolone na travnik

7. decembra se je z osebnim av-
tom iz Ljubljane vračal Novo-
meščan Peter Kapš. Pri Ponikvah
je nameraval prebiti kolono sto-
ječih vozil, pa ga je zaneslo s ce-
ste, da se je prevrnil na travnik.
Škoda je bilo za 700 Ndin.

Trčila pri Grmu

Črnomeljčanka Marija Gregorič
se je 7. decembra peljala z oseb-
nim avtom iz Metlike v Črnomelj.
Pri Grmu jo je na zasnežen cesti
zaneslo. Ko je bila na levi strani,
se je naproti pripeljal z osebnim
avtom Ivan Mežnar. Vozili sta tr-

Ob vsaki spremembi na-
slova nam sporočite svoj
stari in novi naslov!

Kolesarki sta obležali v nezvesti

7. decembra zjutraj sta se iz
Cerkelj proti Krški vasi vzpored-
no peljali kolesarki Dragica Zev-
nik iz Gor. Pirošice in Anica Vid-
mar iz Dol. Pirošice. Za njima je
pripeljal dostavni avto Jože Pe-
gam iz Cerkelj. Ker je deževalo
in snežilo, naproti pa sta se mu
pripeljala mopedist in osebni avto
z nezaseženimi lučmi, je kolesar-
ki zagledali na zelo kratko razda-
ljo. Kljub zaviranju je zadel v ko-
lesarici, da sta padli in se hudo
poškodovali. Nezvestni so odpe-
ljali v brežiško bolnišnico. Na
avtomobilu in kolesih je za okrog
400 Ndin škoda. Vozniku so od-
zvali kri.

Na kolesu so se nenado- ma zlomile vilice

Marija Bartol iz Sevnice se je
4. decembra zjutraj ob pol šestih
peljala s kolesom po klancu od
Kvedrovskega trga na Kolodvorsko
ulico. Ko je pripeljala na ravni
del ulice, so se ji nenadoma zlo-
mle vilice kolesa. Padla je po
cesti in obležala v nezvesti. Od-
peljali so jo v celjsko bolnišnico.
Na kolesu je za okrog 100 Ndin
škoda.

Z motornim kolesom v neosvetljen trček

6. decembra popoldne peljal s tri-
6. decembra popoldne peljal s tri-
ciklom brez prižganih luči proti
Brežicam. Ko ga je hotel prehiteti
motorist Franc Strbulc iz Brežic,
je naproti pripeljal neznan mope-
dist, ki ni zasenčil luči. Motorist
je zasenčil luči in pri tem zadel
trček. Motorist in voznik tricik-
la sta padla. Pri tem se je voznik
tricikla težje poškodoval in so ga
odpeljali v brežiško bolnišnico.
Na vozilih je za okrog 450 Ndin
škoda.

Prikolica ga je poškodovala

7. decembra zjutraj se je iz Ca-
teža proti Brežicam peljala z
osebim avtomobilom Marija Ko-
ren iz Rečice. Ko je pripeljala do
mostu čez Kriko, ji je pripeljal
naproti s tovornim avtom Mijo
Jarčar iz Topuskega. Da bi dala
prednost tovornemu avtomobilu,
je zapeljala nekaj metrov nazaj.
V osterm ovinku pa jo je na kon-
cu mosta tovorni avtomobil zadel
z blatnikom priklole zadnji bla-
tnik osebnega avtomobila in pov-
ročil za okrog 500 Ndin škoda.

Trčil med izstopanjem

Avstrijec Hodnik iz Gor. Brezovi-
ce je 7. decembra v Bršlino usta-
vil avto, da bi potniki izstopi-
li. Za njim se je z osebnim av-
tom pripeljal Bršljančan Anton No-
vak, in ker vozila na zasneženi ce-
sti ni mogel ustaviti, trčil v avto-
bus. Škoda so ocenili na 600 Ndin.

Mopedist ga je podrl

8. decembra popoldne sta šla
vštric po desni strani ceste iz

Brežic proti Črncu Franc Peter-
kovič iz Gaberja in Darko Avsec
iz Črnca. Pri brežiški bolnišnici
je za njima pripeljal mopedist
Anton Dimič iz Čundrova, ki je
Peterkoviča podrl in ga hudo po-
škodoval.

Tovornjak je pripeljal po levi strani

Vlado Suša iz Brežic se je 8.
decembra popoldne peljal z oseb-
nim avtomobilom iz Brežic proti
Zg. Zdolam. V Zg. Pohanci mu
je naproti po levi strani pripeljal
tovorni avto Franc Umek iz Zdol,
tako da sta trčila. Na osebnem
avtu je za okrog 600 Ndin škoda.

Dostavni avto zaneslo v železno ograjo

9. decembra je peljal z dostav-
nim avtom proti Brežicam voznik
Emil Gramc iz Gazič. Pred mo-
stom čez Savo je močno zavril, da
ga je zaneslo v železno ograjo, ki
jo je porušil v dolžini 7 metrov.
Na avtomobilu je škoda za okrog
1.100 Ndin.

Avto na kamenju

Novomeščan Franc Pučko se je
7. decembra popoldne peljal z
osebim avtom proti Straži. Na
zasneženi cesti je v Irči vasi sre-
čal avto, se mu izognil, pri tem
pa zapeljal na kup kamenja
pri hiši št. 16. Škoda je bilo za
400 Ndin.

Na snegu jo je podrl

Anton Gorec z Slatnika je 9. de-
cembra potoval z osebnim avtom
po tretjerazredni cesti v Novo
mesto. Pred IMV v Novem mestu
je podrl Jožico Vodopivec, ko je
prečkala cesto. Ponesrečenko so
odpeljali v bolnišnico. Nesreča se
je pripetila, čeprav je voznik pred
trčenjem zaviral.

SUPERAVTOMATIČNI PRALNI STROJI

seh znamk in

KMETIJSKI STROJI

IZREDNO NIZKE CENE!

VSE INFORMACIJE DOBITE:

NOVO MESTO: MOČNIK,

Sokoljska 3, št. telefona
(068)21-639

SEVNICA: TOTER,

Heroja Maroka 3

PEROTTI-EXPORT

3. FRANCESCO 41, TRST

mali oglasi

SLUŽBO DOBI

ISCEM ŽENSKO, ki bi hodila za
8 ur pazit otroka. Naslov v up-
ravi lista (1785/67).

GOSPODINJSKO POMOČNICO
sprejme štirčlanska družina pod
dobrimi pogoji. Ponudbe pošljite
na: Meta Jevnišek, Vrhovnikova
11, Ljubljana.

STANOVANJA

ODDAM SOBO ženski, ki bi pazila
na otroka. Cesta herojev 47, No-
vo mesto.

PRODAM stanovanjsko hišo z ve-
likim vrtom v središču Brežic.
Vseljiva takoj — lepa lega ob
cesti. Vprašajte pri frizerju v
Cateških Toplicah.

KDOR MI NAJDE sobo, mu grem
pomagat v gospodinjstvo. Na-
slov v upravi lista (1792/67).

SOBO ODDAM samski osebi. Mi-
ha Colnar, Trdinova 14, Novo
mesto.

ODDAM opremljeno sobo v centru
mestac Naslov v upravi lista
(1800/67).

V SREDIŠČU Sentjerneja ob glav-
ni cesti prodam enonadstropno
stanovanjsko hišo; pritični pro-
stori so primerni za kakršenkoli
lokal. Hiša ima vodovod, gara-
žo in prostorno dvorišče. Naslov
v upravi lista (1805/67).

BREZPLAČNO ODDAM sobo de-
kletu v Novem mestu, ki bi mi
delala družbo. Ponudbe na up-
ravo lista.

PRODAM

PRODAM zimsko suknjo, 35-litrski
električni lonec in električni ku-
halnik na 2 plošči. Bršljin 15,
Novo mesto.

UGODNO PRODAM vinograd na
Trški gori z nekaj poslopja. Na-
slov v upravi lista (1787/67).

Gozdno gospodarstvo NOVO MESTO

ugotavlja, da povzročajo
občani pred novoletnimi
prazniki veliko škodo s
posekom smrečic za novo-
letno jelko

Prebivalce obveščamo, da
bomo od 15. decembra
1967

PRODAJALI JELKE

vsak dan na tržnici v Novem mestu. Drevesca bodo
naprodaj po 400 do 1000 Sdin.

GG NOVO MESTO

UGODEN NAKUP

Po ugodni ceni prodam in dostavljam
na dom

KOMPLETNE POLOVICE domaćih prašičev.

Prodajam tudi prekajene zimske salame.

PAVLE BOBIČ, mesarstvo
Škocjan

Prav je, da zveste:

Poslej na boljšem papirju!

■ ZELJI MNOGIH NAROČNIKOV, ki bi radi
domači pokrajinski list na malo boljšem papirju
(zaradi boljšega tiska fotografij in risb, pa tudi
zaradi samega papirja), smo ustregli: od danes na-
prej bo izhajal Dolenjski list na »BK-roto papirju«,
ki pa je za 20 Sdin pri kilogramu dražji. S soglas-
jem lastnikov in izdajateljev domačega pokrajinske-
ga tednika se s tem spreminja tudi naročnina za
naš časnik: polletno bo znašala od danes naprej
16 Ndin, vendar bomo razliko za letošnje leto po-
krili sami iz naših skromnih rezerv. Razlike za leto-
sorej ne bomo izterjali, čeprav se s tem spreminja
tudi naročnina za inozemstvo in naročnina za prav-
ne osebe (zaradi priloge - uradnega vestnika).

■ OBČINI METLIKA IN TREBNJE sta že pred
tedni v celoti poravnali vse svoje pogodbenne obvez-
nosti za svoji stalni komunki prilogi v našem po-
krajinskem tedniku. Predstavniki drugih občin so
objubili na posvetovanju na Otočcu preteklo sre-
do, da jima bodo sledili do konca decembra 1967.

■ DO KONCA DECEMBRA 1967 pošiljamo vsem
naročnikom naš list brezplačno — pošljite nam za-
to, prosimo, naslove znancev, prijateljev in sorod-
nikov, ki Dolenjskega lista še ne prejemajo na svoj
naslov! Bolj kot z občasnim pismom boste sorod-
nike v tujini razveselili z dragocenim darilom: z
vsakotrednim pismom iz domačih krajev! Naro-
čite jim Dolenjski list, veseli bodo vaše pozornosti
in skrbi!

■ DOBER ZASLUZEK NUDIMO vsem, ki že-
lijo razširjati Dolenjski list: pošljite svoj naslov
upravi lista (Novo mesto, p. p. 33) in takoj vam
bomo poslali podrobnejše podatke o zaslužku in
navodila za sodelovanje!

DOLENJSKI LIST

JOŽETA KASTELCA

iz Gor. Podboršta pri Mirni peči

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom
ter znancem, ki so z nami sočustvovali, nam poma-
gali v težkem trenutku in spremili pokojnika na
zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo kolektivu no-
vomeške bolnišnice, ki mu je v zadnjem trenutku
pomagal, enako kolektivu INIS in njegovemu za-
stopniku za izrečene besede. Prisrčna hvala tudi
gospodu župniku, ki ga je spremljal na zadnji poti.

Oče Franc in drugi sorodniki

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: občinske konferen-
ce SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika,
Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik
(glavni in odgovorni urednik), Rla Bačar, Miloš Ja-
kopec, Marjan Legan, Jože Primc, Jožica Teppey in
Ivan Zoran. Tehnični urednik: Marjan Moškon.

IZHAJA: vsak četrtek — Posamezna številka 70
par (70 starih din) — Naročnina za drugo polletje
1967: 16,00 novih dinarjev (1600 starih din); plač-
ljiva je vnaprej — Za inozemstvo 20,00 novih dinar-
jev (2000 starih din) za drugo polletje 1967 — Te-
koči račun pri podružnici SDK v Novem mestu
521-8-9 — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: No-
vo mesto, Glavni trg 3 — Poštni predal 33 — Te-
lefon 21-227 — Nenaročenih ropkopisov in fotogra-
fij ne vračamo — Tiska: CP »DELO« v Ljubljani.